

## DISPOSICIONS GENERALS

### DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

#### **DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.**

##### **I.**

L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, a l'article 131, apartat 3.c, que correspon a la Generalitat de Catalunya la competència compartida per a l'establiment dels plans d'estudi corresponents als ensenyaments de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, incloent-hi l'ordenació curricular.

L'article 53.1 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que correspon al Govern determinar el currículum, pel que fa als objectius, als continguts i als criteris d'avaluació de cada àrea, matèria i mòdul, sense perjudici de l'autonomia pedagògica dels centres.

Aquest Decret estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els termes que recull l'article 3.3 de Llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre. Inclou el currículum bàsic de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic establert d'acord amb la Llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i la normativa de desplegament, i que es concreta en el Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria.

En aquest Decret es defineix l'estructura del currículum, que inclou com a novetat les competències clau, els indicadors competencials al final de l'etapa, que constitueixen el perfil competencial de sortida, i els nous elements curriculars per al desplegament de les àrees i matèries: competències específiques, criteris d'avaluació, sabers i situacions.

##### **II.**

El Govern determina, en els termes que estableix la legislació vigent, el currículum, que inclou les competències clau, els indicadors de les competències clau, les competències específiques de cada matèria, els criteris d'avaluació corresponents, els sabers o continguts i les situacions d'aprenentatge, sens perjudici de l'autonomia pedagògica que la llei atorga als centres educatius.

El Govern fa palesa la importància dels ensenyaments de l'educació bàsica per a la continuïtat formativa de l'alumnat, per garantir la seva formació integral, així com el desenvolupament de la seva personalitat i la preparació per a l'exercici ple dels drets humans i d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual. Per aquest motiu, la formació integral ha de centrar-se necessàriament en el desenvolupament i l'assoliment de les competències clau i l'adquisició dels diferents aprenentatges, per fer possible la prosperitat personal i col·lectiva i avançar cap a una societat més equitativa, més sostenible i amb més cohesió social.

Més enllà dels seus elements constitutius i de la concepció del currículum des de l'ordenació dels ensenyaments, no es pot obviar la necessitat de reconèixer el currículum com una potent eina de futur per al desenvolupament integral de totes les persones en els seus aspectes cognitius, emocionals, afectius i relacionals. El currículum ha de fer possible el desplegament del projecte de vida personal i professional per a tothom a partir de l'èxit educatiu, comptant amb el suport, la implicació i la participació de les famílies i ha de facilitar l'accés a processos formatius posteriors i a l'aprenentatge al llarg de la vida. Entès així, el currículum es configura com un instrument del model educatiu per aconseguir una societat més justa i democràtica, cohesionada, inclusiva, que doni cabuda a totes les persones i on sigui possible la igualtat d'oportunitats i la igualtat real i efectiva entre dones i homes. Una societat fonamentada en una ciutadania crítica, activa i constructiva, que doni resposta a les aspiracions personals i col·lectives, sostenible, digitalitzada, més equitativa, més verda, més feminista, més cohesionada, sense desigualtats socioeconòmiques i més democràtica. Per avançar en la millora del model educatiu, destaquen sis vectors clau que marquen on s'han de focalitzar tots els esforços i totes les estratègies:

a) El currículum competencial que s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge profund i funcional, en què allò que s'aprèn es pot utilitzar en contextos diferents, perdura al llarg del temps i permet resoldre problemes en

CVE-DOGC-A-22270097-2022

situacions reals.

b) La qualitat de l'educació lingüística és clau en tant que proporciona les eines i els recursos necessaris per comprendre la realitat, expressar el pensament, raonar, transmetre el coneixement i una determinada manera de veure i entendre el món, i de relacionar-se amb els altres.

c) La universalitat del currículum que faci possible l'accessibilitat de totes les persones a l'educació, marcant el camí cap a la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats, l'equitat educativa, la plena participació i l'èxit educatiu.

d) La incorporació de la coeducació, en tant que principi rector del sistema educatiu i criteri orientador de l'organització pedagògica dels centres, a tots els nivells i modalitats, és cabdal per afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere.

e) L'especial atenció al benestar emocional d'infants i joves que comprèn tant l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, com també l'experiència personal de satisfacció amb si mateix per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu.

f) La promoció d'una ciutadania democràtica, crítica i compromesa i amb consciència global és clau per compartir mirades, desmuntar prejudicis i afrontar amb garanties els reptes i oportunitats que ofereix el món hiperconnectat i global actual.

### III.

El decret s'estructura en quatre capítols i trenta-cinc articles. Inclou quatre disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i tres disposicions finals. També inclou set annexos.

#### Capítol 1. Disposicions generals

Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació

Article 2: Elements definidors de l'educació bàsica

Article 3: Principis pedagògics

Article 4: Objectius generals

Article 5: Règim lingüístic

#### Capítol 2. Currículum

Article 6: Estructura del currículum

Article 7: Elements del currículum

Article 8: Àrees de l'educació primària

Article 9: Matèries de l'educació secundària obligatòria de primer a tercer curs

Article 10: Matèries de l'educació secundària obligatòria a quart curs

Article 11: Servei comunitari a l'educació secundària obligatòria

Article 12: Els cicles formatius de grau bàsic

#### Capítol 3. Gestió pedagògica

Article 13: Autonomia de centres

Article 14: Horari

Article 15: Equips docents

Article 16: Orientació educativa

Article 17: Acció tutorial

Article 18: Pas de curs, transicions entre etapes i continuïtat formativa

Article 19: Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

Article 20: Els programes de diversificació curricular

Article 21: El pla de suport individualitzat

Article 22: Recursos i materials didàctics

#### Capítol 4. Avaluació

Article 23: L'avaluació dels aprenentatges

Article 24: Sessions d'avaluació, qualificació i pas de curs

Article 25: Avaluació i qualificació dels aprenentatges de l'alumnat amb pla de suport individualitzat

Article 26: Títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria

Article 27: Avaluacions diagnòstiques i de final d'etapa

Article 28: Documents oficials d'avaluació

Article 29: Actes d'avaluació

Article 30: Expedient acadèmic

Article 31: Historial acadèmic

Article 32: Informe de final d'etapa de l'educació primària

Article 33: Consell orientador

Article 34: Informe personal per trasllat

Article 35: Autenticitat, seguretat i confidencialitat

L'annex 1 recull les competències clau, que són preceptives i provenen de les establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. En aquest annex es descriuen els indicadors operatius, que defineixen el perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

L'annex 2 conté la descripció de les àrees de coneixement de l'educació primària.

L'annex 3 inclou la descripció de les matèries d'educació secundària obligatòria.

L'annex 4 enumera i descriu les competències transversals.

L'annex 5 conté una explicació sobre l'aprenentatge basat en situacions.

L'annex 6 inclou la descripció dels àmbits dels cicles formatius de grau bàsic.

L'annex 7 presenta la distribució horària de les diferents àrees i matèries al llarg de cadascuna de les etapes.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

Tal com estableix la disposició derogatòria, l'entrada en vigor d'aquest Decret deroga el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Tal com s'especifica a la disposició final primera, se'n manté l'aplicació per al curs 2022-2023 en els nivells de segon, quart i sisè d'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria.

#### IV.

Aquest Decret s'inclou al pla anual normatiu de l'Administració de la Generalitat 2021-2023 i s'ha tramitat d'acord amb el que disposa la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i amb la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Atenent al principi de seguretat jurídica, la potestat reglamentària s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, amb la finalitat de generar un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certesa. La Resolució del Consell de la Unió Europea relativa a un marc estratègic per a la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la formació amb vista a l'Espai Europeu d'Educació i més enllà (2021-2030), suggereix abordar les reformes dels sistemes educatius que es considerin necessàries per aprofundir en aspectes de qualitat, d'equitat i d'excel·lència. Les principals modificacions que s'introdueixen en aquest Decret fan referència a la nova organització dels ensenyaments derivada de l'aprovació del Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria i al desplegament competencial de les àrees i matèries regulat en els annexos II i III de l'esmentat decret. La incorporació d'aquestes modificacions s'ajusta als principis de bona regulació establerts a l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, segons els quals les administracions públiques, en l'exercici de la potestat reglamentària, han d'actuar conforme als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, les modificacions que s'incorporen en la regulació estan justificades per una raó d'interès general que consisteix a ordenar els ensenyaments de l'educació bàsica ajustant els seus principis a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre i al Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria, i es fonamenten en una clara identificació de les finalitats que es persegueixen i constitueixen l'instrument adequat per garantir la consecució d'aquestes finalitats.

D'acord amb el principi de proporcionalitat, les mesures que s'hi incorporen contenen la regulació imprescindible per atendre la necessitat que s'ha de cobrir amb la norma.

Així mateix, aquest Decret garanteix el compliment de l'article 69.1 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, que regula la participació ciutadana en l'elaboració de les normes. S'ha fet la consulta pública prèvia, el tràmit de participació ciutadana i el d'informació pública. Així mateix, també s'ha realitzat un procés de consulta amb persones expertes i s'ha fet difusió de la normativa projectada, a fi de recollir aportacions.

I, en aplicació del principi d'eficiència, aquest Decret no crea càrregues administratives per a la ciutadania.

Per tot el que s'ha exposat, a proposta del conseller d'Educació, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto:

#### Capítol 1

##### Disposicions generals

## Article 1

### Objecte i àmbit d'aplicació

1. L'objecte d'aquest Decret és establir l'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, constituïda per l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic.
2. L'educació primària està constituïda per sis cursos; l'educació secundària obligatòria, per quatre cursos, i els cicles formatius de grau bàsic, per dos cursos.
3. L'educació bàsica té caràcter obligatori i gratuït.
4. L'educació bàsica, en règim ordinari, s'inicia l'any natural en què l'alumnat fa els sis anys i acaba, amb caràcter general, als setze.
5. L'alumnat pot romandre en l'educació secundària obligatòria fins als divuit anys, complerts en l'any en què finalitza el curs. En els cicles formatius de grau bàsic l'alumnat pot estar escolaritzat fins els vint-i-un anys.
6. Els centres educatius públics i privats de Catalunya que imparteixen ensenyaments de l'educació bàsica han d'ajustar la seva pràctica docent als elements curriculars que s'estableixen en aquest Decret, sens perjudici de l'autonomia pedagògica d'acord amb el règim regulador.

## Article 2

### Elements definidors de l'educació bàsica

1. L'educació bàsica s'organitza d'acord amb els principis rectors del sistema educatiu de Catalunya.
2. La concreció i el desenvolupament del currículum de l'educació bàsica s'han de dur a terme d'acord amb els elements definidors que es formulen a continuació:
  - a) Universalització i equitat: l'educació bàsica ha de tenir caràcter universal i garantir l'equitat entre l'alumnat, fomentant la igualtat entre persones i el reconeixement de la diversitat sexual i de gènere, ètnica i d'origens, de les capacitats o d'altres situacions personals i socioeconòmiques, des del respecte a la pròpia identitat i a les aportacions culturals d'altres països.
  - b) Educació inclusiva: l'acció educativa inclusiva ha d'estar sempre present per oferir a tot l'alumnat experiències, referents i aprenentatges diversos des d'una perspectiva global intercultural i no etnocèntrica ni androcèntrica, que s'ajustin de manera personalitzada al moment evolutiu de cada alumne o alumna i també a la seva variabilitat i ritme personal de treball.
  - c) Benestar emocional: el clima escolar positiu és un factor de protecció que promou el benestar emocional de tota la comunitat educativa i l'establiment de vincles que fomentin el sentiment de pertinença, la identificació amb el grup, el reconeixement de la diferència, l'equitat, la seguretat emocional i les relacions personals positives, i la convivència pacífica.
  - d) Orientació educativa: en l'educació bàsica es posa un èmfasi especial a l'atenció a l'alumnat i l'orientació educativa per promoure l'autoconeixement, el màxim desenvolupament de les seves potencialitats i la continuïtat formativa; igualment, es potencia l'autonomia de l'alumnat i s'enforteixen els hàbits de treball.
  - e) Treball col·laboratiu del professorat: la pràctica educativa es fonamenta en el treball col·laboratiu del conjunt de docents referents de l'alumnat i dels professionals d'atenció educativa, en el marc del projecte educatiu del centre o de la zona escolar rural, amb la finalitat d'aconseguir una acció educativa sòlida, dinàmica i corresponsable.
  - f) Coordinació pedagògica: a l'educació bàsica s'ha de mantenir la coherència tant entre les diferents etapes, com en l'educació infantil i l'educació postobligatòria. Cal garantir-ne la coordinació pedagògica, assegurar la transició adequada de l'alumnat i afavorir-ne la continuïtat que permeti seguir cap a estudis posteriors.
  - g) Àmbits: els centres educatius i les zones escolars rurals, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden agrupar l'alumnat de diferents edats i nivells en aules multinivell i establir àmbits agrupant les àrees o les matèries que considerin per impartir-les de manera integrada.
  - h) Col·laboració amb les famílies: l'educació bàsica ha de tenir en compte les famílies com un dels seus principals actors. Les famílies tenen el dret a la participació en tot el procés educatiu. Cal promoure, des de tots els àmbits, la informació i l'intercanvi d'experiències amb les famílies.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

i) Col·laboració amb els agents educatius de l'entorn: per vincular els aprenentatges que s'esdevenen dins i fora de l'escola, per afavorir l'equitat i l'assoliment de les competències, cal establir una col·laboració amb els agents educatius de l'entorn.

### Article 3

#### Principis pedagògics

1. El currículum, com a instrument del model educatiu, es fonamenta en sis vectors clau que estableixen un marc que dona identitat a l'acció educativa. Els vectors clau són:

- a) Aprenentatges competencials: un currículum que s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge profund i funcional.
- b) Perspectiva de gènere: un currículum dissenyat amb perspectiva de gènere per fer efectiva l'educació integral de les persones.
- c) Universalitat del currículum: un currículum per a tothom que garanteix la inclusió efectiva i l'èxit educatiu.
- d) Qualitat de l'educació de les llengües: un currículum que garanteix el domini de la llengua per entendre el món i compartir el coneixement.
- e) Ciutadania democràtica i consciència global: un currículum que promou la ciutadania democràtica i la consciència global amb voluntat de formar persones compromeses i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.
- f) Benestar emocional: un currículum que afavoreix el benestar emocional d'infants i joves.

2. Els principis pedagògics són les línies d'actuació a través de les quals es concreta l'acció educativa derivada dels sis vectors clau i són els següents:

- a) Personalització de l'aprenentatge: els centres incorporen mètodes que tinguin en compte els diferents ritmes, la variabilitat d'aprenentatge i els estils cognitius dels i de les alumnes, que afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin el treball en equip. Elaboren les seves propostes pedagògiques per a tot l'alumnat d'aquestes etapes, incorporant-hi l'orientació educativa.
- b) Funcionalitat de l'aprenentatge: el currículum competencial s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge valuós, funcional, productiu i autèntic, de manera que allò que s'aprèn es pot utilitzar en entorns diversos, perdura al llarg del temps i permet resoldre problemes en tota mena de contextos.
- c) Ensenyament propedèutic: al llarg de l'educació bàsica s'ha de prestar una atenció especial a l'assoliment i el desenvolupament de les competències establertes en el perfil competencial de sortida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica.
- d) Integració dels aprenentatges: s'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes transversals, globalitzadors, significatius i rellevants i a la resolució col·laborativa de problemes, a fi de reforçar l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat de l'alumnat.
- e) Aprenentatge competencial: en finalitzar l'educació bàsica, de manera general l'alumnat ha de mostrar un bon domini de les competències, i per aconseguir-ho, des de totes les àrees, matèries o àmbits, s'han de treballar també la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, l'ús de les matemàtiques en context, la comunicació audiovisual, l'alfabetització digital, la iniciativa emprenedora, el foment de l'esperit crític i científic, el benestar emocional, la perspectiva de gènere, l'educació en valors, la gestió positiva dels conflictes, la igualtat de tracte, la no-discriminació i la creativitat.
- f) Transversalitat dels aprenentatges: des de totes les àrees, matèries o àmbits s'ha de fomentar de manera transversal la perspectiva de gènere, l'educació per la pau, l'educació per la salut, la sensibilitat estètica i la creació artística, l'educació per la sostenibilitat i el consum responsable, el respecte mutu i la prevenció d'actituds i comportaments violents o discriminatoris, i la cooperació entre iguals. Així mateix, cal incidir en l'esforç com un mitjà necessari per aprendre que implica el compromís, la persistència, la constància, l'exigència i el rigor en l'adquisició dels aprenentatges, i que contribueix al desenvolupament del creixement personal a través del reconeixement de les potencialitats que tots tenim.
- g) Coeducació: el disseny del currículum parteix de la coeducació i incorpora la perspectiva de gènere de manera transversal, element clau a fi de fer efectiva l'educació integral de les persones per trencar amb els estereotips de gènere i l'assignació de rols en funció del sexe i superar tota mena de desigualtats i discriminacions.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

h) Educació afectivosexual: forma part del currículum coeducador en totes les etapes educatives i té com a objectius afavorir la construcció d'una sexualitat positiva basada en els drets sexuals i reproductius, igualitària i saludable, que respecti la diversitat i eviti tot tipus de prejudicis per raó d'orientació sexual i afectiva, així com prevenir embarassos no desitjats i infeccions de transmissió sexual.

i) Prevenció de les violències: s'ha de prestar una atenció especial al benestar emocional de l'alumnat, que comprèn tant l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, en un entorn que promou la convivència, com l'experiència personal de satisfacció amb un mateix per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu. De manera específica, cal estar amatent a la salut mental de l'alumnat i a la identificació d'aquelles situacions de malestar que es produeixen quan es pateix algun tipus de violència, en concret l'assetjament escolar i en especial aquelles vinculades a la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista.

j) Consolidació dels valors propis d'un estat democràtic: es promou, des de totes les àrees, matèries o àmbits, la ciutadania democràtica i la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques, responsables i compromeses amb la millora del seu entorn, capaces de promoure canvis i afrontar els reptes que signifiquen els objectius de desenvolupament sostenible.

k) Domini de la llengua: la llengua se situa al centre del procés d'aprenentatge, ja que és l'instrument d'accés a la informació i a la construcció de coneixement. L'aprenentatge de les llengües es planteja des d'una perspectiva competencial, a través dels enfocaments metodològics centrats en l'aprenentatge integrat de les llengües i d'aquestes amb els continguts, tenint sempre la llengua catalana, i l'aranès a l'Aran, com a centre de gravetat i llengua de referència en el marc de l'horari escolar.

l) Hàbit de lectura: a fi de promoure l'hàbit de la lectura, s'ha de dedicar un temps específic a la lectura en totes les àrees, matèries o àmbits.

m) Inclusió educativa: s'ha de garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada, la participació de l'alumnat a través dels canals que determini cada centre educatiu i la convivència positiva, així com la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge i la posada en marxa de mecanismes de suport i flexibilització que tinguin en compte els agents socioeducatius de l'entorn, alternatives metodològiques i altres mesures adequades. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin per garantir la personalització de l'aprenentatge i l'èxit de totes les persones s'han de regir pels principis del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).

n) Agrupacions de l'alumnat: els criteris d'agrupament de l'alumnat en els diferents cursos de l'educació primària i l'educació secundària obligatòria s'han de basar en el principi d'heterogeneïtat, per afavorir la cohesió social, el respecte per la diferència, la participació de tot l'alumnat i el treball col·laboratiu, d'acord amb el principi d'educació inclusiva. En aquest sentit, l'alumnat s'integra en grups heterogenis, de forma que les agrupacions homògenes han de tenir un caràcter excepcional.

## Article 4

### Objectius generals

L'educació bàsica ha de contribuir en el fet que els i les alumnes adquireixin les capacitats presents en els indicadors del perfil competencial de sortida concretats a l'annex 1, que els permeti:

a) Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups; exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

b) Desenvolupar i consolidar hàbits d'autoregulació, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per portar a terme de manera satisfactòria les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal i relacional.

c) Valorar la igualtat de gènere i respectar la diversitat sexual, de gènere, ètnica o de capacitats. Rebutjar els estereotips que suposin qualsevol forma de discriminació entre persones. Conèixer els drets sexuals i reproductius, i exercir-los des del respecte a qualsevol persona i des de l'autocura.

d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar tot tipus de violència i discriminació, especialment la violència masclista i la violència LGTBI-fòbica, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes, i resoldre pacíficament els conflictes.

e) Adquirir destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous

CVE-DOGC-A-22270097-2022

coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús de la tecnologia.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar i resoldre els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Conèixer, comprendre i aplicar les diferents formes de raonament pròpies de les matemàtiques i usar-les en la resolució de problemes propis en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

h) Desenvolupar la iniciativa emprenedora i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

i) Utilitzar la llengua catalana en tots els contextos relacionats amb els aprenentatges tant formals com informals.

j) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en llengua catalana i en llengua castellana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

k) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

l) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic, cultural i gastronòmic.

m) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, adquirir estratègies per poder prendre decisions conscients sobre el consum alimentari, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.

n) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, l'alimentació, el consum, la cura, la consideració i el respecte cap als éssers vius, i contribuir a la conservació i millora del medi ambient.

o) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

p) Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació vial i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit.

q) Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els objectius de desenvolupament sostenible.

## Article 5

### Règim lingüístic

1. El règim lingüístic de l'educació bàsica es regeix pels principis establerts al títol II de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació; la Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari, i el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.

2. En acabar l'ensenyament obligatori, el sistema educatiu a Catalunya ha de garantir que tots els i les alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera, amb l'objectiu que assoleixin les competències que s'estableixen en el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

3. L'oferta de la segona llengua estrangera és opcional per als centres d'educació primària i obligatòria per als centres d'educació secundària obligatòria.

4. Els centres estableixen en el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'alumnat i de l'entorn, els criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i per al seu tractament i ús, els criteris per a la implantació d'estratègies orientades a l'assoliment de la competència plurilingüe dels i de les alumnes, les mesures per fomentar l'estudi de llengües no curriculars i d'altres cultures presents en la comunitat educativa i els criteris per a l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut, tenint present que el català és la llengua de referència i d'aprenentatge del sistema educatiu.

5. La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística i de tractament integrat de llengua i contingut

CVE-DOGC-A-22270097-2022

s'ha d'ajustar al que estableix la normativa reguladora.

6. L'aranès, variant de la llengua occitana, s'imparteix a l'Aran amb les assignacions temporals i en els àmbits d'aprenentatge i les àrees que el Consell General d'Aran, d'acord amb el departament competent en matèria educativa, determini.

## Capítol 2

### Currículum

#### Article 6

##### Estructura del currículum

1. La finalitat del currículum és l'assoliment de les competències clau que es desenvolupen a través de les àrees de coneixement i les matèries.
2. El currículum de l'educació primària s'estructura en àrees de coneixement. L'educació primària té tres cicles: un primer cicle, que comprèn els cursos primer i segon; un segon cicle, amb els cursos tercer i quart, i un tercer cicle, amb els cursos cinquè i sisè.
3. El currículum de l'educació secundària obligatòria s'estructura en matèries. Té dos cicles: un primer cicle inclou els cursos primer, segon i tercer, i un segon cicle, amb el quart curs.
4. El currículum dels cicles formatius del grau bàsic s'estructura en àmbits i comprèn dos cursos.
5. Els centres educatius i les zones escolars rurals poden adoptar organitzacions funcionals alternatives als cicles, de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, per aprofitar les oportunitats educatives que ofereix l'entorn i donar resposta a problemàtiques educatives derivades del context.

#### Article 7

##### Elements del currículum

1. Les competències clau, que són els assoliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat progressi amb garanties d'èxit en el seu itinerari educatiu i afronti els principals reptes i desafiaments globals i locals. Aquestes competències són l'adaptació de les competències clau establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent:

Primera. Competència en comunicació lingüística

Segona. Competència plurilingüe

Tercera. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria

Quarta. Competència digital

Cinquena. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

Sisena. Competència ciutadana

Setena. Competència emprenedora

Vuitena. Competència en consciència i expressió culturals

A l'annex 1 es defineixen les competències clau i el perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de cada etapa de l'educació bàsica. I a l'annex 4 es descriuen les competències clau de caràcter transversal.

2. El perfil competencial de sortida, que fixa els aprenentatges bàsics i les competències que tot l'alumnat ha d'haver assolit i desenvolupat en finalitzar l'educació bàsica. Es concreta en els indicadors operatius de caràcter transversal que totes les àrees o matèries han de tenir en compte i implantar en les respectives concrecions curriculars i programacions educatives de centre i d'aula.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

3. Les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits, que són els aprenentatges, tant pel que fa a les capacitats com pel que fa als sabers, que l'alumnat ha d'adquirir per tal de poder-los fer servir en diferents situacions de la seva vida. Són la síntesi entre les competències clau i els sabers propis de cada àrea o matèria. El seu desenvolupament es produeix en les situacions d'aprenentatge contextualitzades que cada alumne o alumna ha de resoldre.

4. Els criteris d'avaluació, que són el referent de l'avaluació. Es vinculen a les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits i indiquen l'adquisició dels aprenentatges de l'alumnat que han tingut lloc en les diferents situacions d'aprenentatge.

5. Els sabers, que són els coneixements, destreses, valors i actituds propis d'una àrea, matèria o àmbit i que són necessaris per a l'assoliment de les competències específiques.

6. Les situacions d'aprenentatge, que són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, als quals cal donar resposta i sobre els quals s'ha d'intervenir. L'aprenentatge a partir de situacions permet articular la programació del curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit basant-se en un seguit de contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

7. La programació didàctica és l'eina de planificació de què disposen els i les docents. S'hi concreten les intencions i finalitats educatives i s'hi detallen els diferents elements que componen l'acció educativa i que tenen com a objectiu l'assoliment de les competències específiques.

## Article 8

### Àrees de l'educació primària

1. Les àrees de l'educació primària que s'imparteixen a tots els cursos, que es concreten a l'annex 2, són les següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
- c) Educació Artística, que inclou Educació Plàstica, Audiovisual i Visual, d'una banda, i Música i Arts Escèniques i Performatives, de l'altra.
- d) Educació Física
- e) Llengua Castellana i Literatura
- f) Llengua Catalana i Literatura
- g) Llengua Estrangera
- h) Matemàtiques

2. A les àrees referides a l'apartat anterior, s'ha d'afegir en algun dels cursos de cinquè o sisè l'àrea de l'Educació en Valors Cívics i Ètics, que es pot incorporar addicionalment també en altres cursos. En aquest cas, cal formular els criteris d'avaluació corresponents.

3. A fi de reforçar la inclusió, els centres poden incorporar a la seva oferta educativa la llengua de signes catalana.

4. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les àrees i els àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

5. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les àrees que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les àrees que s'hi integren, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària. Els àmbits han de tenir una durada anual.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

6. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal que tinguin en compte les oportunitats educatives de l'entorn, a completar un projecte que el centre ja desenvolupa, com el projecte lingüístic o de tutoria i orientació, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn.
7. En el cas que el centre educatiu adopti l'organització en àmbits i/o programi en la fracció horària que gestiona autònomament projectes globalitzadors de naturalesa diversa, ho ha de fer constar en la programació general anual que ha de ser aprovada pel consell escolar del centre educatiu.
8. Independentment que el centre s'organitzi en àrees o en la seva agrupació en àmbits, s'ha de vetllar per la globalització dels sabers.
9. Els centres educatius poden oferir una segona llengua estrangera en el marc del projecte lingüístic del centre.
10. En el marc horari lectiu, els centres han d'assegurar, a cada curs de tota l'educació primària, una dedicació diària mínima de trenta minuts destinats a la promoció de l'hàbit lector.

## Article 9

Matèries de l'educació secundària obligatòria de primer a tercer curs

1. Les matèries de l'educació secundària obligatòria que s'imparteixen als cursos de primer a tercer es concreten a l'annex 3 i són les següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Biologia i Geologia
- c) Ciències Socials: Geografia i Història
- d) Educació Física
- e) Educació Plàstica, Visual i Audiovisual
- f) Física i Química
- g) Llengua Castellana i Literatura
- h) Llengua Catalana i Literatura
- i) Llengua Estrangera
- j) Matemàtiques
- k) Música
- l) Tecnologia i Digitalització

2. A cadascun dels tres cursos tot l'alumnat cursa continguts de les matèries següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Biologia i Geologia i/o Física i Química
- c) Ciències Socials: Geografia i Història
- d) Educació Física
- e) Llengua Castellana i Literatura
- f) Llengua Catalana i Literatura
- g) Llengua Estrangera
- h) Matemàtiques
- i) Música i/o Educació Plàstica, Visual i Audiovisual

3. En algun dels tres cursos l'alumnat ha de cursar la matèria de Tecnologia i Digitalització.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

4. En el conjunt dels tres cursos, els i les alumnes cursen alguna matèria optativa, que també es pot configurar com un treball monogràfic o un projecte interdisciplinari o de col·laboració amb un servei a la comunitat.
5. Els centres han d'oferir una Segona Llengua Estrangera amb continuïtat al llarg dels tres cursos i també Cultura Clàssica, Emprenedoria i Robòtica i Programació en algun dels tres cursos. Cada centre completa l'oferta amb optatives pròpies amb la finalitat de desenvolupar el seu projecte educatiu.
6. En el cas de la Segona Llengua Estrangera, els centres l'han d'oferir a tots els cursos de l'educació secundària obligatòria.
7. Tot l'alumnat ha de fer un treball de síntesi a cada curs. En els centres que treballen de manera globalitzada en algun moment del curs, s'entén que el treball de síntesi ja està inclòs. El treball de síntesi no té ni càrrega horària ni qualificació específica. S'avalua en relació amb les competències de les matèries que hi intervenen.
8. A fi de reforçar la inclusió, els centres educatius poden incorporar a aquests cursos la llengua de signes catalana.
9. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les matèries i àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i les docents.
10. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les matèries que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les matèries que s'hi integrin, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària. Els àmbits han de tenir una durada anual.
11. Independentment que el centre s'organitzi en matèries o en la seva agrupació en àmbits, s'ha de vetllar per la globalització dels continguts.
12. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Així, aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal, que tinguin en compte les oportunitats educatives que ofereix l'entorn; a completar un projecte que el centre ja desenvolupa com el projecte lingüístic, de tutoria i orientació o servei comunitari, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn.
13. Sempre que sigui possible, i ho consideri l'equip docent, s'ha d'afavorir la diversificació d'itineraris oferint a l'alumnat la possibilitat d'escollir entre diverses opcions que tinguin en compte tant les oportunitats educatives que pot oferir el centre com les derivades de l'entorn.
14. Per afavorir la transició entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria, s'ha de procurar que l'alumnat de primer i segon curs de l'educació secundària obligatòria cursin com a màxim una matèria més que les àrees que componen l'últim cicle de l'educació primària.
15. Durant els dos primers cursos de l'educació secundària obligatòria, s'ha de procurar que els i les docents que tinguin la deguda capacitació imparteixin més d'una matèria o àmbit integrador al mateix grup d'alumnes.
16. En el marc horari lectiu, els centres han de destinar, a cada curs de tota l'educació secundària obligatòria, un temps específic setmanal a la promoció de l'hàbit lector, com a continuïtat d'aquesta pràctica iniciada a l'educació primària.

## Article 10

### Matèries de l'educació secundària obligatòria a quart curs

1. Les matèries de l'educació secundària obligatòria que s'imparteixen al quart curs es concreten a l'annex 3 i són les següents:
  - a) Aranès i Literatura a l'Aran
  - b) Educació en Valors Cívics i Ètics
  - c) Educació Física
  - d) Ciències Socials: Geografia i Història

CVE-DOGC-A-22270097-2022

e) Llengua Castellana i Literatura

f) Llengua Catalana i Literatura

g) Llengua Estrangera

h) Matemàtiques

2. A més de les matèries enumerades a l'apartat anterior, els i les alumnes han de cursar tres matèries optatives d'entre les següents:

a) Arts Escèniques i Dansa

b) Biologia i Geologia

c) Cultura Científica

d) Cultura Clàssica

e) Digitalització

f) Economia Bàsica

g) Emprenedoria

h) Expressió Artística

i) Filosofia

j) Física i Química

k) Formació i Orientació Personal i Professional

l) Llatí: Llengua i Cultura

m) Música

n) Segona Llengua Estrangera

o) Tecnologia

3. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les matèries que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits definits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les matèries que s'hi integrin, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària.

4. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les matèries i àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

5. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Així, aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal, que tinguin en compte les oportunitats educatives que ofereix l'entorn; a completar un projecte que el centre ja desenvolupa com el projecte lingüístic, de tutoria i orientació o servei comunitari, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn. Sempre que sigui possible, i ho consideri l'equip docent, s'ha d'afavorir la diversificació d'itineraris oferint a l'alumnat la possibilitat d'escollir entre diverses opcions que tinguin en compte tant les oportunitats educatives que pot oferir el centre com les derivades de l'entorn.

6. Tot l'alumnat ha de fer un projecte de recerca. En els centres que treballen de manera globalitzada en algun moment del curs, s'entén que el projecte de recerca ja està inclòs. El projecte de recerca no té ni càrrega horària ni qualificació específica. S'avalua en relació amb les competències de les matèries que hi intervenen.

7. A fi de reforçar la inclusió, els centres educatius poden incorporar en aquest curs la llengua de signes catalana.

8. El quart curs té caràcter orientador, tant per a la formació acadèmica com professional. Els centres que ho considerin poden establir agrupacions de les matèries esmentades al punt 2 amb la intenció d'orientar l'alumnat envers opcions postobligatòries futures, com ara les diferents modalitats del batxillerat o els diversos camps de la formació professional.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

9. Els centres educatius, d'acord amb la seva organització i complexitat, han de compondre l'oferta d'optatives de quart a partir de les matèries enumerades al punt 2 d'aquest mateix article. El departament competent en matèria educativa ha d'establir el nombre mínim d'alumnes necessari per impartir aquestes matèries.

10. En el marc horari lectiu, els centres han de destinar un temps específic setmanal a la promoció de l'hàbit lector, tal com es fa a la resta de cursos de l'educació bàsica.

## Article 11

### Servei comunitari a l'educació secundària obligatòria

1. El servei comunitari és una acció educativa orientada a desenvolupar la competència personal i social, així com la ciutadana, amb la finalitat de promoure que els nois i noies experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania i posin en joc els seus coneixements i capacitats al servei de la comunitat. El servei comunitari és de caràcter obligatori.

2. El servei comunitari no té un horari fix i s'ha de fer a tercer i/o quart d'educació secundària obligatòria. Ha de formar part de la programació curricular d'una o diverses matèries, que es poden haver integrat en un àmbit, o del projecte globalitzador de caràcter transversal si s'ha programat, i ha de constar a la programació general anual.

3. Comprèn una part d'aprenentatge vinculada al currículum que es realitza dins l'horari lectiu i un servei actiu a la comunitat, que es pot dur a terme dins o fora d'aquest horari, d'acord amb les necessitats de l'entitat amb què es col·labora i dels criteris organitzatius del centre. La dedicació horària al desenvolupament del servei comunitari és de 20 hores, amb un mínim de 10 hores de servei actiu a la comunitat.

4. Un centre pot disposar d'una organització curricular en què ofereixi al llarg de tercer i quart de l'educació secundària obligatòria més d'una proposta de servei comunitari. En els centres que en el seu desplegament curricular tenen un projecte globalitzador i contextualitzat de caràcter transversal en el qual s'incorpora un servei actiu a la comunitat, s'entén que el servei comunitari ja està inclòs en el projecte.

5. L'avaluació del servei comunitari, a l'efecte de la qualificació, ha d'incidir en la qualificació global d'aquella matèria, àmbit o projecte globalitzador al qual estigui vinculat.

## Article 12

### Els cicles formatius de grau bàsic

1. Els cicles formatius de grau bàsic formen part de l'educació bàsica i complementen l'oferta formativa de la formació professional.

2. Aquests cicles es dirigeixen, preferentment, a l'alumnat especialment motivat pels aprenentatges professionals, que presenti més possibilitats d'aprenentatge i d'assoliment de les competències de l'educació secundària obligatòria en un entorn vinculat al món professional.

3. Per accedir a un cicle formatiu de grau bàsic, cal complir simultàniament els requisits següents:

a) Tenir quinze anys complerts o complir-los durant l'any natural en el qual s'accedeix al cicle.

b) Haver cursat tercer curs de l'educació secundària obligatòria. Excepcionalment, s'hi pot accedir després d'haver cursat segon.

c) Haver rebut, en el consell orientador, una recomanació de l'equip docent de l'educació secundària obligatòria.

4. La superació de la totalitat dels àmbits inclosos en un cicle formatiu de grau bàsic permet l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria i del títol de tècnica o tècnic bàsic en l'especialitat corresponent, que acredita les competències professionals adquirides.

5. Els cicles formatius de grau bàsic faciliten l'assoliment de les competències establertes en el perfil competencial de sortida per mitjà de l'organització dels ensenyaments de la manera següent:

a) Àmbit de comunicació i ciències socials: inclou els aprenentatges bàsics corresponents a les matèries de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Ciències Socials: Geografia i Història i, si escau, Llengua Estrangera.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

b) Àmbit de ciències aplicades: inclou els aprenentatges bàsics corresponents a les matèries de Matemàtiques, Biologia i Geologia, Física i Química, i Tecnologia i Digitalització.

c) Àmbit professional, que ha d'incloure almenys la formació necessària per obtenir una qualificació de nivell 1 del Catàleg nacional de les qualificacions professionals a què es refereix l'article 7 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional.

L'alumnat ha de cursar igualment la matèria d'Educació Física amb la mateixa dedicació horària que l'alumnat de l'educació secundària obligatòria.

6. L'annex 6 concreta la naturalesa dels aprenentatges que l'alumnat ha d'adquirir en els àmbits de comunicació i ciències socials i de ciències aplicades i de la matèria d'Educació Física.

### Capítol 3

#### Gestió pedagògica

#### Article 13

##### Autonomia dels centres

1. El projecte educatiu de centre o de zona escolar rural és la màxima expressió de la seva autonomia i, d'acord amb la normativa reguladora, ha d'estar orientat a afavorir una atenció educativa inclusiva i de qualitat en un context d'equitat. També ha de vetllar per la continuïtat formativa de tot l'alumnat, per tal que els i les alumnes puguin exercir una ciutadania plena i activa i, així, garantir la convivència positiva i democràtica.

2. El projecte educatiu ha de proposar entorns d'aprenentatge flexibles i creatius que ofereixin opcions variades per donar una resposta ajustada a les necessitats educatives i relacionals de l'alumnat, personalitzant l'aprenentatge, respectant la variabilitat de l'aprenentatge i els diferents ritmes de treball, i dissenyant activitats i materials que permetin l'avenç de tots i cadascun dels i les alumnes.

3. Cada centre, en exercici de la seva autonomia pedagògica i segons les necessitats educatives del seu alumnat, ha de configurar l'organització dels cicles al llarg de l'etapa, la distribució d'àrees, matèries o àmbits si és el cas, la distribució dels sabers en els diferents cursos de cada cicle, segons s'especifica en aquest mateix capítol, i el marc horari d'acord amb el seu projecte educatiu.

4. El centre educatiu pot establir àmbits, organitzacions didàctiques que impliquen desenvolupar de forma integrada les competències específiques de diferents àrees i matèries. Un àmbit ha de ser impartit preferentment per un únic docent o un equip de docents que poden desenvolupar les competències específiques i mobilitzar els sabers que hi estan associats de forma interdisciplinària o transdisciplinària. Els o les docents de secundària que imparteixin àmbits han de tenir la deguda titulació o especialització que els permeti impartir aquesta docència. El centre també pot organitzar projectes globalitzadors de caràcter transversal fent ús de les hores de gestió autònoma. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin han de personalitzar l'aprenentatge i basar-se en el disseny universal per a l'aprenentatge.

5. Els centres educatius poden optar per programar les àrees, matèries o àmbits dels diferents cursos a partir d'una seqüència de situacions contextualitzades en entorns reals i significatius. L'aprenentatge a partir de situacions permet articular la programació del curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit basant-se en un seguit de contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

6. El projecte lingüístic s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'alumnat i de l'entorn, tenint en compte que la llengua catalana, i l'aranès a l'Aran, és la llengua vehicular de l'aprenentatge, d'acord amb l'article 14 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació i les disposicions reglamentàries de desplegament. Per aquesta raó, i atès el context multilingüe i multicultural actual a Catalunya, el model lingüístic del sistema educatiu català cerca fer de la llengua catalana la llengua de trobada de la població escolar per tal de bastir al seu voltant la cohesió necessària per al desenvolupament d'una comunitat integrada i solidària.

7. L'objectiu fonamental del projecte lingüístic és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació bàsica, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català, l'aranès a l'Aran i el castellà, i pugui comprendre i emetre principalment missatges orals i també escrits en algunes llengües estrangeres.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

8. El centre educatiu, en l'exercici de l'autonomia pedagògica, pot incorporar en el seu projecte educatiu objectius addicionals, projectes d'innovació pedagògica, plans de treball i formes organitzatives i de gestió diferenciades, per millorar i incentivar el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

9. Els centres educatius i les zones escolars rurals han de donar a conèixer el seu projecte educatiu i han d'establir compromisos amb les famílies, mitjançant la carta de compromís educatiu, per incentivar el treball de l'alumnat i afavorir la corresponsabilització de la família i el centre respecte del procés educatiu de l'alumnat.

10. Amb l'objecte de fomentar la incorporació de les competències clau de l'educació bàsica, els centres educatius han de planificar i portar a la pràctica, de forma continuada, estratègies i actuacions per potenciar la igualtat d'oportunitats i sensibilitzar la comunitat educativa envers aspectes com la coeducació, la perspectiva de gènere, els hàbits i valors relacionats amb l'educació per la pau, la gestió de conflictes des de l'enfocament restauratiu, l'educació per la mobilitat segura i sostenible, el consum responsable, el desenvolupament sostenible, la consciència democràtica i l'educació afectivosexual, com a factors essencials que contribueixen al benestar físic, emocional, individual i col·lectiu.

## Article 14

### Horari

1. L'organització de l'horari lectiu està destinat al desenvolupament de les competències específiques pròpies de les àrees, matèries o àmbits, i ha de garantir la construcció d'entorns d'aprenentatge col·laboratius, oberts i transversals, que permetin la personalització dels aprenentatges. En aquests entorns ha de ser possible treballar simultàniament en situacions, tasques i activitats diverses, amb varietat d'enfocaments, per donar resposta a la variabilitat d'aprenentatge i a la diversitat d'interessos i afavorir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.

2. Els centres educatius han de dedicar un temps de l'horari lectiu, des de les àrees, les matèries, els àmbits o en la fracció de l'horari que gestionen autònomament, a la realització de projectes amb un enfocament transversal i globalitzador que impulsi, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania local i global.

3. Els centres educatius han de preveure els criteris d'inclusió, d'atenció personalitzada i de prevenció de dificultats d'aprenentatge quan estableixin els horaris de les diferents etapes.

4. Els centres educatius han de destinar un temps específic de l'horari lectiu a la lectura de forma transversal a totes les àrees i matèries.

5. En els centres públics d'educació primària que el departament competent en matèria educativa determini, l'horari lectiu es pot ampliar en una hora diària per a tot l'alumnat, a fi de desenvolupar les habilitats que afavoreixen l'assoliment de les competències.

6. Els centres d'educació secundària obligatòria han de preveure la flexibilització de l'horari per atendre diferents situacions singulars dels i de les alumnes, entre d'altres, per motius de salut, d'escolarització compartida o de simultaneïtat d'estudis, segons la normativa vigent.

7. A l'annex 7 es detalla el nombre d'hores mínimes que els centres educatius han de destinar a les àrees i matèries, així com el nombre d'hores de gestió autònoma de cada etapa de l'educació bàsica.

## Article 15

### Equips docents

1. A l'efecte de coordinació, tots els mestres i professors que exerceixen la docència en un mateix grup s'han d'organitzar en equips docents per portar a terme les funcions següents:

a) Desenvolupar el currículum per concretar i coordinar les situacions d'ensenyament i aprenentatge i altres actuacions que s'escaiguin.

b) Fer el seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge global de l'alumnat del grup i establir les mesures necessàries per a la seva millora, tot revisant i valorant els processos d'ensenyament.

c) Avaluar col·legiadament els i les alumnes, d'acord amb la normativa establerta, adoptar les decisions corresponents de pas de curs, avaluar la pròpia pràctica docent i elaborar un pla de millora si s'escau.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

d) Qualsevol altra funció que estableixi el departament competent en matèria educativa o es determini en el projecte educatiu de centre o de zona escolar rural.

2. Correspon a l'equip docent:

a) Col·laborar per prevenir i atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat treballant de manera coordinada.

b) Vetllar pel desenvolupament personal i social de tot l'alumnat i perquè avanci en l'assoliment de les competències, coordinat pel tutor o tutora del grup classe.

c) Fer-se responsable del procés d'avaluació i de l'adopció de les decisions i mesures que se'n derivin.

d) Aportar informació al tutor o tutora sobre el procés d'aprenentatge de l'alumnat en les àrees, matèries o àmbits en els quals intervé i dels projectes en què participa.

3. Per garantir una millor acció educativa, cal vetllar perquè el nombre de docents que intervé en un mateix grup sigui tan reduït com sigui possible.

4. Les reunions de coordinació de l'equip docent són un instrument clau per promoure la convivència, el bon tracte i el treball en equip. Han de potenciar la pràctica reflexiva, la recerca educativa i la coordinació amb agents socioeducatius de l'entorn de l'alumnat.

## Article 16

### Orientació educativa

1. L'orientació educativa, en les seves diferents dimensions, és un dels eixos vertebradors de l'acció educativa, inclou les accions que promouen l'acompanyament personalitzat de l'alumne o alumna i s'adreça a tot l'alumnat.

2. L'orientació educativa consisteix en el conjunt d'actuacions de l'equip docent, programades, sistematitzades i avaluades en el marc de la programació general anual de centre, per garantir el desenvolupament integral i l'acompanyament personalitzat de l'alumne o alumna al llarg de la seva escolarització, que li proporcioni autoconeixement i autonomia i el guiï en la presa de decisions. Requereix que els i les docents incorporin estratègies didàctiques i pedagògiques afavoridores de l'autoregulació i l'autonomia dels aprenentatges de l'alumnat.

3. La direcció del centre ha de vetllar perquè les funcions d'orientació educativa es portin a terme de forma distribuïda i coordinada entre tots els professionals del centre i la comunitat educativa, que s'han d'ajustar a les diferents característiques de cadascuna de les etapes educatives.

4. L'orientació educativa és responsabilitat de tot el personal docent i inclou l'atenció educativa inclusiva, l'acompanyament personal i l'acció tutorial.

5. A l'etapa d'educació secundària obligatòria, el procés orientador inclou les actuacions d'orientació personal, social, acadèmica i professional per afavorir l'autoconeixement de l'alumnat i la presa de decisions.

6. L'equip docent, al llarg de l'educació secundària obligatòria, ha d'orientar l'alumnat en la tria de matèries optatives, àmbits, projectes o altres opcions formatives més adequada als seus interessos i a la seva orientació formativa posterior, evitant condicionaments derivats d'estereotips de gènere o d'altres. Aquestes recomanacions han de quedar recollides en el consell orientador, document que regula l'article 33.

7. Excepcionalment, els i les alumnes menors de 18 anys en risc d'abandonament escolar prematur o amb situacions especialment desfavorides que poden representar trets d'inadaptació al medi escolar o d'exclusió social, poden accedir, a partir del tercer curs de l'educació secundària obligatòria, a mesures intensives en el format d'escolarització compartida amb centres que portin a terme accions formatives de primera fase de noves oportunitats que promoguin l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

## Article 17

### Acció tutorial

1. L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que contribueixen a l'assoliment de les competències personals, socials i emocionals de l'alumnat, necessàries per poder desenvolupar de forma progressiva el seu

CVE-DOGC-A-22270097-2022

itinerari personal, acadèmic i professional, en funció del moment evolutiu i de l'etapa educativa en què es trobi.

2. L'acció tutorial és part de la funció docent i comporta el seguiment individual, amb un acompanyament personalitzat i de grup per part de tots els docents, amb l'aplicació de propostes pedagògiques que contribueixin a la cohesió social dels i les alumnes. Així mateix, promou la implicació i la participació de l'alumnat de forma activa en el seu procés d'aprenentatge i en el seu desenvolupament personal i social.

3. Les normes d'organització i funcionament del centre han de preveure els aspectes organitzatius i funcionals de l'acció tutorial, i els procediments de seguiment i avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat. El centre ha de garantir, mitjançant els recursos disponibles, la coherència i la continuïtat de l'acció tutorial durant l'escolarització de l'alumnat.

4. La direcció del centre ha de vetllar perquè les funcions d'acció tutorial es portin a terme de forma distribuïda i coordinada entre tots els professionals del centre i la comunitat educativa, que s'han d'ajustar a les diferents característiques de cadascuna de les etapes educatives.

5. Tot l'alumnat ha de disposar d'un tutor o tutora, que és la persona responsable d'orientar el seu procés educatiu, tant en l'àmbit individual com en el col·lectiu. El tutor o tutora ha de vetllar, especialment, pel desenvolupament personal de l'alumnat, el seu benestar i l'assoliment progressiu de les competències.

6. A criteri de l'equip directiu, la mateixa persona pot exercir la tutoria més d'un curs amb el mateix grup per tal de facilitar les tasques i el seguiment del procés educatiu de l'alumnat.

7. Correspon al tutor o tutora la relació amb les famílies dels i les alumnes, la formalització de la documentació acadèmica que sigui necessària i la coordinació de l'equip docent amb relació a la gestió pedagògica de l'alumnat.

8. El tutor o tutora de l'alumne o alumna és responsable de coordinar l'elaboració, quan calgui, del pla de suport individualitzat per part de l'equip docent, en col·laboració amb el mestre o mestra d'educació especial a l'educació primària o l'especialista d'orientació educativa a l'educació secundària i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius; així mateix, n'ha de fer el seguiment i actuar com a principal interlocutor amb la família i l'alumne o alumna.

## Article 18

### Pas de curs, transicions entre etapes i continuïtat formativa

1. En el pas de curs i les transicions entre etapes i centres educatius, els centres han d'assegurar els mecanismes de coordinació i traspàs d'informació que facilitin i assegurin la coherència educativa i la continuïtat formativa.

2. Al llarg de tota l'educació bàsica els equips docents han de recollir i traspasar la informació més rellevant de cada alumne o alumna d'un curs al següent. Per fer-ho, el centre ha de disposar d'un registre o full de seguiment intern. Correspon al tutor o tutora la responsabilitat d'actualitzar i gestionar la informació continguda en el registre o full de seguiment intern de l'alumne o alumna.

Aquest registre ha d'incloure, com a mínim, les dades següents:

- Nivell d'assoliment de les competències

- Mesures i suports d'atenció educativa aplicades (universals, addicionals i intensives)

3. Els centres educatius han de disposar d'eines de traspàs d'informació per garantir la continuïtat en el desenvolupament dels aprenentatges i el seguiment personalitzat de l'alumnat en el pas de curs al llarg d'una mateixa etapa.

4. En cas de canvi de centre, aquests mecanismes de coordinació i traspàs, que poden suposar establir col·laboracions entre els diferents professionals dels centres d'origen i de destinació, són indispensables pel que fa a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

5. En la transició entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria s'han de preveure mecanismes de comunicació amb els centres d'origen de l'alumnat abans de començar el curs. Els centres d'educació primària han de lliurar una còpia de l'històric acadèmic de l'alumne o alumna i l'informe individualitzat del final d'etapa al centre d'educació secundària obligatòria on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis. En el cas dels centres adscrits, han d'incloure entrevistes entre el tutor o tutora del darrer curs de l'educació primària dels i les alumnes i el tutor o tutora del primer curs de l'educació secundària obligatòria o un o una representant del

CVE-DOGC-A-22270097-2022

centre de secundària, per tal de completar la informació sobre el recorregut dels aprenentatges dels i de les alumnes. En el cas d'alumnes amb necessitats educatives especials també hi participen els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica.

6. L'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu elaborat per l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic s'ha d'actualitzar prescriptivament com a mínim una vegada a cada etapa i se n'ha de revisar la decisió d'escolarització i la proposta de mesures i suports sempre que sigui necessari.

7. L'alumne o alumna que finalitza l'educació secundària obligatòria i encara no ha obtingut el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, ha de disposar de propostes de continuïtat formativa de caràcter acadèmic i/o professionalitzador, orientades a l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria i/o del títol professional bàsic.

8. L'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic, i l'especialista d'orientació educativa en el cas de l'educació secundària obligatòria, en col·laboració amb el tutor o tutora, han de facilitar la informació, l'orientació, l'assessorament i l'acompanyament necessaris a la família i a l'alumne o alumna, per tal que puguin valorar les opcions d'escolarització, en el marc dels recursos existents i de la normativa d'admissió d'alumnes.

## Article 19

### Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

1. Tot l'alumnat ha de tenir cabuda a l'educació bàsica i els i les docents han d'orientar la seva feina cap a l'èxit educatiu de tot l'alumnat. Els enfocaments educatius, com el disseny universal per a l'aprenentatge, entre d'altres, afavoreixen l'assoliment de les competències i la participació de tot l'alumnat.

2. En tots els centres educatius sostinguts amb fons públics s'ha de constituir la comissió d'atenció educativa inclusiva, que vetlla perquè la previsió, la concreció, l'aplicació i el seguiment de les mesures i els suports d'atenció educativa es regeixin pels principis d'equitat, igualtat d'oportunitats, igualtat de tracte i no-discriminació, i inclusió.

3. L'atenció educativa a l'alumnat comprèn el conjunt de mesures i suports destinats a tots els i les alumnes amb la finalitat d'afavorir el seu desenvolupament personal i social i perquè avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

4. Tots els i les alumnes són subjecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures i suports universals i, si escau, de les mesures addicionals i/o intensives per tal de garantir l'accés a l'educació i l'èxit educatiu en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats.

5. Els centres educatius han de preveure, en el si de la comissió d'atenció educativa inclusiva, el grau d'intensitat del suport que correspongui per donar resposta a les necessitats educatives de tot l'alumnat: mesures i suports universals, addicionals i intensius. Les mesures i els suports per a l'atenció educativa de l'alumnat s'han de preveure al projecte educatiu de centre i a les normes d'organització i funcionament de centre, i s'han de concretar en la programació general anual i avaluar-se en la memòria anual i en les programacions didàctiques.

## Article 20

### Els programes de diversificació curricular

1. Els centres d'educació secundària obligatòria poden organitzar programes de diversificació curricular, que es concreten com una mesura addicional per estimular la continuïtat formativa dels i de les alumnes amb dificultats d'aprenentatge i/o risc d'abandonament escolar.

2. Aquests programes s'adrecen als i les alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d'aprenentatge, no han assolit les competències en la majoria de les matèries en els cursos anteriors i tenen compromès l'assoliment de les competències de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

3. Els i les alumnes es poden incorporar als programes de diversificació curricular a partir de tercer curs de l'educació secundària obligatòria, a proposta de l'equip docent, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva i amb la conformitat del mateix alumne o alumna i del pare, mare o tutor o tutora legal. Aquesta proposta s'ha de recollir en el consell orientador.

4. Els programes de diversificació curricular han d'anar acompanyats del pla de suport individualitzat de l'alumne o alumna només en els casos que estableix l'article 21.2.

5. Aquests programes comporten una determinada organització curricular i, eventualment, un horari de permanència al centre diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats en altres espais. Els centres educatius han de disposar d'una programació específica que reculli les concrecions curriculars i metodològiques i els criteris i instruments d'avaluació per atendre l'alumnat que participa en el programa.

6. La durada dels programes de diversificació curricular comprèn, amb caràcter general, dos cursos escolars, a partir de tercer i fins al final de l'etapa.

7. Els programes de diversificació curricular s'estructuren en tres àmbits, en què es poden impartir de forma integrada les matèries que els componen o en forma de projectes globalitzadors. A més a més, es cursen tres matèries pròpies de l'etapa, que no s'inclouen en els àmbits, i que l'alumnat cursa, de forma general, amb el grup ordinari.

Els àmbits són els següents:

a) Àmbit lingüístic i social: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Ciències Socials: Geografia i Història i, si escau, Llengua Estrangera.

b) Àmbit científicotecnològic: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de Matemàtiques, Biologia i Geologia, Física i Química, Tecnologia i Digitalització i matèries optatives de quart.

c) Àmbit pràctic: consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'assoliment de les competències personals i socials necessàries per a la vida adulta i professional. Al mateix temps, s'organitzen activitats que contribueixen a l'orientació acadèmica i professional dels i de les alumnes.

L'alumnat ha de cursar igualment la matèria d'Educació Física.

8. La tutoria dels i les alumnes d'aquest programa s'ha d'assignar a un professor o professora que imparteix docència en el grup de l'alumne o alumna al llarg de la durada del programa, i s'ha de planificar i fer de manera personalitzada i contínua, amb la col·laboració de l'especialista d'orientació educativa i, si escau, dels serveis educatius.

9. A banda de les funcions de tutoria establertes en l'article 17, quan el programa de diversificació inclou activitats d'àmbit pràctic, tant si són dins del centre com fora, al tutor o tutora li correspon fer-ne la coordinació, el seguiment i l'avaluació.

10. L'avaluació dels diferents àmbits del programa correspon a l'equip docent que imparteix els ensenyaments, coordinada pel tutor o tutora. L'avaluació dels aprenentatges dels i de les alumnes que cursen un programa de diversificació curricular té com a referent les competències específiques corresponents a les matèries integrades en els diferents àmbits, així com els criteris d'avaluació específics del programa, que es concreten en la programació del programa de diversificació curricular.

11. Si en finalitzar el primer curs del programa de diversificació curricular l'equip docent considera que l'alumne o alumna ha assolit en grau suficient les competències corresponents, pot decidir que faci el quart curs d'educació secundària obligatòria seguint el currículum general amb el grup classe de referència. En aquest cas, s'han d'incloure mesures i suports que han de permetre a l'alumne o alumna assolir els nivells competencials d'aquell curs i que donin continuïtat al seu pla de suport individualitzat.

12. Les decisions sobre la permanència de l'alumnat un any més en el programa s'han d'adoptar exclusivament a la finalització del segon any.

13. L'alumne o alumna dels programes de diversificació curricular obté el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria si assoleix les competències que consten en la programació específica del programa de diversificació curricular i, en el cas que en tingui, en el seu pla de suport individualitzat.

## Article 21

### El pla de suport individualitzat

1. El pla de suport individualitzat és el document que recull les valoracions i la presa de decisions dels equips docents, amb la participació de la família i de l'alumne o alumna, sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes en tots els contextos en què es

CVE-DOGC-A-22270097-2022

desenvolupa el projecte educatiu.

2. En tota l'educació bàsica el pla de suport individualitzat s'ha d'elaborar per a aquell alumnat inclòs en els casos que determina el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, i sempre que es detectin al llarg del curs les necessitats específiques de suport educatiu.
3. Per elaborar el pla de suport individualitzat cal partir sempre de la programació didàctica.
4. En el pla de suport individualitzat s'han d'identificar les àrees, matèries o àmbits en què s'aplicaran les diferents mesures d'atenció educativa, les quals s'han d'establir a partir dels criteris d'avaluació que consten als annexos 2 i 3.
5. Per als i les alumnes amb altes capacitats es pot reduir un curs la permanència a l'etapa quan el seu ritme personal d'aprenentatge i el grau de maduresa adequat així ho aconselli. En aquest cas, s'ha d'elaborar un pla de suport individualitzat basat en la valoració psicopedagògica de l'alumne o alumna. El director o directora del centre ha de demanar-ne l'autorització per aplicar-lo d'acord amb el procediment que determini el departament competent en matèria educativa.
6. Correspon a la direcció del centre, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva, aprovar el pla de suport individualitzat, facilitar la coordinació i la col·laboració dels professionals que intervenen en la seva elaboració, i vetllar perquè s'apliquin les decisions preses i se'n faci el seguiment.
7. El tutor o tutora de l'alumne o alumna té la responsabilitat de coordinar l'elaboració del pla de suport individualitzat, de vetllar perquè s'apliquin les decisions preses i de fer-ne el seguiment, i ha d'actuar com a principal interlocutor amb l'alumne o alumna i el pare, mare o tutor o tutora legal.
8. L'equip docent elabora el pla de suport individualitzat i, si cal, disposa de l'assessorament dels serveis educatius, de l'especialista d'educació especial o de l'especialista d'orientació educativa del centre educatiu. En el cas que el tutor o tutora hagi rebut informes d'altres professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, també s'hauran de tenir en compte a l'hora d'elaborar el pla esmentat.
9. Si l'evolució de l'alumne o alumna ho aconsella, el pla de suport individualitzat es pot finalitzar en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, a proposta del tutor o tutora de l'alumne o alumna, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva i amb l'acord de l'equip que el porta a terme. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla de suport individualitzat l'ha de prendre i signar el director o directora del centre.

## Article 22

### Recursos i materials didàctics

1. Els diferents recursos i materials didàctics que s'utilitzin en els centres educatius han de respondre als principis d'equitat, d'inclusió i de cohesió social com a base d'una escola per a tothom i ajustar-se a les necessitats educatives de tot l'alumnat en el context educatiu.
2. El disseny i la creació dels diferents recursos i materials didàctics han de permetre l'avenç de tots i cadascun dels i les alumnes, oferint-los propostes accessibles i diversificades en la representació, l'expressió i el compromís, i s'han d'ajustar als criteris següents:
  - la perspectiva de gènere;
  - la mirada global i no etnocèntrica;
  - la personalització dels aprenentatges;
  - l'eliminació, o minimització, de les barreres d'accés per a l'aprenentatge i la comunicació;
  - l'accessibilitat dels materials;
  - la diversitat de materials;
  - la variabilitat dels processos d'aprenentatge.
3. En el marc del currículum competencial, l'alumne o alumna ha d'esdevenir part activa del seu procés d'aprenentatge. Cal promoure l'ús i l'elaboració de recursos, materials didàctics i instruments d'avaluació que fomentin la implicació i el compromís de l'alumnat, cosa que facilitarà l'autoregulació, la metacognició i el treball col·laboratiu.

4. Cal generar contextos d'aprenentatge i activitats d'aula diversificats, fomentant l'ús de les diferents tecnologies per a l'aprenentatge, la comunicació i el coneixement, amb la finalitat de personalitzar i d'enriquir els processos d'ensenyament i aprenentatge; potenciar la participació activa i col·laborativa, i promoure el compromís de l'alumnat.

## Capítol 4

### Avaluació

#### Article 23

##### L'avaluació dels aprenentatges

1. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en l'educació bàsica és un component essencial de l'aprenentatge de cada alumne o alumna i ha de formar part de la programació didàctica.
2. L'avaluació ha de ser global, contínua i formativa, i ha de tenir en compte el procés de desenvolupament i el grau d'assoliment de les competències, el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge i la variabilitat de l'aprenentatge de l'alumnat.
3. En el projecte educatiu de centre i de zona escolar rural, i en el marc de la seva autonomia, els centres educatius desenvolupen i concreten els criteris d'avaluació d'acord amb la normativa vigent i fixen les mesures necessàries per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat.
4. Quan es detectin factors que dificultin el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna o comprometin el seu avenç, s'han de planificar mesures i suports d'atenció educativa. Aquestes mesures i suports s'han d'adoptar en qualsevol moment del curs i han d'estar dirigits a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per continuar el procés educatiu. Si les dificultats de l'alumne o alumna persisteixen, s'han de planificar mesures i suports de diferents graus d'intensitat amb la col·laboració i assessorament del mestre o mestra d'educació especial a l'educació primària, de l'especialista d'orientació educativa a l'educació secundària obligatòria, dels serveis educatius i d'altres professionals d'atenció educativa, si escau.
5. Els i les docents han d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la pròpia pràctica docent amb vista a millorar.
6. L'avaluació ha de permetre que tant els i les docents com els i les alumnes puguin identificar els avenços, les dificultats i els errors que sorgeixen al llarg del procés educatiu i prendre les decisions oportunes per assolir les competències. Amb aquesta finalitat, l'alumnat ha de conèixer els objectius d'aprenentatge i els criteris i procediments amb els quals se l'avalua.
7. S'ha de promoure l'ús generalitzat d'estratègies i instruments d'avaluació variats i adequats, ajustats a les diferents situacions d'aprenentatge, que permetin la valoració del progrés de tot l'alumnat, tenint en compte la personalització dels aprenentatges i permetent ajustar millor la proposta educativa a l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu.
8. L'equip docent ha de dedicar un espai de coordinació de forma regular i continuada per establir els aspectes sobre els aprenentatges que cal observar i els mecanismes per recollir la informació en relació amb el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Cada docent ha de disposar d'un instrument de registre per recollir sistemàticament les observacions d'aquest procés.
9. Els centres educatius, per fer efectiu el compromís de l'alumnat i de les famílies en el procés d'aprenentatge, han d'informar de quins són els criteris d'avaluació que s'apliquen en l'avaluació dels aprenentatges i per a la promoció dels i de les alumnes, atenent la normativa vigent i els principis establerts en el projecte educatiu.

#### Article 24

##### Sessions d'avaluació, qualificació i pas de curs

1. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en les diferents àrees, matèries o àmbits, tant en el seu vessant formatiu com en el qualificador, ha de tenir el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les diferents competències específiques.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

2. La qualificació dels àmbits, en cas que es programin, es pot fer de forma integrada, entenent que, en aquest cas, la qualificació obtinguda serà comuna a les àrees o matèries que en formen part.

3. En cas que el centre, fent ús de la gestió autònoma, dediqui un percentatge de l'horari setmanal a realitzar projectes globalitzadors de caràcter transversal, aquests projectes han de constar com una àrea o matèria independent i s'han de definir les competències específiques i els criteris d'avaluació corresponents per poder fer-ne la qualificació.

4. La sessió d'avaluació és la reunió de l'equip docent, coordinada pel tutor o tutora del grup classe, que té com a finalitat compartir informació i prendre decisions de forma col·legiada sobre el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna. A l'educació bàsica, en totes les sessions d'avaluació hi ha d'haver un membre de l'equip directiu.

5. També hi poden participar, si l'equip docent ho considera, altres docents i altres professionals que intervinguin en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat.

6. En les sessions d'avaluació de cinquè i sisè de l'educació primària i en tots els cursos de l'educació secundària obligatòria s'ha d'escoltar la veu de l'alumnat, que prèviament haurà reflexionat sobre els processos d'aprenentatge en les diferents àrees, matèries o àmbits. Cada centre ha de determinar el procediment a través del qual incorpora l'alumnat a les sessions d'avaluació.

7. Per tal que l'equip docent pugui valorar els aprenentatges de cada alumne o alumna, així com el desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge en el grup classe, cal fer una sessió d'avaluació cada trimestre com a mínim. La sessió d'avaluació del tercer trimestre pot coincidir amb l'avaluació final del curs.

8. Cada centre ha d'elaborar un model propi d'informe d'avaluació de naturalesa qualitativa, que emet l'equip docent després de cada sessió d'avaluació i que ha de reflectir els resultats obtinguts en el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna, així com els aspectes acadèmics, personals i evolutius que es considerin oportuns i, si escau, les mesures i suports d'atenció educativa que s'hagin adoptat o que s'hagin previst.

9. A les sessions d'avaluació finals de segon, quart i sisè de l'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria, l'equip docent ha d'avaluar de forma col·legiada el grau d'assoliment de les competències transversals, descrites a l'annex 4.

10. El tutor o tutora del grup classe ha de coordinar i presidir les sessions d'avaluació del seu grup d'alumnes, aixecar-ne acta, fer-hi constar els acords presos i transmetre l'informe d'avaluació de manera individualitzada a cada alumne o alumna i al pare, mare, tutor o tutora legal. Igualment, la resta de docents de l'equip docent han d'informar els i les alumnes en relació amb les seves àrees, matèries o àmbits.

11. L'avaluació final de cada curs la porta a terme l'equip docent de forma col·legiada i coordinada pel tutor o tutora del grup en una única sessió. Aquesta avaluació dona continuïtat a les sessions trimestrals; s'hi ha d'analitzar i fer el seguiment del procés d'aprenentatge de cada alumne o alumna i, si és el cas, revisar les mesures i suports d'atenció educativa.

12. L'informe d'avaluació de cada alumne o alumna de la sessió de final de curs ha d'incloure de forma explícita la relació d'àrees, matèries i/o àmbits en el cas que el centre els hagi programat, amb els indicadors d'avaluació corresponents descrits a l'article 29.2. L'informe d'avaluació final de segon, quart i sisè de l'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria també ha d'incloure el grau d'assoliment de les competències transversals.

13. En cas que un centre, fent ús de la fracció horària corresponent a la gestió autònoma, programi projectes globalitzadors de caràcter transversal, també s'han d'incloure a l'informe d'avaluació de final de curs.

14. El pas de curs de l'alumnat de primer, tercer i cinquè de l'educació primària és automàtic. A l'educació secundària obligatòria, passen de curs els i les alumnes que hagin assolit les competències de totes les matèries o àmbits cursats i els que tinguin avaluació negativa en una o dues matèries. En tot cas, a l'educació secundària obligatòria passen de curs els i les alumnes sempre que l'equip docent consideri que les matèries no superades no impedeixen continuar el curs següent, tinguin expectatives favorables de recuperació i, a més, el pas de curs beneficiï la promoció acadèmica d'aquests alumnes.

15. La decisió que l'alumne o alumna romangui un any més en el mateix curs a segon, quart i sisè de l'educació primària o als diferents cursos de l'educació secundària obligatòria té un caràcter excepcional. Aquesta decisió la pren de manera col·legiada l'equip docent; hi té especial consideració el criteri del tutor o tutora i s'atén el grau d'assoliment de les competències establertes i la valoració de les mesures que puguin afavorir el progrés de l'alumne o alumna. S'han de valorar tant els aspectes relatius al procés d'aprenentatge com al grau de maduresa i a la vinculació amb el grup classe de referència per preservar el benestar emocional de l'alumne o

CVE-DOGC-A-22270097-2022

alumna, i també cal escoltar l'opinió del pare, mare, tutor o tutora legal.

16. Quan un alumne o alumna roman un any més en el mateix curs, cal que tots els docents elaborin unes orientacions personalitzades que incloguin mesures i suports, que s'han de reflectir en l'informe d'avaluació corresponent. Excepcionalment, en alguns casos pot comportar l'elaboració d'un pla de suport individualitzat.

17. La decisió que l'alumne o alumna romanguí un any més en un mateix curs només es pot adoptar una vegada durant cada etapa.

18. Per tal de facilitar l'exercici del dret i el deure de les famílies a participar en el procés educatiu dels seus fills i filles, el centre ha d'informar el pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne o alumna de la seva evolució escolar després de cada sessió d'avaluació per mitjà d'informes qualitatius escrits, entrevistes individuals, reunions col·lectives i altres mitjans que consideri oportuns. S'ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat en cada etapa educativa, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos.

19. Les famílies han de conèixer les decisions relatives a l'avaluació i al pas de curs de l'alumne o alumna perquè puguin participar i donar suport a l'evolució del seu procés educatiu i, si és el cas, col·laborar en les mesures de suport que s'adoptin.

## Article 25

### Avaluació i qualificació dels aprenentatges de l'alumnat amb pla de suport individualitzat

1. L'alumne o alumna que disposa d'un pla de suport individualitzat ha de ser avaluat i qualificat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts en el pla esmentat, que en cap cas pot suposar una limitació en les seves qualificacions.

2. Excepcionalment, a l'educació primària, per als i les alumnes de procedència estrangera que s'incorporen al sistema educatiu a Catalunya per primera vegada durant el segon o el tercer trimestre del curs escolar i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, es pot prendre la decisió temporal de no avaluar algunes de les àrees.

3. Excepcionalment, a l'educació secundària obligatòria, el pla de suport individualitzat pot comportar la no-qualificació de manera temporal d'algunes matèries. El pla de suport individualitzat ha de concretar les raons i la durada d'aquesta mesura provisional i extraordinària.

4. Els o les alumnes que disposen d'un pla de suport individualitzat perquè cursen simultàniament l'educació secundària obligatòria i estudis de música o de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de música o dansa autoritzades pel departament competent en matèria educativa, poden sol·licitar al seu centre educatiu la convalidació o el reconeixement de matèries d'educació secundària obligatòria en els termes que estableixi el departament competent en matèria educativa. Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de calcular la nota mitjana.

5. Per als i les alumnes d'educació secundària obligatòria que disposen d'un pla de suport individualitzat perquè participen regularment en competicions que impliquen una alta dedicació, el centre educatiu pot valorar la conveniència d'adoptar mesures i suports addicionals d'atenció educativa a fi de promoure que avancin en l'assoliment de les competències de l'etapa de totes les matèries, afavorir el seu desenvolupament personal i social i facilitar-los la màxima participació en les activitats o accions educatives del seu grup de referència, així com en la resta d'activitats de centre, sempre que sigui possible. En el cas que aquests esportistes tinguin la consideració de tecnificació, alt rendiment o alt nivell, avalada per la certificació del Consell Català de l'Esport, addicionalment poden sol·licitar al seu centre educatiu que se'ls reconegui la matèria d'Educació Física, segons el procediment que estableixi el departament competent en matèria educativa. La matèria que s'hagi convalidat no té qualificació ni computa a l'efecte de calcular la nota mitjana.

6. L'alumne o alumna, i el pare, mare, tutor o tutora legal han d'estar informats de l'elaboració del pla de suport individualitzat, del seu contingut, de les decisions que afecten l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges i, si escau, de la seva finalització. En la planificació, cal fomentar la col·laboració entre totes les persones implicades: l'alumne o alumna, els i les docents, la família i, si escau, altres agents.

## Article 26

### Títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria

1. Obté el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria l'alumne o alumna que en acabar

CVE-DOGC-A-22270097-2022

l'etapa, segons el criteri de l'equip docent, hagi assolit les competències d'acord amb els criteris d'avaluació establerts en aquest Decret.

2. L'alumne o alumna que en acabar l'etapa no hagi assolit algunes de les competències establertes en el Decret, podrà obtenir la titulació si l'equip docent, de forma col·legiada i amb l'acord de la majoria de dos terços dels seus membres, considera que no és un impediment per a la seva continuïtat formativa. Aquesta situació s'ha de reflectir en la documentació oficial d'avaluació.
3. Per als i les alumnes amb pla de suport individualitzat es prenen com a referents les competències i els criteris d'avaluació establerts en el seu pla per a l'obtenció del títol. En cap cas aquesta situació i les mesures i suports que se'n derivin poden suposar un obstacle per obtenir-lo.
4. L'alumne o alumna que en finalitzar l'etapa no obtingui el títol pot romandre un any més a quart. En aquest cas, cal que tots els i les docents elaborin unes orientacions personalitzades i que facin una proposta de mesures i suports.
5. De manera excepcional, un alumne o alumna pot repetir dues vegades quart curs si no ha repetit en cursos anteriors, encara que s'hagi esgotat el màxim de permanència, sempre que l'equip docent consideri que aquesta mesura afavoreix l'assoliment de les competències establertes per a l'etapa. En aquest cas, es pot prolongar un any el límit d'edat a què es refereix l'article 1.5.
6. Els centres educatius han d'organitzar anualment proves per als i les alumnes que no hagin assolit les competències a quart curs i hagin superat l'edat màxima de permanència a l'etapa, durant dos cursos, d'acord amb el procediment establert pel departament competent en matèria educativa.

## Article 27

### Avaluacions diagnòstiques i de final d'etapa

1. En el quart curs de l'educació primària i en el segon curs de l'educació secundària obligatòria, tots els centres fan una prova d'avaluació diagnòstica del nivell d'assoliment de les competències de tots els i les alumnes, que té un caràcter formatiu i orientador per als centres, els i les docents, l'alumnat, les famílies i el conjunt de la comunitat educativa, i que s'ha de concretar en un informe individual, de grup i de centre.
2. En el sisè curs de l'educació primària i en el quart curs de l'educació secundària obligatòria es realitza una avaluació de final d'etapa de les competències assolides per l'alumnat al llarg de cada etapa educativa.
3. El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha d'elaborar les proves i definir-ne els criteris d'aplicació, de correcció i d'anàlisi de resultats.

## Article 28

### Documents oficials d'avaluació

1. Els documents oficials d'avaluació en l'educació primària són les actes d'avaluació de final de curs, l'expedient acadèmic, l'historial acadèmic, l'informe de final d'etapa i, si escau, l'informe personal per trasllat.
2. Els documents oficials d'avaluació en l'educació secundària obligatòria són les actes d'avaluació de final de curs, l'expedient acadèmic, l'historial acadèmic, el consell orientador a segon i a quart curs i, si escau, l'informe personal per trasllat.
3. L'historial acadèmic i, si és el cas, l'informe personal per trasllat es consideren documents bàsics per garantir la mobilitat de l'alumnat per tot el territori de l'Estat. Aquests documents s'han d'ajustar als models i a les característiques que el departament competent en matèria educativa estableixi, tal com es concreta a la disposició addicional quarta, i han d'estar sota custòdia del centre.
4. El director o directora visa amb la seva signatura tots els documents oficials d'avaluació.
5. Els documents esmentats han de romandre al centre i han d'estar a disposició de la Inspecció per a possibles comprovacions. La persona que exerceix les funcions de secretari o secretària és la responsable de custodiar-los i d'elaborar les certificacions que se sol·licitin.
6. En cas de supressió d'algun centre educatiu, els serveis territorials d'Educació o el Consorci d'Educació de Barcelona han d'adoptar les mesures corresponents per conservar-los o traslladar-los.
7. En tots els documents elaborats s'ha d'incorporar un ús no sexista ni androcèntric del llenguatge.

## Article 29

## Actes d'avaluació

1. Per tal d'adequar-se a la normativa bàsica de l'Estat, cal emplenar les actes d'avaluació de l'educació bàsica a final de cada curs i s'han de tancar al final del període lectiu ordinari. Comprenen, almenys, la relació nominal dels i les alumnes que componen el grup, juntament amb els resultats de l'avaluació de les àrees, de les matèries o dels àmbits i dels projectes globalitzadors de caràcter transversal que el centre pot programar en la seva gestió autònoma, i les decisions sobre pas de curs o permanència.
2. Els docents han d'expressar els resultats de l'avaluació de les àrees o matèries, àmbits o projectes globalitzadors si és el cas, a partir del procés d'assoliment de les competències específiques corresponents en els termes següents: assoliment excel·lent (AE), assoliment notable (AN), assoliment satisfactori (AS) o no assoliment (NA). Aquests són els indicadors que han de constar en la informació que han de rebre les famílies i l'alumnat.
3. Per tal d'adequar-se a la normativa bàsica de l'Estat, en les actes oficials d'avaluació de final de curs de l'educació bàsica i en l'informe personal per trasllat, si és el cas, els indicadors de qualificació s'han d'expressar també en els termes següents: excel·lent, notable, bé i insuficient. En aquest cas, les equivalències que s'han d'utilitzar per completar les actes oficials són les següents:

|                         |             |
|-------------------------|-------------|
| Assoliment excel·lent   | Excel·lent  |
| Assoliment notable      | Notable     |
| Assoliment satisfactori | Bé          |
| No assoliment           | Insuficient |

4. Els documents oficials d'avaluació dels i les alumnes amb pla de suport individualitzat han de fer referència als criteris d'avaluació formulats en el pla esmentat.
5. Les actes d'avaluació a l'educació primària les ha de signar el tutor o tutora del grup classe i han de portar el vistiplau del director o directora del centre.
6. Les actes d'avaluació a l'educació secundària obligatòria les han de signar tots els professors i professores del grup i han de portar el vistiplau del director o directora del centre.

## Article 30

## Expedient acadèmic

1. L'expedient acadèmic és el document oficial d'avaluació que té la funció de recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació de l'alumne o alumna, així com qualsevol altra informació rellevant.
2. L'expedient acadèmic de l'educació bàsica recull, juntament amb les dades d'identificació del centre, les de l'alumne o alumna, així com la informació relativa al seu procés d'avaluació. S'ha d'obrir en el moment d'incorporació de l'alumne o alumna al centre i hi ha de constar, almenys, els resultats de l'avaluació de les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits, i dels projectes globalitzadors de caràcter transversal que el centre hagi pogut programar, les decisions de promoció d'etapa, les mesures i suports d'atenció educativa i el pla de suport individualitzat si és el cas, i totes les observacions que l'equip docent consideri oportunes i rellevants.
3. En el cas que hi hagi àrees o matèries que s'hagin cursat de forma integrada en un àmbit, a l'expedient hi ha de figurar la denominació de l'àmbit i les àrees o matèries que hi estan integrades.
4. La custòdia i l'arxivament dels expedients acadèmics correspon als centres educatius en què s'hagin realitzat els estudis dels ensenyaments corresponents i han d'estar a disposició de la Inspecció Educativa.

## Article 31

### Historial acadèmic

1. L'historial acadèmic és el document oficial d'avaluació que reflecteix els resultats de l'avaluació i les decisions relatives al progrés acadèmic de l'alumne o alumna al llarg de l'etapa, i té valor acreditatiu dels estudis cursats.
2. L'historial acadèmic ha de portar el vistiplau del director o directora i ha de recollir, com a mínim, les dades identificadores de l'alumne o alumna; les àrees, matèries, àmbits i projectes globalitzadors que s'han cursat al llarg de l'escolarització; les mesures curriculars i organitzatives aplicades; les mesures i suports d'atenció educativa i el pla de suport individualitzat si és el cas; els resultats de l'avaluació, les decisions sobre pas de curs i permanència; la informació relativa als canvis de centre; i el consell orientador en el cas de l'educació secundària obligatòria.
3. A fi de garantir la mobilitat de l'alumnat, quan diverses àrees o matèries hagin estat cursades integrades en un àmbit, a l'historial s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en cadascuna d'elles. Aquesta qualificació ha de ser la mateixa que figuri a l'expedient acadèmic per a l'àmbit corresponent.
4. Després de finalitzar cada etapa, l'historial acadèmic s'ha de lliurar al pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne o alumna o al mateix alumne si és major d'edat.
5. En el cas de l'educació primària, després d'acabar l'etapa s'ha d'enviar una còpia de l'historial acadèmic i de l'informe final d'etapa al centre d'educació secundària obligatòria on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis, amb la petició prèvia del centre educatiu receptor.
6. En cas de trasllat a un altre centre educatiu durant qualsevol etapa, s'ha d'enviar una còpia de l'historial acadèmic al centre on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis, amb la petició prèvia del centre educatiu receptor.
7. En el cas que, per trasllat de l'alumne o alumna, els documents oficials d'avaluació hagin de tenir efecte fora de Catalunya, les qualificacions s'han de codificar d'acord amb l'article 29.3.
8. En el cas de l'alumnat que es traslladi a centres d'altres comunitats autònomes en què el català no sigui llengua oficial, cal redactar l'historial acadèmic en català i castellà.

## Article 32

### Informe de final d'etapa de l'educació primària

1. L'informe de final d'etapa de l'educació primària és el document oficial d'avaluació que complementa l'historial acadèmic de l'educació primària. Recull la informació sobre aspectes personals de l'alumne o alumna, necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge, i altres aspectes que es considerin rellevants per garantir una atenció personalitzada en la promoció a l'educació secundària obligatòria.
2. La formalització de l'informe de final d'etapa és responsabilitat del tutor o tutora.
3. El centre emissor i el centre receptor de l'informe han de garantir la confidencialitat de les dades que conté aquest document.

## Article 33

### Consell orientador

1. El consell orientador és un document que orienta, acompanya i guia l'alumne o alumna de l'educació secundària obligatòria en el seu itinerari educatiu i que vetlla per la seva continuïtat formativa.
2. El consell orientador l'elabora l'equip docent al final de cada curs a partir de la informació continguda en el registre o full de seguiment intern, i conté informació sobre el grau d'assoliment de les competències corresponents i l'orientació sobre l'itinerari formatiu de l'alumne o alumna i, si escau, recomanacions i propostes de mesures i suports d'atenció educativa per al curs següent.
3. En els cursos de segon i quart de l'educació secundària obligatòria el consell orientador és un document

CVE-DOGC-A-22270097-2022

oficial d'avaluació que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna.

4. En finalitzar cada curs es lliura aquest document a l'alumne o alumna i al pare, mare o tutor o tutora legal conjuntament amb l'informe d'avaluació.
5. En aquells casos en què l'equip docent ho consideri adequat, el consell orientador de segon d'educació secundària obligatòria també ha d'incloure una proposta per a l'alumnat per continuar la seva formació a través d'un programa de diversificació curricular o, excepcionalment, un cicle formatiu de grau bàsic.
6. Així mateix, si l'equip docent considera adequat que un alumne o alumna en acabar tercer de l'educació secundària obligatòria continuï la seva formació a través d'un cicle formatiu de grau bàsic, ha d'elaborar una proposta justificada i fer-la constar en el consell orientador.
7. En finalitzar quart o si es finalitza l'escolaritat abans, el consell orientador s'ha de lliurar com a document oficial de l'avaluació amb el format que decideixi el centre. Ha d'incloure una proposta sobre les diferents opcions de continuïtat formativa, acadèmiques o professionals, que es considerin més convenients amb l'objectiu que tot l'alumnat s'orienti adequadament en el seu futur formatiu. En el cas que l'alumne o alumna no hagi assolit tots els nivells competencials s'ha d'incloure una proposta sobre les eines o recursos per poder assolir-los. En el cas de l'alumnat amb un pla de suport individualitzat, el consell orientador ha d'incloure un pla de transició als estudis postobligatoris.

#### Article 34

##### Informe personal per trasllat

1. L'informe personal per trasllat és el document oficial d'avaluació que s'emet en cas de trasllat de l'alumne o alumna a un altre centre sense haver completat un curs sencer. El centre receptor ha d'obrir l'expedient acadèmic corresponent. La matriculació adquireix caràcter definitiu una vegada rebuda la còpia de l'història acadèmica.
2. L'informe personal per trasllat ha de contenir els resultats de les avaluacions que s'hagin realitzat; l'aplicació, si escau, de mesures curriculars i organitzatives, i totes les observacions que es considerin oportunes sobre el progrés general de l'alumne o alumna.
3. La formalització de l'informe personal per trasllat és responsabilitat del tutor o tutora.
4. En el cas que, per trasllat de l'alumne o alumna sense haver completat el curs sencer, els documents oficials d'avaluació hagin de tenir efecte fora de Catalunya, les qualificacions s'han de codificar d'acord amb les equivalències que consten a l'article 29.3.
5. En el cas de l'alumnat que es traslladi a centres d'altres comunitats autònomes en què el català no sigui llengua oficial, cal redactar l'informe personal per trasllat en català i castellà.

#### Article 35

##### Autenticitat, seguretat i confidencialitat

1. Pel que fa a l'obtenció de les dades personals de l'alumnat, a la seva cessió d'uns centres als altres i a la seva seguretat i confidencialitat, cal atènyer-se al que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.
2. Els documents oficials d'avaluació i els seus procediments de validació descrits als apartats anteriors poden ser substituïts pels seus equivalents realitzats per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, sempre que en quedi garantida l'autenticitat, la integritat i la conservació, i es compleixin les garanties i els requisits establerts per la normativa de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i per la legislació sobre procediment administratiu comú de les administracions públiques.
3. L'expedient electrònic de l'alumne o alumna ha d'estar constituït, almenys, per les dades contingudes als documents oficials d'avaluació i ha de complir el que estableix la normativa de l'esquema nacional d'interoperabilitat en l'àmbit de l'administració electrònica.

##### Disposició addicional primera

CVE-DOGC-A-22270097-2022

## Educació de persones adultes

1. Les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els sabers corresponents a l'educació secundària obligatòria han de disposar d'una oferta ajustada a les seves condicions i necessitats, que es pugui fer de forma presencial, semipresencial o a distància.

2. Per tal que l'alumnat adquireixi una visió integrada del saber que li permeti desenvolupar les competències i afrontar amb èxit els principals reptes i desafiaments globals del segle XXI, els ensenyaments d'aquesta etapa s'organitzen de forma modular en tres àmbits i dos nivells en cadascun d'ells:

a) Àmbit de comunicació, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 referits a les matèries Aranès i Literatura a l'Aran, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Catalana i Literatura, i Llengua Estrangera.

b) Àmbit social, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 relacionats amb les matèries Ciències Socials: Geografia i Història i Educació en Valors Cívics i Ètics.

c) Àmbit científicotecnològic, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 relacionats amb les matèries Física i Química, Biologia i Geologia, Matemàtiques, i Tecnologia i Digitalització.

3. L'organització d'aquests ensenyaments ha de permetre que es puguin fer en dos cursos.

4. La superació d'algun dels nivells corresponents a cadascun dels tres àmbits a què fa referència l'apartat segon té validesa a tot l'Estat.

5. La superació de tots els àmbits dona dret a l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria. Així mateix, l'equip docent pot proposar per a l'expedició del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria aquelles persones que, tot i no haver superat algun dels àmbits, es consideri que han aconseguit globalment els objectius generals de la formació bàsica de les persones adultes. En aquesta decisió s'han de tenir en compte les possibilitats formatives i d'inclusió en l'activitat acadèmica i laboral de cada alumne o alumna.

6. El departament competent en matèria educativa ha d'organitzar periòdicament proves perquè les persones majors de divuit anys, o que els compleixen l'any de realització de les proves, puguin obtenir directament el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, sempre que hagin assolit les competències segons els criteris d'avaluació establerts en aquest Decret. Aquestes proves, que han de disposar de les mesures d'accessibilitat universal i els ajustaments que necessiti tot l'alumnat amb necessitats educatives especials, s'han d'organitzar basant-se en els tres àmbits de coneixement.

## Disposició addicional segona

### L'ensenyament de religió

1. El pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumnat menor d'edat ha de poder manifestar, a l'inici de curs, la seva voluntat que l'alumne o alumna rebi ensenyaments de religió o no.

2. Els centres educatius han de disposar les mesures organitzatives perquè els i les alumnes, els pares, mares o tutors o tutores legals dels quals no hagin optat perquè aquests i aquestes alumnes cursin ensenyaments de religió, rebin la deguda atenció educativa, d'acord amb les orientacions que facilitarà el departament competent en matèria educativa.

3. Els centres educatius han de programar l'atenció a l'alumnat que no ha optat per cursar ensenyaments de religió. Preferentment s'han de planificar i programar activitats educatives que desenvolupin la reflexió sobre la riquesa del bagatge intel·lectual heretat i la transmissió de les bases del patrimoni cultural de la nostra societat. Aquestes activitats han de poder preparar l'alumnat per conviure en una societat diversa i per participar en un món democràtic, amb el ple exercici de la llibertat ideològica comprensiva de totes les opcions que suscita la vida personal i social amb la dignitat de la persona i els seus drets inviolables.

En tot cas, s'ha d'incidir en el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat i en el seu desenvolupament personal, social i ciutadà, si el centre així ho considera, i les activitats proposades s'han de centrar en els aspectes més transversals del currículum, afavorint la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers.

Les activitats a què es refereix aquest apartat en cap cas han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol àrea o matèria de les diferents etapes, ni han de ser qualificades.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

4. La determinació del currículum dels ensenyaments de les diferents confessions religioses amb què l'Estat ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa és competència de les autoritats religioses corresponents.
5. L'avaluació dels ensenyaments de les diferents confessions religioses amb què l'Estat hagi subscrit acords de cooperació o amb què hi hagi subscrits convenis internacionals, s'ha d'ajustar al que estableixen aquests acords i convenis, entenent que l'avaluació s'ha de fer en els mateixos termes i amb els mateixos efectes que les altres àrees i matèries.
6. Per tal de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència, les qualificacions que s'hagin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no computen en les convocatòries en les quals hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics, ni a l'efecte d'admissió dels i les alumnes per fer una selecció entre els i les sol·licitants.
7. La dedicació horària de l'ensenyament de religió està establerta a l'annex 7.

#### Disposició addicional tercera

##### Adaptació de les programacions didàctiques

Els centres educatius disposen de tres cursos escolars a partir de l'inici del curs escolar 2022-2023 per modificar, adaptar i actualitzar les programacions didàctiques, de conformitat amb l'establert en aquest Decret. L'administració educativa ha d'acompanyar els centres educatius en l'elaboració i el desenvolupament de les programacions.

#### Disposició addicional quarta

##### Documents oficials d'avaluació

El departament competent en matèria educativa elabora i posa a disposició dels centres educatius els documents oficials d'avaluació de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria.

#### Disposició transitòria

##### Règim transitori

El Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria són aplicables fins a la implantació del calendari d'aplicació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

#### Disposició derogatòria

##### Derogació normativa

Es deroguen el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

#### Disposicions finals

##### Primera

##### Calendari d'aplicació

Els ensenyaments de l'educació bàsica s'han d'implantar d'acord amb el calendari següent:

CVE-DOGC-A-22270097-2022

- L'any acadèmic 2022-2023 s'implantarà la nova ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els cursos primer, tercer i cinquè de l'etapa d'educació primària, i en els cursos primer i tercer de l'educació secundària obligatòria i en els cicles formatius de grau de bàsic.

- L'any acadèmic 2023-2024 s'implantarà la nova ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els cursos segon, quart i sisè de l'etapa d'educació primària, i en els cursos segon i quart de l'educació secundària obligatòria.

## Segona

### Autoritzacions

S'autoritza la persona titular del Departament d'Educació per dictar les disposicions que siguin necessàries per aplicar el que disposa aquest Decret.

## Tercera

### Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà de publicar-lo al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 27 de setembre de 2022

Pere Aragonès i Garcia

President de la Generalitat de Catalunya

Josep González Cambray

Conseller d'Educació

## Annex 1

Competències clau i perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica

(Vegeu la imatge al final del document)

[826738\\_Annex1Competnciesclaudefcats.pdf](#)

## Annex 2

Àrees d'educació primària

(Vegeu la imatge al final del document)

[826739\\_Annex2reesprimriadevcats.pdf](#)

## Annex 3

Matèries d'educació secundària obligatòria

(Vegeu la imatge al final del document)

[826740\\_ANNEX3Matriessecundriaobligatriadefcat.pdf](#)

## Annex 4

Competències transversals

(Vegeu la imatge al final del document)

[826741\\_Annex4Competnciestransversalsdefcat.pdf](#)

## Annex 5

Aprenentatge basat en situacions

(Vegeu la imatge al final del document)

[826742\\_Annex5Aprenentatgebasatensituacionsdefcat.pdf](#)

## Annex 6

Àmbits dels cicles formatius de grau bàsic

(Vegeu la imatge al final del document)

[cat-Annex 6\\_Àmbits dels cicles formatius de grau bàsic\\_def.pdf](#)

## Annex 7

Horaris

(Vegeu la imatge al final del document)

[cat-Annex 7\\_Horaris\\_def.pdf](#)

(22.270.097)

## Annex 1

### Competències clau i perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica

El perfil competencial de sortida de l'alumnat en finalitzar l'ensenyament bàsic identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que els alumnes i les alumnes hagin desenvolupat en completar aquesta fase del seu itinerari educatiu.

El perfil competencial de sortida parteix d'una visió alhora estructural i funcional de les competències clau i l'assoliment per part de l'alumnat es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seva vida, crear noves oportunitats de millora, així com per desenvolupar la seva socialització, aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i inserir-se i participar activament en la societat i en la cura de l'entorn natural i del planeta.

El referent de partida per definir les competències recollides en el perfil competencial de sortida ha estat la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. L'ancoratge del perfil competencial de sortida a la Recomanació del Consell es fonamenta en l'objectiu d'adoptar unes referències comunes que enforteixin la cohesió educativa en l'àmbit europeu i facilitin a la ciutadania, si així ho considera, estudiar i treballar al llarg de la seva vida tant al seu propi país com en altres països del seu entorn.

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, en apropar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, cosa que, al seu torn, proporcionarà el punt de suport necessari per afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants, tant per a l'alumnat com per al personal docent. Es vol garantir que tot alumne o alumna que superi amb èxit l'educació bàsica i, per tant, assoleixi el perfil competencial de sortida, sàpiga mobilitzar els aprenentatges adquirits per respondre als principals desafiaments a què haurà de fer front al llarg de la seva vida:

- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient basada en el coneixement de les causes que la provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.
- Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable i de productes de proximitat, valorant-ne les repercussions sobre el bé individual i el comú, jutjant críticament les necessitats i els excessos i exercint un control social davant la vulneració dels seus drets com a consumidor.
- Desenvolupar hàbits de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que hi incideixen, assumint la responsabilitat personal en la promoció de la salut pública, incloent-hi el coneixement d'una sexualitat positiva, respectuosa i igualitària.
- Exercitar la sensibilitat per detectar situacions de desigualtat i exclusió des de la comprensió de les causes complexes per desenvolupar sentiments d'empatia.
- Desenvolupar un compromís actiu amb la igualtat de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació, coneixent el recorregut històric per a la consecució dels drets humans de totes les persones i col·lectius.

- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que s'han de resoldre de manera pacífica i rebutjar qualsevol expressió de violència masclista, LGTBI-fòbica, racista, capacitista o motivada per qualsevol altra mena de situació personal o socioeconòmica.
- Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tota mena que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura digital, avaluant-ne els beneficis i riscos i fer un ús ètic i responsable que contribueixi a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva.
- Acceptar la incertesa com una oportunitat per articular respostes més creatives, aprenent a gestionar l'ansietat que pot comportar.
- Cooperar i conviure en societats obertes i canviants, valorar la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i fomentant l'interès per altres llengües i cultures.
- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, desenvolupant empatia i generositat.
- Desenvolupar les habilitats que li permetin seguir aprenent al llarg de la vida, des de la confiança en el coneixement com a motor de desenvolupament i la valoració crítica dels riscos i beneficis d'aquest coneixement.

La resposta a aquests i altres reptes —entre els quals hi ha una absoluta interdependència— necessita els coneixements, destreses i actituds subjacents a les competències clau i s'aborda en les diferents àrees i matèries que componen el currículum. Aquests sabers disciplinaris són imprescindibles, perquè sense ells l'alumnat no entendria el que passa al seu voltant i, per tant, no podria valorar críticament la situació, ni molt menys respondre adequadament. L'essencial de la integració dels reptes en el perfil competencial de sortida està en el fet que afegixen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currículum: la meta no és la mera adquisició de sabers, sinó aprendre a utilitzar-los per solucionar necessitats encarnades en la realitat.

Aquests desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que suposen articular la recerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot això exigeix, d'una banda, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, de l'altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, encara que no ens afectin de manera directa, la qual cosa implica assumir els valors de la cura i desenvolupar una gran sensibilitat cap a les situacions d'injustícia, desigualtat i exclusió.

### **Competències clau que s'han d'assolir**

Les competències clau que es recullen en el perfil competencial de sortida són l'adaptació al sistema educatiu de les competències clau establertes en l'esmentada Recomanació del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències als reptes i desafiaments de segle XXI i al context escolar, ja que la Recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que ha de produir-se al llarg de tota la vida, mentre que el perfil remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu de l'alumnat: l'etapa de l'educació bàsica.

Amb caràcter general, s'ha d'entendre que l'assoliment de les competències i objectius que preveu aquest decret per a les diferents etapes educatives està vinculat a l'assoliment i desenvolupament de les competències clau recollides en aquest perfil competencial de

sortida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al perfil competencial de sortida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a la seva consecució. De la mateixa manera, l'assoliment de cadascuna de les competències clau contribueix a l'assoliment de totes les altres. No hi ha jerarquia entre les competències, ni pot establir-se una correspondència exclusiva amb una única àrea, matèria o àmbit sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, matèries o àmbits i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt de les competències.

### **Indicadors operatius de les competències clau en l'ensenyament bàsic**

Pel que fa a la dimensió aplicada de les competències clau, s'ha definit per a cadascuna un conjunt d'indicadors operatius partint dels diferents marcs internacionals de referència existents.

Els indicadors operatius de les competències clau constitueixen el marc referencial a partir del qual es concreten les competències específiques de cada àrea, matèria o àmbit. Aquesta vinculació entre indicadors operatius i competències específiques fa que de l'avaluació de les competències se'n pugui inferir el grau d'assoliment de les competències clau definides en el perfil competencial de sortida i, per tant, la consecució de les competències i objectius previstos per a l'etapa.

Atès que les competències s'adquireixen necessàriament de forma seqüencial i progressiva, s'inclouen també al perfil els indicadors operatius que orienten sobre el nivell d'assoliment esperat quan es completa l'educació primària, per afavorir i explicitar així la continuïtat, la coherència i la cohesió entre les dues etapes que componen l'ensenyament obligatori.

### **Competència en comunicació lingüística (CCL)**

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de forma oral, escrita o signada de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diversos propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, signats, escrits, audiovisuals o multimodals, evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, la llengua de signes o l'escriptura per pensar i per aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

**Indicadors operatius**

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>CCL1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de forma oral, escrita o signada, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians del seu entorn personal, social i educatiu, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.</p> <p>CCL2. Comprèn, interpreta i valora textos orals, signats, escrits o multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu, amb acompanyament puntual per participar activament en contextos quotidians i per construir coneixement.</p> <p>CCL3. Localitza, selecciona i contrasta, amb el degut acompanyament, informació senzilla procedent de dues o més fonts, sap avaluar-ne la fiabilitat i utilitat en funció dels objectius de lectura i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu i personal i al mateix temps respectuós amb la propietat intel·lectual.</p> <p>CCL4. Llegeix obres diverses adequades al seu desenvolupament, seleccionant aquelles que millor s'ajusten als seus gustos i interessos, reconeix el patrimoni literari com a font de gaudi i aprenentatge individual i col·lectiu i mobilitza la seva experiència personal i lectora per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear textos d'intenció literària a partir de models senzills.</p> <p>CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, detectant els usos discriminatoris de la llengua, així com els abusos de poder a través de la llengua, per afavorir un ús no només eficaç sinó també ètic del llenguatge.</p> | <p>CCL1. S'expressa de forma oral, escrita o signada amb coherència, correcció i adequació als diferents contextos socials, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.</p> <p>CCL2. Comprèn, interpreta i valora amb actitud crítica textos orals, signats, escrits o multimodals dels àmbits personal, social, educatiu i professional per participar en diferents contextos de manera activa i informada i per construir coneixement.</p> <p>CCL3. Localitza, selecciona i contrasta de manera progressivament autònoma informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.</p> <p>CCL4. Llegeix amb autonomia obres diverses adequades a la seva edat, seleccionant les que millor s'ajusten als seus gustos i interessos. Aprecia el patrimoni literari com a via privilegiada de l'experiència individual i col·lectiva i mobilitza la seva pròpia experiència biogràfica i els seus coneixements literaris i culturals per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear textos d'intenció literària de complexitat progressiva.</p> <p>CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, desterrant els usos discriminatoris de la llengua, així com els abusos de poder a través de la llengua, per afavorir un ús no només eficaç sinó també ètic del llenguatge.</p> |

### Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per desenvolupar estratègies que permetin intervenir i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, si escau, mantenir i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

#### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>CP1. Usa, a més de la llengua catalana, o l'aranesa, a l'Aran, almenys una altra llengua més per respondre a necessitats comunicatives senzilles i predictibles de manera adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a situacions i contextos quotidians dels àmbits personal, social i educatiu.</p> <p>CP2. A partir de les seves experiències, reconeix la diversitat de perfils lingüístics i experimenta estratègies que, de manera guiada, li permeten fer transferències senzilles entre diferents llengües per comunicar-se en contextos quotidians i ampliar el seu repertori lingüístic individual.</p> <p>CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn, reconeixent i comprenent el seu valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.</p> | <p>CP1. Utilitza eficaçment una o més llengües, a més de la llengua catalana, o l'aranesa, a l'Aran, i del castellà per respondre a les seves necessitats comunicatives de manera apropiada i adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a diferents situacions i contextos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.</p> <p>CP2. A partir de les seves experiències, fa transferències entre diferents llengües com a estratègia per comunicar-se i ampliar el seu repertori lingüístic individual.</p> <p>CP3. Coneix, valora i respecta la diversitat lingüística i cultural present en la societat, integrant-la en el seu desenvolupament personal com a factor de diàleg, per fomentar la cohesió social.</p> |

### Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (CMCCTE)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria comporta la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics per resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i

l'experimentació, per plantejar preguntes i extreure'n conclusions basades en proves per poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprèn l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos humans en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

#### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CMCCTE 1. Utilitza, de manera guiada, alguns mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, i selecciona i emprà algunes estratègies per resoldre problemes reflexionant sobre les solucions obtingudes.                                                                                                                                      | CMCCTE 1. Utilitza mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, selecciona i utilitza diferents estratègies per a la resolució de problemes analitzant críticament les solucions i reformulant el procediment, si és necessari.                                                                                                                                                                     |
| CMCCTE 2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar alguns dels fenòmens que ocorren al seu voltant confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, utilitzant eines i instruments adequats, plantejant preguntes i fent experiments senzills de forma guiada.                                                                                                      | CMCCTE 2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar els fenòmens que ocorren al seu voltant, confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, plantejant-se preguntes i comprovant hipòtesis mitjançant l'experimentació i la indagació, fent servir eines i instruments adequats, apreciànt la importància de la precisió i la veracitat i mostrant una actitud crítica sobre l'abast i limitacions de la ciència.          |
| CMCCTE 3. Duu a terme de forma guiada projectes, dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototips o models, adaptant davant la incertesa, per generar cooperativament un producte creatiu amb un objectiu concret, procurant la participació de tot el grup i resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir.                                                                    | CMCCTE 3. Planteja i desenvolupa projectes dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototips o models per crear i/o utilitzar productes que donin solució a una necessitat o problema de forma creativa i cooperativa, procurant la participació de tot el grup, resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir, adaptant-se davant la incertesa i valorant la importància de la sostenibilitat.                                          |
| CMCCTE 4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'alguns mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de forma clara i veraç, utilitzant la terminologia científica apropiada, en diferents formats (dibuixos, diagrames, gràfics, símbols, etc.) i aprofitant de forma crítica, ètica i responsable la cultura digital per compartir i construir nous coneixements. | CMCCTE 4. Interpreta i transmet els elements més rellevants de processos, raonaments, demostracions, mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i precisa, en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, etc.) i aprofitant de forma crítica la cultura digital, incloent-hi el llenguatge matemàticoformal, amb ètica i responsabilitat per compartir i construir nous coneixements. |
| CMCCTE 5. Participa en accions                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | CMCCTE 5. Emprèn accions fonamentades                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

CVE-DOGC-A-22270097-2022

|                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| fonamentades científicament per preservar la salut i el medi ambient aplicant principis d'ètica i seguretat i practicant el consum responsable. | científicament per preservar la salut física i mental i el medi ambient i aplica principis d'ètica i seguretat en la realització de projectes per transformar el seu entorn proper de forma sostenible, valorant-ne l'impacte global i practicant el consum responsable. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per al desenvolupament i benestar personal, per a l'aprenentatge, per a la feina, per a l'oci i per a la participació en la societat.

Inclou la gestió de dispositius i aplicacions digitals (maneig, configuració, manteniment), l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                         | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CD1. Fa cerques guiades a Internet i usa estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades, etc.) amb una actitud crítica sobre els continguts que obté.                                                                                                 | CD1. Fa cerques avançades a Internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual.                                                                                            |
| CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic, etc.) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.                   | CD2. Gestiona i utilitza el seu propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les seves necessitats en cada ocasió. |
| CD3. Participa en activitats i/o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals que li permetin construir nou coneixement, comunicar-se, treballar col·laborativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura i amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús. | CD3. Participa, col·labora i interactua mitjançant eines i/o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les seves accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.                       |
| CD4. Coneix els riscos i adopta, amb                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | CD4. Identifica riscos i adopta mesures en                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

CVE-DOGC-A-22270097-2022

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| l'orientació del docent, mesures preventives en l'usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.                                  | l'usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient i per prendre consciència de la importància i necessitat de fer un ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.                                        |
| CD5. S'inicia en el desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa, etc.) per resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa i sol·licitar ajuda en cas necessari. | CD5. Desenvolupa aplicacions informàtiques senzilles i solucions tecnològiques creatives i sostenibles per resoldre problemes concrets o respondre a reptes proposats, i mostra interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic. |

### Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica l'habilitat de reflexionar sobre un mateix, per autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb altres de manera constructiva, mantenir la resiliència i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou l'habilitat de fer front a la incertesa i la complexitat, adaptar-se als canvis, aprendre a aprendre, contribuir al mateix benestar físic i emocional, conservar la salut física i mental i ser capaç de portar una vida saludable i orientada al futur, expressar empatia i gestionar els conflictes en un context integrador i de suport.

### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                        | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CPSAA1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals i empra estratègies per gestionar-los en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per assolir els seus objectius.                            | CPSAA1. Regula i expressa les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.                    |
| CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants per a la salut i comença a adoptar hàbits saludables per al seu benestar físic i mental.                                                                                                                             | CPSAA2. Coneix els riscos per a la salut relacionats amb factors socials, per consolidar hàbits de vida saludable en el terreny físic i mental.                                                                                                                    |
| CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i dona feina estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits. | CPSAA3. Comprèn proactivament les perspectives i les experiències dels altres i les incorpora al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives. |

|                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CPSAA4. Reconeix el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora del seu aprenentatge i adopta postures crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.                                                                | CPSAA4. Fa autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.    |
| CPSAA5. Planifica objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autoregulat i participa en processos d'auto- i coavaluació, reconeixent les seves limitacions i sabent buscar ajuda en el procés de construcció de coneixement. | CPSAA5. Planifica objectius a mitjà termini i desenvolupa processos metacognitius de retroalimentació per aprendre dels seus errors en el procés de construcció de coneixement. |

### Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana permet actuar com a ciutadans i ciutadanes responsables i participar plenament a la vida social i cívica. Es basa en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica basada en el respecte als drets humans i a les lleis que emmarquen la interacció social, incloent-hi la igualtat de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els objectius de desenvolupament sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CC1. Entén els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexiona sobre les normes de convivència i les aplica de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.                                                                                                                                                                                                 | CC1. Analitza i comprèn idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.                                                                                                                                                             |
| CC2. Participa en activitats comunitàries, la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible. | CC2. Analitza i assumeix amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i de Catalunya i dels drets humans i de l'infant, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CC3. Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic. | CC3. Comprèn i analitza problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic. |
| CC4. Comprèn les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i s'inicia en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.                                                                                                                               | CC4. Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.                                                                                                                                                                                         |

### Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees utilitzant els coneixements específics necessaris per obtenir resultats de valor per a altres. Aporta estratègies que permetin adaptar la mirada per detectar necessitats i oportunitats, entrenar el pensament per analitzar i avaluar l'entorn, crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació, i despertar la disposició a aprendre, a arriscar, a afrontar la incertesa, prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació.

### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                            | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CE1. Reconeix necessitats i reptes a afrontar i elabora idees originals utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees puguin provocar en l'entorn per proposar solucions valuoses que responguin a les necessitats detectades.                                | CE1. Analitza necessitats i oportunitats i afronta reptes amb sentit crític, fent balanç de la seva sostenibilitat i valorant l'impacte que puguin suposar en l'entorn, per presentar idees i solucions innovadores, ètiques i sostenibles dirigides a crear valor en l'àmbit personal, social, cultural i econòmic.                                                   |
| CE2. Identifica fortaleeses i debilitats pròpies mitjançant estratègies d'autoconeixement. S'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics aplicant-los a situacions i problemes de la vida quotidiana per detectar aquells recursos que puguin posar les idees originals i valuoses en acció. | CE2. Avalua les fortaleeses i debilitats pròpies fent ús d'estratègies d'autoconeixement i autoeficàcia, comprèn els elements fonamentals de l'economia i les finances i aplica coneixements econòmics i financers a activitats i situacions concretes utilitzant habilitats que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip, per reunir i optimitzar els recursos |

|                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CE3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb altres i en equip, valorant el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme una iniciativa emprenedora, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre. | necessaris que portin a l'acció una experiència emprenedora de valor.<br><br>CE3. Desenvolupa el procés de creació d'idees i solucions valuoses i pren decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió i reflexionant sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals implica comprendre i respectar la forma en què les idees i el significat s'expressen de forma creativa i es comuniquen en les diferents cultures, així com a través d'una sèrie d'arts i altres manifestacions culturals. Implica esforçar-se per comprendre, desenvolupar i expressar les idees pròpies i un sentit de pertinença a la societat o d'exercir-hi una funció en diferents formes i contextos, així com l'enriquiment de la identitat a través del diàleg intercultural.

#### Indicadors operatius

| En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                        | En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CCEC1. Reconeix i respecta els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, comprenent les diferències culturals i la necessitat de respectar-les, en un entorn intercultural.                                                                  | CCEC1. Coneix, aprecia críticament, respecta i promou els aspectes essencials del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, valorant la llibertat d'expressió i l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i artística, per construir la seva pròpia identitat. |
| CCEC2. Reconeix i s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports i en un context en contínua transformació | CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni a través dels seus llenguatges i elements tècnics, en qualsevol mitjà o suport.                           |
| CCEC3. Enriqueix i construeix la seva identitat, interactuant amb l'entorn i la societat, a través de l'expressió cultural i artística creativa, integrant el propi cos i desenvolupant les seves capacitats afectives amb una actitud oberta i inclusiva amb els altres.     | CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions de manera creativa i oberta. Desenvolupa l'autoestima, la creativitat i el sentit de pertinença a través de l'expressió cultural i artística amb empatia i actitud col·laborativa.                                    |
| CCEC4. Utilitza amb creativitat diferents representacions i expressions artístiques, a través de tècniques plàstiques, visuals,                                                                                                                                               | CCEC4. Coneix, selecciona i utilitza amb creativitat diversos mitjans o suports i tècniques fonamentals plàstiques, visuals,                                                                                                                                                 |

CVE-DOGC-A-22270097-2022

audiovisuals, sonores i corporals per a la creació de propostes artístiques i culturals de forma col·laborativa.

audiovisuals, sonores i corporals per crear productes artístics i culturals a través de la interpretació, execució, improvisació i composició musical. Identifica les oportunitats de desenvolupament personal, social i econòmic que li ofereixen.

## **Annex 2**

### **Àrees d'educació primària**

#### **Aranès i Literatura a l'Aran Llengua Castellana i Literatura Llengua Catalana i Literatura Llengua Estrangera Segona Llengua Estrangera**

L'objectiu de les àrees lingüístiques és preparar l'alumnat perquè sigui capaç de participar en la societat plural, plurilingüe i pluricultural del segle XXI i actuar en diferents contextos, per aconseguir un bé individual, col·lectiu i global.

La competència comunicativa i lingüística els ha de donar les eines imprescindibles per desenvolupar les competències globals que recomana la UNESCO i que els permetran arribar a ser persones cultes, crítiques i ben informades, que sabran fer un ús eficaç i ètic dels llenguatges, respectuoses amb la diversitat, capaces de transformar la informació en coneixement i d'aprendre per elles mateixes, d'informar-se, de col·laborar i de treballar en equip, creatives i emprenedores, i compromeses amb el desenvolupament sostenible, la defensa dels drets humans i la convivència inclusiva, pacífica i democràtica.

En un món complex i amb múltiples fluxos comunicatius, cal desenvolupar una ètica de la comunicació que se centri en pràctiques comunicatives no discriminatòries, per identificar i rebutjar els abusos de poder a través de la paraula, fomentar la igualtat des d'una perspectiva de gènere i les conductes no sexistes, així com la gestió dialogada de conflictes, alineada amb la prevenció de qualsevol tipus de violència, incloent-hi, en particular, la violència de gènere i la cultura de la pau.

Per formar parlants plurilingües i interculturals cal, en primer lloc, l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, en castellà i en les llengües estrangeres curriculars del centre.

Els centres han de fomentar el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i cultures. L'alumnat ha de ser capaç de dur a terme les tasques de comunicació que li permetin expressar la seva comprensió de la realitat, relacionar-se amb persones de la seva edat i adultes, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, amb la utilització dels diversos llenguatges: el verbal, oral i escrit, i el no verbal, tot emprant els mitjans, suports i formats també diversos. Totes les llengües curriculars s'han de treballar des d'una òptica de tractament integrat, pel que fa a competències, processos, metodologies i sabers per garantir que l'alumnat té les mateixes oportunitats i per planificar-ne els aprenentatges i establir tractaments metodològics i didàctics coherents.

La presentació unitària del currículum de les àrees lingüístiques —Aranès i Literatura a l'Aran, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Catalana i Literatura, Llengua Estrangera i Segona Llengua Estrangera— permet que un conjunt de sabers que són comuns a totes les llengües no es tornin a plantejar des de l'inici en cadascuna. Cal afavorir que l'alumnat aprengui a aplicar les capacitats i habilitats que ja ha desenvolupat en altres llengües i facilitar, així, la transferència necessària d'aprenentatges entre aquestes llengües.

Atès que la llengua i la comunicació són la base de la captació, elaboració i comunicació del coneixement, el desenvolupament de la competència comunicativa ha de ser compartida conjuntament i coordinament per totes les àrees, i els àmbits que es puguin generar.

L'ensenyament i aprenentatge de la llengua estrangera s'emmarca en l'enfocament orientat en l'acció a partir de la reflexió, que es recull i es desenvolupa àmpliament en el document *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*, elaborat pel Consell d'Europa. La finalitat de l'ensenyament de les llengües estrangeres és el seu progressiu domini, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat i al creixement individual, social i personal.

L'aprenentatge de diverses llengües estrangeres comporta el desenvolupament de diferents elements, eines i estratègies que es treballen de manera transversal i afavoreixen la transferència entre llengües perquè, d'aquesta manera, hi hagi un augment de la capacitat per establir analogies i contrastos, i inferir regles generals, que una segona llengua estrangera ajuda a desenvolupar, a la vegada que se n'afavoreix l'aprenentatge.

Cal tenir en compte que les expectatives per al nivell de competència que es pretén assolir en una segona llengua estrangera han de ser, inicialment, inferiors al nivell establert per a la primera, especialment a l'etapa de primària, tal com s'indica en els criteris d'avaluació de les competències de la segona llengua estrangera.

La llengua estrangera, i també les llengües catalana i castellana, permeten a l'alumnat desenvolupar-se en els entorns digitals i accedir a les cultures vehiculades per mitjà d'aquestes llengües, tant com a motor de formació i aprenentatge com a font d'informació i gaudi, desenvolupant el pensament crític, l'alfabetització mediàtica i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia. Les eines digitals posseeixen un potencial que permet reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. La progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius, connecta així amb l'etapa d'educació infantil, facilitant la transició i afavorint el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. Les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells. S'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i a l'acció. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers.

Els criteris d'avaluació es vinculen directament a les competències i permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències específiques, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar i concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho.

Els i les docents han de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i es converteixen en referents per a l'avaluació, tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els i les docents poden connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les àrees lingüístiques inclouen deu competències específiques: el reconeixement de la diversitat lingüística i dialectal de Catalunya, Espanya i el món, per afavorir actituds que ajudin a apreciar la diversitat cultural; les competències que es relacionen amb la producció, comprensió i interacció oral i escrita; una competència que fonamenta les bases de l'alfabetització informacional; la lectura literària acompanyada, tant autònoma com compartida a l'aula; les llengües estrangeres incorporen una competència sobre les estratègies de mediació per a la comprensió; l'aproximació a la reflexió sobre la llengua i els

seus usos, i una de caràcter transversal a totes relativa a l'ètica de la comunicació i en les pràctiques comunicatives no discriminatòries.

L'assoliment de les competències específiques s'ha de produir de manera progressiva al llarg de l'etapa, i sempre respectant els processos individuals de maduració cognitiva. Atès l'enfocament inequívocament competencial de les àrees lingüístiques, la gradació entre els cicles s'estableix en funció de la complexitat dels textos, dels contextos d'ús, de les habilitats d'interpretació o de producció requerides, del metallenguatge necessari per reflexionar sobre els usos, així com del grau d'acompanyament conferit a l'alumnat.

Existeix un paral·lelisme evident entre els diferents cursos de l'etapa d'educació primària, i en relació amb l'etapa d'educació secundària obligatòria, en què es produeix una progressió més gran cap a l'autonomia de l'alumnat, així com més diversitat i complexitat.

Per avançar en l'assoliment de les competències específiques, és imprescindible adquirir i mobilitzar els sabers de cadascuna de les àrees que no es poden concebre com la mera transmissió i recepció de continguts disciplinaris, ja que cal que s'entengui com un procés en construcció basat en la reflexió i l'anàlisi acompanyada. Cal que els i les docents acordin com es treballaran aquests sabers comuns a les diferents llengües per explicitar els trets diferencials, assegurar l'optimització dels recursos i afavorir la transferència a noves situacions comunicatives.

Els sabers de les àrees lingüístiques s'organitzen al voltant de set blocs: *les llengües i els seus parlants; comunicació oral; comprensió lectora; expressió escrita; alfabetització informacional; educació literària, i reflexió sobre la llengua.*

A les àrees lingüístiques, l'assoliment de les competències específiques ha de produir-se a partir de la mobilització dels sabers de tots els blocs de cada àrea, de manera coordinada i interrelacionada, promovent-se en tot moment la interacció comunicativa i la col·laboració de l'alumnat entre si i amb els altres agents que intervenen en els processos d'ensenyament i aprenentatge. En tot cas, el treball transdisciplinari, que obliga a mobilitzar els sabers de més d'una àrea, aportarà un valor afegit als aprenentatges, en potenciar-ne el caràcter globalitzador.

El progrés en els aprenentatges de l'àrea ha de permetre a l'alumnat respondre a situacions comunicatives reals, en els àmbits personal, social i educatiu. Per això és important vertebrar la programació d'aula al voltant d'un conjunt de situacions d'aprenentatge contextualitzades, significatives i rellevants.

## Aranès i Literatura a l'Aran

### Llengua Castellana i Literatura

### Llengua Catalana i Literatura

#### Competències específiques

En les àrees lingüístiques es treballen un total de 10 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

#### Competència específica 1

**Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i culturals i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, de manera acompanyada i en contextos senzills i propers, alguns prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals molt freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística de l'entorn com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i la identificació de la realitat pròxima.</p> | <p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos senzills i propers, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat de l'entorn.</p> | <p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació de les característiques fonamentals de les del seu entorn geogràfic, així com alguns trets dels dialectes i llengües familiars de l'alumnat.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos diversos, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure, analitzar i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat global.</p> |

Aquesta competència se centra en l'ús de la llengua catalana i de la llengua castellana en una realitat plurilingüe com és la Catalunya actual. Per entendre per què és necessari aquest ús, un alumne d'aquest territori ha de tenir la informació suficient per poder conèixer críticament la realitat social de la llengua catalana i de la llengua castellana. El català és la llengua vehicular d'aprenentatge en els centres educatius de Catalunya; per aquest motiu, és desitjable que els i les alumnes siguin conscients de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana, i mostrar interès per l'ús d'aquesta llengua.

La competència planteja la necessitat que un alumne o alumna adquireixi habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'entesa entre les persones basats en els usos socials de les llengües en contextos multilingües. Es parteix de la idea que aprendre llengües és, sobretot, aprendre a comunicar-se amb altres persones, a prendre contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

En moltes de les nostres aules s'utilitzen llengües o varietats dialectals diferents de la llengua vehicular d'aprenentatge. Aquesta diversitat lingüística ha de servir com a base sobre la qual acostar-se al coneixement de la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya i del món. En primer lloc, per ajudar l'alumnat a valorar la riquesa cultural que això suposa i a detectar i evitar els prejudicis lingüístics; en segon lloc, per anar prenent consciència sobre el funcionament de les llengües a partir de l'observació i comparació entre elles, inclosa una primera aproximació al coneixement de les llengües de signes.

## Competència específica 2

**Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2.1 Extreure informació rellevant de produccions orals i multimodals relacionats amb situacions d'aprenentatge i la vida quotidiana de l'aula.</p> <p>2.2 Reconèixer, de forma acompanyada, el tema, idees principals i missatges explícits de textos orals i multimodals. Iniciar-se, també de forma acompanyada, en la valoració del contingut i de la forma (elements no verbals).</p> | <p>2.1 Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals i multimodals relacionades amb situacions d'aprenentatge i la vida quotidiana de l'aula.</p> <p>2.2. Reconèixer en produccions orals i multimodals idees principals i secundàries, els missatges explícits i els implícits més senzills. Progressar, de manera acompanyada, en la valoració crítica del contingut i de la forma (elements no verbals).</p> | <p>2.1 Extreure i interpretar informació rellevant de produccions orals i multimodals formals provinents de diferents mitjans i situacions.</p> <p>2.2 Reconèixer en produccions orals i multimodals formals les idees principals i les secundàries, els missatges explícits i implícits, valorar-ne el contingut i la forma (elements no verbals).</p> |

En el procés de comunicació es posen en joc, a més del coneixement compartit entre emissor i receptor, altres elements contextuais lingüístics i no lingüístics que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar el seu sentit. L'escola pot i ha d'incorporar pràctiques discursives de diferents àmbits, significatives per a l'alumnat, que abordin temes de rellevància ecològica, social i cultural. La finalitat última d'aquesta competència específica és iniciar-se en l'aprenentatge d'estratègies que permetin desenvolupar-se com a individus que es comuniquen de manera eficaç i ètica, ben informats i amb capacitat crítica.

La comprensió i interpretació de missatges orals requereix l'adquisició de destreses específiques: des de les més bàsiques a l'inici de l'etapa fins a aquelles que, en finalitzar l'últim cicle, permetran a l'alumnat obtenir, seleccionar, valorar i relacionar informacions procedents de mitjans de comunicació i del context escolar (especialment de tipus espacial, temporal i de seqüència lògica), realitzar inferències i deduccions, distingir la informació de l'opinió i iniciar-se en la interpretació d'alguns elements senzills implícits, com la ironia o el doble sentit. En l'àmbit social, s'han de tenir en compte la diversitat de textos de caràcter multimodal, que reclamen una específica alfabetització audiovisual i mediàtica per fer front als riscos de manipulació i desinformació.

### Competència específica 3

**Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3.1 Produir textos orals i multimodals coherents a partir d'una situació comunicativa propera (vivències, fets i aprenentatges), amb planificació acompanyada, adaptant el to de veu i el gest a la situació, i utilitzant recursos no verbals elementals i elements de suport.</p> <p>3.2 Participar en interaccions orals espontànies i en les situacions comunicatives habituals del context escolar respectant les normes d'interacció oral, mostrant interès i respecte quan</p> | <p>3.1 Produir textos orals i multimodals coherents a partir d'una situació comunicativa coneguda, amb planificació acompanyada, ajustant el discurs i adaptant el to de veu i el gest a la situació, i usant recursos no verbals i elements de suport.</p> <p>3.2 Participar en interaccions orals espontànies i reglades aportant idees i respectant les dels altres, així com les normes bàsiques de la cortesia lingüística i aplicant estratègies d'escolta activa.</p> | <p>3.1 Produir textos orals i multimodals de manera autònoma, coherent i fluida, amb preparació prèvia, en contextos formals senzills amb adequació de l'entonació, el to de veu i el gest a la situació i un ús correcte de recursos verbals i no verbals amb suports audiovisuals.</p> <p>3.2 Participar en interaccions orals espontànies i reglades, i respectar les normes de la cortesia lingüística, integrant en el propi discurs les opinions i punts de vista dels altres participants, i utilitzant el registre adequat i aplicant</p> |

|                                                                         |  |                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------|
| parlen els altres i iniciant-se en l'ús d'estratègies d'escolta activa. |  | estratègies d'escolta activa i de gestió conversacional. |
|-------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------|

El desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat passa necessàriament per l'atenció als usos orals com a vehicles d'expressió, aprenentatge i l'autocontrol. Les propostes d'aquesta àrea han d'oferir contextos diversificats i significatius en què l'alumnat pugui prendre la paraula i conversar amb els seus iguals en diàlegs pedagògicament orientats, i estimular així la incipient reflexió sobre els usos orals formals o informals, espontanis o planificats. La interacció oral requereix anar adquirint estratègies per respectar el torn de paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat i amb el to i el registre adequats, així com iniciar-se en l'ús d'estratègies de participació activa i col·laborativa en situacions espontànies i dirigides per planificar, organitzar el discurs i negociar el significat.

La producció oral formal convida a iniciar-se en les estratègies bàsiques de planificació, que s'aniran assimilant, de manera acompanyada, al llarg de l'etapa. Es proporcionaran també models ajustats a les diferents situacions comunicatives i àmbits, que ofereixin pautes per ordenar el text oral i adequar el registre i el comportament no verbal. Per altra banda, les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal, tant síncrona com asíncrona, i permeten també el registre de les produccions orals de l'alumnat per a la seva difusió en contextos reals i la posterior anàlisi i revisió.

La interacció implica dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. Hi entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordini temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

#### Competència específica 4

**Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.1 Llegir textos propers, de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i textos escolars, de forma silenciosa i en veu alta, amb fluïdesa suficient (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2 Comprendre textos escrits i multimodals propers, adequats al desenvolupament cognitiu, amb l'ajuda d'elements gràfics i paratextuals bàsics, a través de la identificació del sentit global i informació rellevant i emprant, de forma guiada, estratègies bàsiques de comprensió.</p> <p>4.3 Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i paratextuals en textos escrits i multimodals senzills.</p> | <p>4.1 Llegir textos progressivament complexos relacionats amb la vida quotidiana, els mitjans de comunicació i textos escolars, de fets i esdeveniments d'interès general, de manera silenciosa i en veu alta, amb fluïdesa (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2 Comprendre textos escrits i multimodals progressivament complexos, a través de la identificació del sentit global i la informació rellevant, amb l'ajuda d'elements gràfics, textuais i paratextuals, i distingir idees principals i secundàries i també estratègies bàsiques de comprensió de forma progressivament autònoma.</p> <p>4.3 Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i paratextuals en textos escrits i multimodals, iniciant-se en l'avaluació de la seva fiabilitat.</p> | <p>4.1 Llegir tot tipus de textos de manera silenciosa i en veu alta amb bona fluïdesa (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2 Comprendre textos escrits i multimodals progressivament complexos, a través de la identificació del sentit global i la informació rellevant, amb l'ajuda d'elements gràfics, textuais i paratextuals, utilitzant l'estructura i el format de cada gènere textual, i també estratègies bàsiques de comprensió, més enllà de la interpretació literal.</p> <p>4.3 Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i paratextuals en textos escrits i multimodals, avaluant la seva qualitat, la fiabilitat i la seva idoneïtat en funció del propòsit de lectura.</p> |

El desenvolupament de la competència lectora es comença al primer cicle amb les pràctiques de lectura. S'inicia així l'acostament a estratègies dirigides, d'una banda, a localitzar, entendre i integrar la informació rellevant i explícita, i, de l'altra, a transcendir alguns significats superficials, amb ajuda inferències directes, atenent a aspectes formals i no verbals elementals (imatges, distribució del text, etc.). En aquesta fase, es presta especial atenció a la comprensió reflexiva mitjançant la lectura en veu alta, prèvia lectura silenciosa. En el segon cicle, l'alumnat ha d'adquirir estratègies que li permetin realitzar un nombre cada vegada més ampli d'inferències directes (generalitzacions, propòsit del text), sempre de manera acompanyada i contextualitzada en situacions d'aprenentatge al voltant de textos socials, lliures d'estereotips sexistes. En paral·lel, cal identificar un nombre més elevat d'elements no estrictament textuais, com ara tipografies o subratllats. Cap al final de l'etapa, de manera progressivament autònoma, l'alumnat ha de ser capaç de comprendre i

valorar la informació en textos escrits variats amb diferents propòsits de lectura, transcendir alguns significats superficials, duent a terme inferències directes i fins i tot captar el doble sentit o la ironia.

L'objectiu d'aquesta competència específica és establir les bases per formar lectors i lectores competents i autònoms de tota mena de textos, capaços d'avaluar la seva qualitat i fiabilitat i de respondre a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. En tot cas, l'alfabetització requerida per respondre als reptes de segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura dels hipertextos o de documents amb hipertextualitat.

### Competència específica 5

**Produir textos escrits i multimodals, amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5.1 Redactar textos escrits i multimodals propers i viscuts, des de les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, de manera acompanyada, per a un destinatari i amb una intenció concreta, amb adequació, coherència, cohesió i correcció adaptades al moment evolutiu (ortografia natural o de base).</p> <p>5.2 Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos amb acompanyament, de manera individual o grupal.</p> | <p>5.1 Redactar textos escrits i multimodals, propers, viscuts i escolars, de manera progressivament autònoma, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a la situació comunicativa, amb adequació, coherència i cohesió, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles.</p> <p>5.2 Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos de manera progressivament autònoma, amb ús de bastides, si escau, de manera individual o grupal.</p> | <p>5.1 Redactar textos escrits i multimodals, de tipus divers, amb suports puntuals, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a cada situació comunicativa, progressant en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques bàsiques, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.</p> <p>5.2 Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos, de forma autònoma, amb ús de bastides, si escau, de manera individual o grupal.</p> |

Cal que els textos s'elaborin en el context de les relacions interpersonals a l'aula, o amb la intenció d'organitzar o compartir informació. Al llarg de l'etapa, s'ha d'anar avançant en un procés acompanyat, dirigit a l'adquisició d'estratègies que permetin expressar-se de forma coherent mitjançant escrits, individuals o grupals, propis d'àmbits més amplis referits a fets

pròxims a la seva experiència, com els mitjans de comunicació social, o relacionats amb altres àrees de l'aprenentatge. Aprendre a elaborar de forma acompanyada textos que l'ajudin a organitzar la informació i el pensament (com resums i esquemes senzills) ajudarà a progressar en l'assoliment de la competència d'aprendre a aprendre. S'espera aconseguir, de manera gradual, l'automatització de les normes ortogràfiques d'aparició freqüent i la resolució de dubtes ortogràfics mitjançant la reflexió guiada en els processos de millora dels textos amb la utilització dels suports pertinents.

Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar —a partir de models o pautes—, revisar —de manera individual o compartida— i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

### Competència específica 6

**Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes propers i d'interès personal, de forma guiada, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2 Comunicar els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes propers i d'interès personal.</p> <p>6.3 Adoptar hàbits d'ús segur i saludable de les tecnologies digitals de forma guiada en relació amb l'accés a la informació i a la</p> | <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2 Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social,</p> | <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant-ne críticament el resultat.</p> <p>6.2 Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre temes d'interès personal, ecològic i social</p> |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| comunicació en l'entorn immediat. | que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.<br><br>6.3 Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa. | que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.<br><br>6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, de forma progressivament autònoma, en relació amb la fiabilitat i la verificació de les fonts, la credibilitat de la informació i la comunicació a l'entorn immediat i a la xarxa. |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Tenir accés a la informació no garanteix el coneixement, si entenem el coneixement com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, i que adopti un punt de vista crític i personal, així com una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat perquè, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats de la reflexió guiada que permeti avaluar la seva fiabilitat i pertinença, i distingir entre fets i opinions.

Han de recomanar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'assoliment d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

### Competència específica 7

**Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                            | 3r i 4t                                                                 | 5è i 6è                                                               |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Llegir de manera autònoma textos de diferents autors i autores | 7.1 Llegir de manera autònoma o acompanyada textos de diversos autors i | 7.1 Llegir de manera autònoma textos de diversos autors i autores que |

|                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| que s'adeqüin als seus gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.                                                                           | autores que s'adeqüin als seus gustos i interessos i seleccionats amb autonomia creixent, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.                                                                                                                   | s'adeqüin als seus gustos i interessos, seleccionats amb criteri propi, progressant en la construcció de la seva identitat lectora.                                                                                                                                                                |
| 7.2 Compartir lectures, per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos i iniciar-se en una comunitat lectora. | 7.2 Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma argumentada i sentir-se membre d'una comunitat lectora. | 7.2 Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, per mitjans analògics i digitals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma crítica i sentir-se membre d'una comunitat lectora. |

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'hauria de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits, desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiat-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura, i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament les lectores i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'assoliment de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

### Competència específica 8

**Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, descobrint de manera acompanyada els elements essencials de l'obra i establint relacions elementals entre els textos i amb altres manifestacions artístiques i culturals.</p> <p>8.2 Produir textos individuals o col·lectius amb intenció literària, segons les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, de manera acompanyada, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p> | <p>8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera acompanyada.</p> <p>8.2 Produir textos individuals o col·lectius amb intenció literària, de manera acompanyada, emprant algun recurs literari i recreant de manera personal els models donats, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p> | <p>8.1 Escoltar i llegir de manera acompanyada textos literaris adequats a la seva edat, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció dels temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los, valorant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera progressivament autònoma.</p> <p>8.2 Produir, de manera progressivament autònoma, textos individuals o col·lectius amb intenció literària, emprant diversitat de recursos literaris de manera original, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p> |

L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seves expressions més senzilles, tant orals com escrites. És imprescindible afavorir experiències agradables que familiaritzin l'alumnat amb referents literaris i culturals compartits, que incloguin una diversitat d'autors i autores, de la literatura pròpia i de l'universal, que l'apropin a la representació i interpretació simbòlica i que estableixin les bases per consolidar l'hàbit lector i una progressiva autonomia lectora. A més, la literatura pot convertir-se en el punt de partida per a la reflexió, també des d'una perspectiva de gènere, sobre actituds relacionades amb la ciutadania global, la prevenció de la violència o la interculturalitat. De nou, la participació en comunitats lectores aportarà valor afegit a aquest respecte.

La biblioteca escolar té un paper fonamental com a mediadora i orientadora a l'hora de fer propostes de lectura i dibuixar itineraris lectors. Es proposa treballar a partir d'una selecció d'obres o textos literaris adequats als interessos i necessitats infantils, en diferents suports, que es presentaran organitzats al voltant d'itineraris lectors, en funció de diferents criteris (temàtics, per gènere literari, etc.) perquè l'alumnat pugui establir-hi relacions i vagi construint, encara de manera incipient, un mapa literari. Aquests textos, a més de ser el punt de partida per a diferents activitats (escolta de textos; lectura guiada, acompanyada i autònoma, silenciosa o en veu alta, amb l'entonació i el ritme adequats; lectura dramatitzada, recitat, jocs retòrics, etc.), serviran també com a model per a la creació de textos amb intenció lúdica, artística i creativa i per establir diàlegs amb altres manifestacions artístiques i culturals.

**Competència específica 9**

**Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals, a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>9.1 Formular conclusions elementals sobre la construcció de paraules, frases i textos utilitzant l'ordre adequat i la concordança dels mots en una frase a partir de l'experimentació amb les paraules.</p> <p>9.2 Revisar i millorar les diferents produccions, escrites, orals i multimodals, de manera acompanyada i usant la terminologia lingüística bàsica adequada.</p> | <p>9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua fent especial atenció a la concordança, a partir de l'experimentació amb les paraules, els enunciats i els textos, en un procés acompanyat de producció i comprensió de textos en contextos significatius.</p> <p>9.2 Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió i producció, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística i usant la terminologia bàsica adequada.</p> | <p>9.1 Formular generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua de manera acompanyada, formulant hipòtesis i buscant exemples similars i contraris, a partir de l'experimentació amb les paraules, els enunciats i els textos, en un procés acompanyat de producció o comprensió de textos en contextos significatius.</p> <p>9.2 Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió i producció, de manera progressivament autònoma, a partir de la reflexió metalingüística i usant la terminologia bàsica adequada.</p> |

Les primeres reflexions sobre el llenguatge han de partir del coneixement intuïtiu que l'alumnat té com a usuari d'una llengua i s'han de produir sempre de manera significativa, en contextos de producció i comprensió de textos, mai com un procés aïllat. Amb l'acompanyament degut, que proporciona un nivell progressiu d'autonomia, es propicia l'experimentació amb les paraules, enunciats o textos, perquè l'alumnat apreciï en quina mesura els canvis que es fan en un text afecten tot el text, millorant, o no, la seva comprensió. Cal observar, així, diferents relacions de forma, funció i significat entre les paraules o els grups de paraules. A partir d'aquí, es poden formular hipòtesis, buscar exemples similars o contraris, establir contrastos i comparacions, etc., amb la finalitat de formular generalitzacions que estableixin ponts entre l'ús i el coneixement lingüístic sistemàtic des de les primeres edats, primer utilitzant un llenguatge comú, més proper a la realitat de l'alumnat, i després introduint de manera progressiva la terminologia específica.

Una altra via de reflexió pot sorgir a partir de les diferències entre la llengua oral i escrita, comparant diferents tipologies textuais o mitjançant la iniciació a la comparació

interlingüística a partir de les diferents llengües de l'alumnat. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió lingüística ajustada a les possibilitats d'abstracció d'aquestes edats i vinculada als usos reals que iniciï la construcció dels coneixements sobre la llengua que resultaran imprescindibles per a un millor ús i una comunicació més eficaç.

### Competència específica 10

**Utilitzar un llenguatge no discriminatori i desterrar els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge, i posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.</p> | <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> | <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada i la gestió dialogada de conflictes, proposant solucions creatives.</p> |

Iniciar-se en l'assoliment d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables amb relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències —en particular, la violència de gènere—, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

## **Sabers**

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

## **Primer cicle**

### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament.
- Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

## **Comunicació oral**

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aula.
- Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.
- Identificació de la incidència dels components (situació, participants o intenció) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives pròpies de l'aula i d'altres entorns informals.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament i en contextos propers, per dotar textos breus i senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Identificació d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg) en les produccions orals, en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula. Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.

- Aplicació d'estratègies d'escolta activa en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.

### **Comprensió lectora**

- Lectura individual i silenciosa, amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu, de textos de l'aula i del seu entorn.
- Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.
- Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.

### **Expressió escrita**

- Comprensió i ús de convencions del codi escrit en el marc de les propostes de comprensió o producció de textos d'ús escolar i social.
- Producció de textos propers o viscuts, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, amb acompanyament i una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals propers a la seva experiència personal, en diferents suports, amb diferents propòsits i de forma acompanyada.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Cura en la presentació de les produccions escrites en qualsevol suport.

### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.
- Aplicació d'estratègies bàsiques per comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes i amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, amb respecte a la propietat intel·lectual.
- Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.

### **Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.

- Comprensió dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.
- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, amb acompanyament.
- Escripció de textos literaris senzills (rodolins, endevinalles, contes...) a partir de models coneguts i analitzats, amb acompanyament.
- Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

### **Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents i correspondència entre els sons i les grafies en la lectura i en les diferents produccions escrites, tenint en compte les diferents etapes del procés evolutiu.

### **Segon cicle**

#### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula i de l'escola, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.
- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

#### **Comunicació oral**

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aprenentatge i en la vida quotidiana del centre.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.

- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge, de forma guiada.

### **Comprensió lectora**

- Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.

### **Expressió escrita**

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius i de forma progressivament autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.

- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

#### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

#### **Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

#### **Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i la comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.

- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.

### **Tercer cicle**

#### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge.
- Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

#### **Comunicació oral**

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en totes les situacions.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Anàlisi dels components del fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre) en qualsevol situació comunicativa.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals de forma autònoma, en contextos formals, per dotar textos progressivament complexos d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Anàlisi d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic, inferències d'informació) i forma (estructura, format, títol, imatges, tipografia) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals i de forma autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pautats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa, assertivitat i proposta de solució creativa en la resolució dialogada de conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.

- Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius.
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global, la informació rellevant, la integració de la informació explícita i la realització d'inferències per superar el sentit literal de textos socials orals i multimodals.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge.

### **Comprensió lectora**

- Lectura en veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora en tot tipus de textos.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic en tots els contextos.

### **Expressió escrita**

- Producció de textos de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals de tipus divers, amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.
- Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.

- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte per la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

### **Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.
- Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal.
- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició), en contextos variats i de forma autònoma.
- Escripura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris de manera original i amb riquesa lèxica, de forma autònoma.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

### **Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, amb especial atenció a les diverses unitats comunicatives en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques de les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna (repeticions, sinònims), a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.

## Llengua Estrangera

### Competències específiques

En les àrees lingüístiques es treballen un total de 10 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

### Competència específica 1

**Comprendre la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.1 Participar amb respecte en la comunicació intercultural, identificant i analitzant, de forma guiada, les discriminacions, els prejudicis i els estereotips més comuns, en situacions quotidianes i habituals.</p> <p>1.2 Reconèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural relacionada amb la llengua estrangera, identificant els seus elements culturals i lingüístics elementals.</p> | <p>1.1 Participar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.</p> <p>1.2 Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, identificant elements culturals i lingüístics elementals que fomentin la cultura de la pau.</p> <p>1.3 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per a la comprensió dels aspectes més rellevants de la diversitat lingüística i cultural.</p> | <p>1.1 Participar amb estima i respecte en situacions interculturals, construint vincles entre les diferents llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.</p> <p>1.2 Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, identificant elements culturals i lingüístics bàsics que fomentin la sostenibilitat i la cultura de la pau.</p> <p>1.3 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per a la comprensió de la diversitat lingüística i cultural.</p> |

Aquesta competència se centra en la rellevància i riquesa que la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat actual ens aporta. La consciència de la diversitat proporciona a l'alumnat la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en aquesta etapa durant l'ensenyament de la llengua estrangera permeten a l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al que és diferent, relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals, a més de distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol tipus de discriminació o reforç d'estereotips.

La interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència de l'alumnat i per evitar que la seva percepció sobre aquesta diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de certs tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat ha de permetre a l'alumnat actuar de forma empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

El plurilingüisme és un concepte promogut pel Consell d'Europa que emfatitza el fet que les llengües que una persona coneix o domina no estan disposades en compartiments estancs i separats, sinó que conformen un repertori dinàmic i en constant desenvolupament en què s'interrelacionen i interactuen els coneixements lingüístics i les experiències comunicatives de l'individu, per contribuir al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, així com de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. La competència plurilingüe es defineix com la capacitat de tots els parlants d'utilitzar i aprendre, de manera autònoma o a través de l'ensenyament, més d'una llengua; l'habilitat d'un individu d'utilitzar els seus coneixements parcials de diverses llengües i la seva experiència de diverses cultures per comunicar-se i participar en activitats interculturals; el valor de la convivència, bàsica per a la tolerància lingüística i cultural, és a dir, la conscienciació del propi repertori lingüístic i de la riquesa lingüística i cultural de l'entorn.

En definitiva, aquesta competència té la capacitat d'activar tot el repertori lingüístic i cultural propi i utilitzar les estratègies adquirides de forma transversal, segons la situació d'aprenentatge, amb l'objectiu d'ajudar l'individu a construir la seva pròpia identitat, lingüística i/o cultural i a desenvolupar la seva capacitat d'aprenentatge.

## Competència específica 2

**Comprendre i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, en la llengua estàndard, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                           | 3r i 4t                                                                                                                                              | 5è i 6è                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1 Reconèixer i comprendre paraules i expressions habituals en textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de | 2.1 Reconèixer i comprendre paraules, frases i el sentit global de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de | 2.1 Reconèixer i interpretar el sentit global, així com paraules i frases específiques de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, expressats de forma entenedora, clara, senzilla i directa, en llengua estàndard i en diferents suports.</p> <p>2.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per captar la idea global i identificar elements específics amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics del context, en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat.</p> | <p>rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>2.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.</p> | <p>quotidians de rellevància personal i àmbits pròxims a la pròpia experiència, així com de textos literaris adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>2.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies i coneixements adequats en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos diversos.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La comprensió suposa rebre i processar informació, fet que comporta l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, orals i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i previsible per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, amb el fi de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben el llenguatge no verbal, les imatges o la repetició, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i contextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial sobre el sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives, si fos necessari. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

### Competència específica 3

**Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                  | 3r i 4t                                  | 5è i 6è                                         |
|------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| 3.1 Expressar oralment frases curtes amb | 3.1 Expressar oralment frases curtes amb | 3.1 Expressar oralment textos breus i senzills, |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, a partir de models i estructures prèviament presentats i parant atenció al ritme, l'accentuació i l'entonació.</p> <p>3.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3 Participar, de forma guiada, en situacions interactives elementals sobre temes quotidians, preparats prèviament, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia.</p> <p>3.4 Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en entorns propers, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se, expressar missatges senzills i breus, i formular i contestar preguntes bàsiques per a la comunicació.</p> | <p>informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, parant atenció al ritme, l'accentuació i l'entonació.</p> <p>3.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3 Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparats prèviament, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.</p> <p>3.4 Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se, expressar missatges breus i formular i contestar preguntes senzilles.</p> | <p>prèviament preparats, sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, i usant formes i estructures bàsiques i d'ús freqüent.</p> <p>3.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per preparar i produir textos adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant, amb ajuda, recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3 Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, així com per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.</p> <p>3.4 Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se, formular i contestar preguntes senzilles, expressar missatges, i iniciar i acabar la comunicació.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La producció oral i multimodal ha de donar lloc a l'exposició de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota senzilla, una presentació formal

d'extensió breu o una narració oral senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a Internet com a font de documentació. En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat: la imatge, el so, els gestos, etc.

Les activitats vinculades amb la producció de textos orals i multimodals tenen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret que hi està associat. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic, de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat, d'eines senzilles de producció i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal.

La interacció implica dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. Hi entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordini temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

#### Competència específica 4

**Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                            | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                             | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.1 Reconèixer i comprendre paraules i expressions habituals en textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, expressats de forma entenedora, clara, | 4.1 Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases prèviament indicades en textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al | 4.1 Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases específiques de textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i àmbits pròxims a la seva experiència, així com de textos literaris adequats al |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| senzilla i directa, i en llengua estàndard.<br>4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar la idea global i identificar elements específics amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics. | nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.<br>4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars. | nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.<br>4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies i coneixements adequats en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar el sentit global i processar informacions explícites en textos diversos. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La comprensió suposa rebre i processar informació i, per tant, l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, escrits i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i previsible per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, per tal de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben les imatges, la repetició o la relectura, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i contextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial del sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives, si fos necessari. A més d'aquestes estratègies, la recerca d'informació, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, ja que permet contrastar, validar i sustentar la informació. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

### Competència específica 5

**Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5.1 Escriure paraules, expressions conegudes i frases, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, a partir de models, i amb una finalitat específica, a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.</p> <p>5.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> | <p>5.1 Redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models, i a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.</p> <p>5.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> | <p>5.1 Organitzar i redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i freqüents, de rellevància personal per a l'alumnat i pròxims a la seva experiència, prèviament preparats, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a través d'eines analògiques i digitals, i usant estructures i lèxic bàsic d'ús comú.</p> <p>5.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per preparar i produir textos adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant amb ajuda recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.</p> |

En aquesta etapa, la producció escrita consisteix en la redacció de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa una petita descripció o anècdota senzilla, o una narració senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a Internet com a font de documentació.

Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits compleixen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret que hi està associat. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caràcter més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció, i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal. Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar —a partir de models o pautes—, revisar —de manera individual o compartida— i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment

d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

### Competència específica 6

**Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa.**

#### Criteria d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes propers i d'interès personal, de forma guiada, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2 Comunicar els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes propers i d'interès personal.</p> <p>6.3 Adoptar hàbits d'ús segur i saludable de les tecnologies digitals de forma guiada en relació amb l'accés a la informació i a la comunicació en l'entorn immediat.</p> | <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2 Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.</p> <p>6.3 Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa.</p> | <p>6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant-ne críticament el resultat.</p> <p>6.2 Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre temes d'interès personal, ecològic i social que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.</p> <p>6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, de forma progressivament autònoma, en relació amb la fiabilitat i la verificació de les fonts, la credibilitat de la informació i la comunicació a l'entorn immediat i a la xarxa.</p> |

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès aquest com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, que adopti un punt de vista crític i personal, i també una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat perquè, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats d'una reflexió guiada que permeti avaluar-ne la fiabilitat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

S'han de proposar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'assoliment d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

### Competència específica 7

**Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses atenent els propis gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>7.1 Llegir de manera autònoma textos de diferents autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.</p> <p>7.2 Compartir lectures, per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos i iniciar-se en una comunitat lectora.</p> | <p>7.1 Llegir de manera autònoma o acompanyada textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos i seleccionats amb autonomia creixent, avançant en la construcció de la identitat lectora.</p> <p>7.2 Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma argumentada i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p> | <p>7.1 Llegir de manera autònoma textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos, seleccionats amb criteri propi, progressant en la construcció de la identitat lectora.</p> <p>7.2 Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, per mitjans analògics i digitals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma crítica i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p> |

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes del segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits, desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiat-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura, i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament les lectures i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'assoliment de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

### Competència específica 8

**Mediar entre diferents llengües en situacions predictibles, utilitzant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, per tal de facilitar la comunicació.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                           | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8.1 Interpretar i explicar informació bàsica de conceptes, comunicacions i textos breus i senzills, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística, social i cultural, mostrant empatia i interès per entendre's en un entorn immediat. | 8.1 Interpretar i explicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzills, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística, social i cultural, mostrant empatia i interès per entendre's en el seu entorn més proper.<br><br>8.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i que facilitin la comprensió i producció d'informació, així com la comunicació fluida, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en | 8.1 Inferir i comunicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzills, de manera guiada, en situacions de comunicació amb diversitat lingüística i cultural, mostrant respecte i empatia per les persones interlocutores, per les llengües emprades i interès per participar en la solució de malentesos en l'entorn proper.<br><br>8.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació fluida, |

CVE-DOGC-A-22270097-2022

|  |                                           |                                                                                                                                                                                                             |
|--|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | funció de les necessitats de cada moment. | adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuals i la tipologia textual, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment. |
|--|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, l'alumnat ha d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de forma dialògica o expositiva, no només entre llengües diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'educació primària, la mediació està orientada al processament i la transmissió d'informació bàsica i senzilla entre usuaris o a partir de textos sobre assumptes quotidians i de rellevància personal, coneguts prèviament per l'alumnat, i es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per interpretar i compartir continguts.

La mediació afavoreix el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, en tant que suposa que aquest triï adequadament destreses i estratègies de seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també per afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors. Per això, l'empatia i el respecte són elements clau en la mediació en aquest nivell.

### Competència específica 9

**Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals i a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                     | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                 | 5è i 6è                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.1 Comparar i contrastar similituds i diferències evidents entre llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes elementals del seu funcionament. | 9.1 Comparar i contrastar les similituds i diferències entre llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.<br>9.2 Utilitzar i diferenciar, de forma guiada, els | 9.1 Comparar i contrastar les similituds i diferències entre llengües, reflexionant, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>9.2 Identificar i aplicar, de forma guiada, els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3 Identificar i explicar, de manera guiada, progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera.</p> | <p>coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3 Identificar, registrar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació.</p> | <p>9.2 Utilitzar i diferenciar de forma progressivament autònoma els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3 Identificar, registrar i utilitzar, de manera guiada, els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i realitzant activitats d'autoavaluació i coavaluació.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències de l'alumnat amb les llengües que coneix serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i l'ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'educació primària, l'alumnat s'inicia en aquesta reflexió sobre les llengües, comença a establir les relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant les semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i les estratègies. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que l'alumnat n'entengui les relacions, però, a més, contribueix a fer que identifiqui les fortaleces i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, i prengui consciència dels coneixements i estratègies propis. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses bàsiques per fer front a la incertesa, el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet reconèixer i apreciar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte quotidià i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi pot facilitar l'adquisició i millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

Les activitats d'autoavaluació i coavaluació es poden inspirar en les proposades en el portafolis europeu de les llengües (PEL).

**Competència específica 10**

**Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.</p> | <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula, mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> | <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada i la gestió dialogada de conflictes, proposant solucions creatives.</p> |

Iniciar-se en l'assoliment d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació amb els grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències —en particular, la violència de gènere—, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

## **Sabers**

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

## **Primer cicle**

### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals i més significatius relatius als costums, la vida quotidiana i les manifestacions culturals i artístiques en països on es parla la llengua estrangera.

### **Comunicació oral**

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.
- Identificació de la incidència dels components (situació, participants o intenció) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos propers, per dotar textos breus i senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Identificació d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.

- Interacció oral adequada en situacions d'aula. Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Ús d'eines analògiques i digitals elementals per a la producció oral i multimodal, en el marc de les situacions d'aprenentatge i amb acompanyament.

### **Comprensió lectora**

- Lectura individual i silenciosa, amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu, de textos de l'aula i del seu entorn.
- Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers, de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.
- Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.

### **Expressió escrita**

- Comprensió i ús de convencions del codi escrit en el marc de les propostes de comprensió o producció de textos d'ús escolar i social.
- Producció de textos propers o viscuts, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, amb acompanyament i una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals propers a la seva experiència personal, en diferents suports, amb diferents propòsits i de forma acompanyada.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Cura en la presentació de les produccions escrites en qualsevol suport.

### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.
- Aplicació d'estratègies bàsiques que permetin comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes, amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, amb respecte a la propietat intel·lectual.
- Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.

**Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Comprensió dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.
- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, amb acompanyament.
- Escripció de textos literaris senzills (rodolins, endevinalles, contes...) a partir de models coneguts i analitzats, amb acompanyament.
- Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

**Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents i correspondència entre els sons i les grafies en la lectura i en les diferents produccions escrites, tenint en compte les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura i l'escriptura.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals, aplicació de l'ortografia de base i de les normes ortogràfiques més senzilles i d'ús més freqüent, prestant especial atenció a la concordança en l'escriptura de paraules d'ús habitual a la classe, en els aprenentatges i en els textos propis.
- Ús de signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit.
- Comprensió i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Comprensió i ús de mecanismes bàsics de cohesió textual, amb especial atenció als connectors temporals i explicatius a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.

**Segon cicle****Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula, i de l'escola de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.

- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic que permeten superar mancances comunicatives, amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies bàsiques d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent a valors ecosocials i democràtics.
- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

### **Comunicació oral**

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Acceptació de l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals, amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal i participació en intercanvis comunicatius planificats amb estudiants de la llengua estrangera; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa.

**Comprensió lectora**

- Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminadors del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.

**Expressió escrita**

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius i de forma progressivament autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

**Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies que permetin comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

**Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.

- Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.
- Escriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

### **Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.
- Ús del lèxic elemental i d'interès per a l'alumnat relatiu a relacions interpersonals properes, habitatge, llocs i entorns propers.

### **Tercer cicle**

#### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge.

- Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives amb acompanyament.
- Descripció d'aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital pròpies de països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies bàsiques d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística atenent a valors ecosocials i democràtics.
- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

### **Comunicació oral**

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Acceptació de l'error com a part integrant del procés de millora.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Anàlisi dels components del fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre) en qualsevol situació comunicativa.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals de forma autònoma, en contextos formals, per dotar textos progressivament complexos d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Anàlisi d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic, inferències d'informació) i forma (estructura, format, títol, imatges, tipografia) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals i de forma autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pautats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa, assertivitat i proposta de solució creativa en la resolució dialogada de conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius.
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global, la informació rellevant, la integració de la informació explícita i la realització d'inferències per superar el sentit literal de textos socials orals i multimodals.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.

- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal, ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Ús de la llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a forma d'accedir a nova informació i com a mitjà per conèixer cultures i formes de vida diferents.

### **Comprensió lectora**

- Lectura en veu alta amb entonació i ritme fluid, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora en tot tipus de textos.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic en tots els contextos.

### **Expressió escrita**

- Producció de textos de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals de tipus divers, amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció dels seus textos.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.
- Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte per la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

**Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a l'edat i organitzats en itineraris lectors.
- Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal.
- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició), en contextos variats i de forma autònoma.
- Escripura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris de manera original i amb riquesa lèxica, de forma autònoma.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

**Reflexió sobre la llengua**

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i la comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, amb especial atenció a les diverses unitats comunicatives en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques de les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna (repeticions, sinònims), a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.
- Ús del lèxic bàsic i d'interès per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals properes, llocs i entorns propers, oci i temps lliure, vida quotidiana.

## Segona Llengua Estrangera

### Competències específiques

En les àrees lingüístiques es treballen un total de 10 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

### Competència específica 1

**Comprendre la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.**

### Criteris d'avaluació

- 1.1 Participar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.
- 1.2 Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera, identificant elements culturals i lingüístics elementals que fomentin la cultura de la pau.
- 1.3 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals per a la comprensió dels aspectes més rellevants de la diversitat lingüística i cultural.

Aquesta competència se centra en la rellevància i riquesa que la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat actual ens aporta. La consciència de la diversitat proporciona a l'alumnat la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en aquesta etapa durant l'ensenyament de la segona llengua estrangera permeten a l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al que és diferent, relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals, a més de distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol tipus de discriminació o reforç d'estereotips.

La interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència de l'alumnat i per evitar que la seva percepció sobre aquesta diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de certs tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat ha de permetre a l'alumnat actuar de forma empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

El plurilingüisme és un concepte promogut pel Consell d'Europa que emfasitza el fet que les llengües que una persona coneix o domina no estan disposades en compartiments estancs i separats, sinó que conformen un repertori dinàmic i en constant desenvolupament en què s'interrelacionen i interactuen els coneixements lingüístics i les experiències comunicatives de l'individu, per contribuir al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, així com de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. La competència plurilingüe es defineix com la capacitat de tots els parlants d'utilitzar i aprendre, de manera autònoma o a través de l'ensenyament, més d'una llengua; l'habilitat d'un

individu d'utilitzar els seus coneixements parcials de diverses llengües i la seva experiència de diverses cultures per comunicar-se i participar en activitats interculturals; el valor de la convivència, bàsica per a la tolerància lingüística i cultural, és a dir, la conscienciació del propi repertori lingüístic i de la riquesa lingüística i cultural de l'entorn.

En definitiva, aquesta competència té la capacitat d'activar tot el repertori lingüístic i cultural propi i utilitzar les estratègies adquirides de forma transversal, segons la situació d'aprenentatge, amb l'objectiu d'ajudar l'individu a construir la seva pròpia identitat, lingüística i/o cultural i a desenvolupar la seva capacitat d'aprenentatge.

## **Competència específica 2**

**Comprendre i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, i en la llengua estàndard, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.**

### **Criteris d'avaluació**

2.1 Reconèixer i comprendre paraules, frases així com el sentit global de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.

2.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.

La comprensió suposa rebre i processar informació, fet que comporta l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, orals i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, amb el fi de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben el llenguatge no verbal, les imatges o la repetició, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i contextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial sobre el sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives, si fos necessari. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

### Competència específica 3

**Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals.**

#### Criteris d'avaluació

3.1 Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, parant atenció al ritme, l'accentuació i l'entonació.

3.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

3.3 Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparats prèviament, a través de diversos suports i estratègies elementals guiades, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.

La producció oral i multimodal ha de donar lloc a l'exposició de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota senzilla, una presentació formal d'extensió breu o una narració oral senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a Internet com a font de documentació. En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat: la imatge, el so, els gestos, etc.

Les activitats vinculades amb la producció de textos orals i multimodals tenen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret que hi està associat. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic, de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat, d'eines senzilles de producció i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal.

La interacció implica dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. Hi entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordin temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

#### **Competència específica 4**

**Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.**

##### **Criteris d'avaluació**

4.1 Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases prèviament indicades en textos escrits i multimodals breus i molt senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.

4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.

La comprensió suposa rebre i processar informació i, per tant, l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, escrits i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, per tal de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben les imatges, la repetició o la relectura, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i contextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial del sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives, si fos necessari. A més d'aquestes estratègies, la recerca d'informació, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, ja que permet contrastar, validar i sustentar la informació. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

#### **Competència específica 5**

**Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.**

**Criteris d'avaluació**

5.1 Redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models, i a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.

5.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

En aquesta etapa, la producció escrita consisteix en la redacció de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa una petita descripció o anècdota senzilla, o una narració senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a Internet com a font de documentació.

Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits compleixen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret que hi està associat. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic, de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat, d'eines senzilles de producció i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal. Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar —a partir de models o pautes—, revisar —de manera individual o compartida— i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

**Competència específica 6**

**Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa.**

**Criteris d'avaluació**

6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, amb acompanyament, a la xarxa i a les biblioteques.

6.2 Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, que incloguin els objectius de desenvolupament sostenible.

6.3 Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa.

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès aquest com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, que adopti un punt de vista crític i personal, i també una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat perquè, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats d'una reflexió guiada que permeti avaluar-ne la fiabilitat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

S'han de proposar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'assoliment d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

## **Competència específica 7**

**Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses atenent els propis gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.**

### **Criteris d'avaluació**

7.1 Llegir de manera acompanyada textos que s'adeqüin als seus gustos i interessos, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.

7.2 Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir interaccions orals elementals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos i per sentir-se membre d'una comunitat lectora.

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes de segle XXI, inclosos els objectius de desenvolupament sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits, desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiat-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura, i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament les lectures i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'assoliment de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

### **Competència específica 8**

**Mediar entre diferents llengües en situacions predictibles, utilitzant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, per tal de facilitar la comunicació.**

#### **Criteris d'avaluació**

8.1 Interpretar i explicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzills, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística d'aula, mostrant empatia i interès per entendre's en el seu entorn més proper.

8.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i que facilitin la comprensió i producció d'informació, així com la comunicació, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, l'alumnat ha d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de forma dialògica o expositiva, no només entre llengües diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'educació primària, la mediació està orientada al processament i la transmissió d'informació bàsica i senzilla entre usuaris o a partir de textos sobre assumptes quotidians i de rellevància personal, coneguts prèviament per l'alumnat, i es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per interpretar i compartir continguts.

La mediació afavoreix el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, en tant que suposa que aquest triï adequadament destreses i estratègies de seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també per afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors. Per això, l'empatia i el respecte són elements clau en la mediació en aquest nivell.

### **Competència específica 9**

**Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals i a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.**

**Criteris d'avaluació**

9.1 Comparar les similituds i diferències entre llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.

9.2 Utilitzar i diferenciar, de forma guiada, els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.

9.3 Identificar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació.

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències de l'alumnat amb les llengües que coneix serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i l'ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'educació primària, l'alumnat s'inicia en aquesta reflexió sobre les llengües, comença a establir les relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant les semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i les estratègies. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que l'alumnat n'entengui les relacions, però, a més, contribueix a fer que identifiqui les fortaleces i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, i prengui consciència dels coneixements i estratègies propis. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses bàsiques per fer front a la incertesa, el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet reconèixer i apreciar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte quotidià i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi pot facilitar l'adquisició i millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

Les activitats d'autoavaluació i coavaluació es poden inspirar en les proposades en el portafolis europeu de les llengües (PEL).

**Competència específica 10**

**Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no solament eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.**

**Criteris d'avaluació**

10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.

10.2 Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació i l'entesa.

Iniciar-se en l'assoliment d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació amb els grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències —en particular, la violència de gènere—, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

### **Sabers**

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

### **Les llengües i els seus parlants**

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula, i de l'escola de forma autònoma.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives, amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies elementals d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística i cultural, atenent a valors ecosocials i democràtics, rebutjant prejudicis i estereotips.

- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

### **Comunicació oral**

- Ús de la segona llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva i acceptació de l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge en qualsevol tipus de situació d'aprenentatge de la llengua.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social —saludar, acomiadar-se, presentar-se—, i missatges d'ús habitual a l'aula: la data, el temps, l'assistència, localització d'objectes.
- Comprensió global d'un text oral, amb un contingut fàcil d'entendre i de predir amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Reproducció del lèxic bàsic i dels missatges relacionats amb les situacions comunicatives habituals de l'aula.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) amb la utilització de diferents suports, en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició), i estratègies de producció oral com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, en les produccions orals, amb acompanyament.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal i participació en intercanvis comunicatius planificats amb estudiants de la llengua estrangera; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa.

### **Comprensió lectora**

- Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Comprensió de mots i frases senzilles conegudes i treballades àmpliament en els contextos orals de l'aula.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora, apreses en altres llengües, abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, deduccions...), en textos diversos, amb suport visual o audiovisual.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge no verbal i icònic, de forma acompanyada, en tots els contextos.

### **Expressió escrita**

- Escripció de mots i textos breus a partir de produccions orals relacionades amb les vivències, les experiències i les activitats a l'aula.

- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius i amb acompanyament.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula i millorar-lo.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques elementals de les produccions escrites en qualsevol suport.

#### **Alfabetització informacional**

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Aplicació d'estratègies per seleccionar la informació, per comunicar-la de manera elemental en contextos escolars i amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma acompanyada i en contextos escolars.

#### **Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil o juvenil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Identificació dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada de textos literaris senzills.
- Reproducció oral de textos literaris senzills memoritzats, amb la utilització d'imatges, i dramatització de contes i altres textos literaris senzills.
- Utilització de la biblioteca d'aula i del centre per a la cerca de textos literaris del propi interès de tot tipus i format (àlbums il·lustrats, còmics, contes, poemes...) i en diferents suports.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura compartida i guiada.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma guiada.
- Escriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb acompanyament.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

#### **Reflexió sobre la llengua**

- Estratègies que ajuden a l'aprenentatge de la llengua (memorització, recitació, associació de mots) i reflexió sobre el propi aprenentatge en situacions d'aula.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals elementals, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.

- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Ús del lèxic elemental i d'interès per a l'alumnat relatiu a relacions interpersonals properes, habitatge, llocs i entorns propers.
- Valoració de la llengua estrangera com a instrument per a la realització de tasques i com a llengua de comunicació dins l'aula.

## **Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural**

L'àrea del Coneixement del Medi natural, Social i Cultural es concep amb l'objectiu de proporcionar a l'alumnat noves maneres de sentir, de pensar i d'actuar i, alhora, dotar-lo de les eines i coneixements, per tal d'esdevenir persones actives, responsables i respectuoses amb el món en el qual viuen i d'aquesta manera puguin transformar-lo, d'acord amb principis ètics i sostenibles fonamentats en els valors democràtics, d'una societat cada vegada més diversa i canviant.

Des d'aquesta realitat social, l'alumnat ha d'adquirir conceptes, destreses i actituds relacionades amb l'ús segur i fiable de les fonts d'informació, la cohesió social, el respecte i reconeixement de la diversitat com a riquesa multicultural, la resolució pacífica de conflictes i l'aplicació crítica dels mecanismes democràtics de participació ciutadana, l'esperit emprenedor, la valoració i conservació del patrimoni, l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global, que inclou, entre altres, el coneixement i impuls per treballar a favor de la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible, l'emprenedoria social i ambiental i la defensa de la igualtat i l'equitat efectiva entre persones, fonamentada en la Declaració Universal dels Drets Humans, en els drets dels infants, en els valors democràtics, en els principis constitucionals i en el compromís cívic i social.

El descobriment del seu esdevenir a través del temps i la interpretació de l'acció humana com a responsable de canvi facilita que l'alumnat connecti el coneixement de si mateix i de l'entorn que l'envolta des d'una perspectiva més sistèmica, faci representacions del món i aprengui a elaborar explicacions personals sobre allò que l'envolta, per tal de construir un món just, solidari, igualitari i sostenible.

El treball multidisciplinari i la relació dels diferents sabers i destreses d'aquesta àrea afavoreixen el desenvolupament d'una cultura científica basada en la indagació i el pensament crític. Des d'aquesta òptica, proporcionar una base científica sòlida i ben estructurada a l'alumnat l'ajudarà a comprendre el món en el qual viu, l'animarà a cuidar-lo, respectar-lo i valorar-lo propiciant el camí cap a la transició ecològica justa.

En un altre ordre de coses, la digitalització dels entorns d'aprenentatge fa necessari que l'alumnat faci un ús segur, eficaç i responsable de la tecnologia, que, juntament amb la promoció de l'esperit emprenedor i el desenvolupament de les destreses i tècniques bàsiques del procés tecnològic, facilitarà la realització de projectes interdisciplinaris i cooperatius en els quals es resolgui un problema o es doni resposta a una necessitat de l'entorn pròxim, de manera que l'alumnat pugui aportar solucions creatives i innovadores.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. La progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius, connecta així amb l'etapa d'educació infantil, facilitant la transició i afavorint el desenvolupament de la capacitat del pensament abstracte.

L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. Les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells. S'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i a l'acció. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers.

Els criteris d'avaluació es vinculen directament a les competències i permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències específiques, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar i concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho.

Les persones docents han de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de les seves activitats. El seu caràcter és marcadament competencial i es converteixen en els referents per a l'avaluació, tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els i les docents poden connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els sabers s'estructuren en tres blocs: bloc *cultura científica*, bloc *tecnologia i digitalització* i bloc *societats i territoris*.

El bloc *cultura científica* pretén que l'alumnat desenvolupi destreses i estratègies pròpies del pensament científic tot fent recerques sobre una àmplia varietat de temes. D'aquesta manera, s'inicia en els principis bàsics del mètode científic, que propicia la indagació i el descobriment del món que els envolta, valorant l'impacte de la ciència en la nostra societat des d'una perspectiva de gènere i fomentant la cultura científica analitzant l'ús que es fa diàriament d'objectes, principis i idees amb una base científica. També ofereix una visió sobre el funcionament del cos humà i l'adquisició d'hàbits saludables, les relacions que s'estableixen entre els éssers vius amb l'entorn en el qual viuen, així com l'efecte de les forces i l'energia sobre la matèria i els objectes de l'entorn.

El bloc *tecnologia i digitalització* permet, d'una banda, capacitar l'alumnat en el maneig bàsic d'una varietat d'eines i recursos digitals com a mitjà per a satisfer les seves necessitats d'aprenentatge, de buscar i comprendre informació, de crear contingut, comunicar-se de manera efectiva i desenvolupar-se en un entorn digital de manera responsable i segura. D'altra banda, promou el desenvolupament de les estratègies pròpies del pensament de disseny i del pensament computacional per resoldre problemes, tant de manera individual com cooperativament, que donin solució a una necessitat concreta.

El bloc *societats i territoris* permet a l'alumnat elaborar una interpretació personal del món utilitzant el pensament històric i les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió com a mitjà per entendre l'evolució de les societats al llarg del temps i de l'espai. Posa esment als reptes i situacions del present i de l'entorn local i global, introduint-se en el món en què vivim d'una manera més cívica, democràtica, solidària, sostenible i compromesa. Finalment, ajuda l'alumnat a conèixer les interaccions entre les activitats humanes i el medi natural i social, així com l'impacte ambiental que generen, per involucrar l'alumnat en l'adquisició d'hàbits de vida sostenible i en la participació d'activitats que posin en valor les cures i permetin avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible de manera conscient i contextualitzada.

La gradació d'aquests sabers, la seva programació i seqüenciació no han de seguir necessàriament un ordre cronològic determinat, sinó que han d'adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat en cada cicle.

Tots aquests sabers, com a aprenentatges, s'han d'aplicar a contextos i situacions reals i problemàtiques actuals, han de permetre de revisar i avaluar idees, pensaments o raonaments, fent propostes d'acció justificades i coherents amb els arguments enunciats i fonamentades en la ciència. En aquest sentit, les problemàtiques que posen de manifest els objectius de desenvolupament sostenible proporcionen els contextos que, a més d'apropar i sensibilitzar l'alumnat en aquesta realitat, ofereixen escenaris actuals per a un aprenentatge motivat, rellevant i significatiu.

L'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural engloba diferents camps de coneixement i es relaciona amb altres àrees del currículum, la qual cosa afavoreix un aprenentatge holístic i competencial.

### Competències específiques

En l'àrea de coneixement del medi natural, social i cultural es treballen un total de 10 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

### Competència específica 1

**Seleccionar i utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient per tal de buscar informació, comunicar-se i treballar col·laborativament i en xarxa i per crear continguts segons les necessitats digitals del context.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.1 Fer ús, de forma responsable i guiada, de diferents fonts digitals per a la cerca d'informació, tant en grup com individualment.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals per comunicar-se amb els altres i com a suport per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear, de manera guiada, continguts digitals senzills per construir el coneixement segons la necessitat del context.</p> | <p>1.1 Fer ús, de forma responsable, de diferents fonts digitals per a la cerca d'informació, tant en grup com individualment.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals per comunicar-se amb els altres i per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear continguts digitals senzills per construir el coneixement segons la necessitat del context.</p> | <p>1.1 Fer ús de diferents fonts digitals, tant en grup com individualment, per identificar i seleccionar la informació adient, verificant la fiabilitat de la font en funció de l'autoria i de la data d'actualització.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient, per contrastar, organitzar i comunicar la informació i per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear continguts digitals per construir el coneixement seleccionant i utilitzant dispositius i recursos digitals, segons la necessitat del context.</p> <p>1.4 Participar en la realització de tasques col·laboratives fent ús de recursos digitals en entorns de treball col·laboratiu dins i fora del centre.</p> |

En les últimes dècades, l'ús de les tecnologies s'ha anat incorporant en les nostres vides, i s'han integrat a tots els àmbits de la nostra societat, proporcionant coneixements i

nombrosos recursos que ajuden en una infinitat de tasques de la vida quotidiana. La varietat de dispositius i aplicacions que existeixen en l'actualitat fa necessari introduir el concepte de digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge, entès com el conjunt de dispositius i recursos digitals que l'alumnat usa d'acord amb les seves necessitats d'aprenentatge i que li permeten dur a terme aquest procés de manera eficient, responsable i segura. Per tant, aquesta competència pretén preparar l'alumnat per desenvolupar-se en un ambient digital que va més enllà del mer maneig de dispositius i la cerca d'informació en la xarxa.

El desenvolupament de la competència digital permet comprendre i valorar l'ús que es dona a la tecnologia; augmentar les possibilitats i l'eficiència en el propi treball; desenvolupar habilitats d'interpretació, organització i anàlisi de la informació; crear contingut; comunicar-se a través de mitjans informàtics i treballar de manera cooperativa per fer un ús crític i segur de l'entorn digital, prenent consciència dels riscos, aprenent a evitar-los o minimitzar-los, demanant ajuda quan calgui, i resolent els possibles problemes tecnològics de la forma més autònoma possible.

## Competència específica 2

**Plantejar-se preguntes sobre el món, aplicant les diferents formes de raonament i mètodes del pensament científic, per interpretar, respondre i predir els fets i fenòmens del medi natural, social i cultural i per prendre decisions creatives i decidir actuacions ètiques i socialment sostenibles.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2.1 Demostrar curiositat, formulant-se preguntes i realitzant prediccions possibles per conèixer objectes, fets i fenòmens.</p> <p>2.2 Buscar informació de fonts digitals i analògiques, segures i fiables, seleccionades de manera pautada per utilitzar-la en investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2.3 Planificar experiments amb ajuda, usant tècniques d'indagació, i fer servir instruments simples de forma segura per registrar les observacions i les dades per respondre la pregunta plantejada.</p> | <p>2.1 Demostrar curiositat, formulant-se preguntes investigables i fer prediccions raonades per conèixer objectes, fets i fenòmens.</p> <p>2.2 Buscar i seleccionar de forma autònoma informació de diferents fonts digitals i analògiques segures i fiables per emprar-la en les investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2.3 Dissenyar i realitzar experiments senzills, utilitzant diferents tècniques d'indagació, emprant de forma segura instruments i dispositius analògics i digitals, per realitzar observacions, fent</p> | <p>2.1 Demostrar i mantenir la curiositat, formulant-se preguntes investigables i fer prediccions raonades sobre temes d'actualitat relacionats amb el medi.</p> <p>2.2 Buscar, seleccionar i contrastar informació, de fonts digitals i analògiques segures i fiables per usar-la en investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2.3 Dissenyar i realitzar experiments fent ús de la indagació, seleccionant els instruments i dispositius analògics i digitals necessaris per fer observacions, prendre mesures precises i decidint el tipus de registre a utilitzar</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2.4 Comparar i relacionar les informacions i els resultats obtinguts amb les prediccions realitzades per formular possibles respostes a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Comunicar el resultat de les investigacions realitzades de manera oral, corporal i gràfica explicant el procés seguit amb ajuda d'un guió.</p> | <p>mesuraments precisos i registres per respondre la pregunta plantejada.</p> <p>2.4 Comparar i interpretar la informació, les dades obtingudes en la investigació i les prediccions realitzades per proposar respostes possibles a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Presentar els resultats de les investigacions, utilitzar diferents tipus de formats, fent ús, també, de dispositius i recursos digitals i amb un llenguatge acurat per explicar els resultats i el procés de les investigacions realitzades.</p> | <p>per respondre la pregunta plantejada.</p> <p>2.4 Analitzar i interpretar la informació, les dades obtingudes en la investigació i les prediccions realitzades per valorar la coherència de possibles solucions a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Adaptar el missatge i el format a l'audiència a què va dirigit, fent ús, també, de dispositius i recursos digitals fent servir un llenguatge acurat i precís per justificar els resultats aconseguits i el procés de les investigacions realitzades.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Els enfocaments didàctics per a l'ensenyament-aprenentatge de les ciències han de partir de la curiositat de l'alumnat per comprendre el món que l'envolta i afavorir la participació activa en els diferents processos d'indagació i d'exploració propis del pensament científic. Per tant, l'alumnat ha de poder identificar i plantejar petits problemes, generar hipòtesis, fer prediccions, obtenir, analitzar i classificar informació i fer comprovacions, interpretant i comunicant els resultats. Perquè aquesta forma de treball generi veritables aprenentatges, els i les docents han de facilitar i guiar el procediment, proporcionant a l'alumnat les condicions, pautes, estratègies i materials didàctics que afavoreixin aquestes destreses. A més, cal contextualitzar les activitats inicialment a l'entorn més proper de manera que l'alumnat sigui capaç d'aplicar progressivament allò que ha après a diferents contextos i situacions. D'aquesta manera, a més, s'estimula l'interès per l'adquisició de nous aprenentatges i per la cerca de solucions a problemes que es puguin plantejar a la vida quotidiana.

### Competència específica 3

**Resoldre problemes i reptes generant cooperativament un producte creatiu i innovador a partir de projectes interdisciplinaris, utilitzant diferents formes de raonament, com el pensament de disseny i el pensament computacional, per respondre a necessitats concretes.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3.1 Reconèixer necessitats o identificar reptes concrets de l'entorn proper i participar en projectes interdisciplinaris cooperatius, de manera guiada, per a la creació de prototips que els resolguin.</p> <p>3.2 Aportar idees que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint-les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.</p> <p>3.3 Construir un producte final senzill que solucioni un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional i provant, en equip, els diferents prototips fent ús de forma segura de les eines i els materials adequats.</p> <p>3.4 Mostrar, de forma oral o gràfica, el producte final explicant el procés seguit, amb ajuda d'un guió.</p> | <p>3.1 Identificar i analitzar necessitats o reptes de l'entorn proper i establir objectius senzills per a la creació de prototips o solucions digitals que els resolguin.</p> <p>3.2 Proposar possibles solucions que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint-les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.</p> <p>3.3 Elaborar un producte final senzill que solucioni un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura dels dispositius, les eines i els materials adequats.</p> <p>3.4 Presentar els resultats obtinguts explicant el procés seguit i justificant per què el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte.</p> | <p>3.1 Avaluar les necessitats de l'entorn i establir objectius concrets per a la creació de prototips o solucions digitals que les resolguin.</p> <p>3.2 Dissenyar possibles solucions a problemes plantejats d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, mitjançant estratègies bàsiques de gestió de projectes cooperatius, tenint en compte els recursos necessaris, les fases d'execució i establint criteris concrets per avaluar la seva viabilitat.</p> <p>3.3 Elaborar i desenvolupar un producte final que solucioni un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura i responsable dels dispositius, eines, tècniques i materials adequats.</p> <p>3.4 Comunicar els resultats obtinguts i el procés seguit adaptant el missatge i el format a l'audiència, justificant per què el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte i suggerir possibles reptes per futurs projectes.</p> |

L'elaboració de projectes interdisciplinaris basats en activitats cooperatives suposa el desenvolupament coordinat del conjunt dels sabers essencials de les diferents àrees per donar resposta a un repte o problema de l'entorn físic, natural, social, cultural o tecnològic, utilitzant tècniques pròpies del pensament de disseny o el pensament computacional. La detecció de necessitats, el disseny, la creació i la prova de prototips i l'avaluació dels resultats són requeriments bàsics en l'obtenció d'un producte final, fomentant el valor ecosocial, com a part del pensament de disseny.

D'altra banda, el pensament computacional utilitza la descomposició d'un problema en parts més senzilles, el reconeixement de patrons, la realització de models, la selecció de la informació rellevant i la creació d'algorismes per automatitzar processos de la vida quotidiana. Les estratègies dels diferents tipus de pensament i formes de raonament de l'àmbit científicotecnològic no són excloents i poden ser usades conjuntament d'acord amb les necessitats del projecte.

La realització d'aquest tipus de projectes fomenta, a més, la creativitat i la innovació en generar situacions d'aprenentatge en què cal imaginar solucions i no hi ha una única solució correcta, sinó que tota decisió es presenta com una oportunitat per obtenir informació vàlida que ajudarà a elaborar una resposta millor. Aquestes situacions propicien, a més, un entorn excel·lent per al treball cooperatiu, en què es desenvolupen destreses com l'argumentació, la comunicació efectiva d'idees complexes, la presa de decisions compartides, la col·laboració i la resolució de conflictes de manera pacífica.

#### Competència específica 4

**Conèixer i prendre consciència del propi cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, a partir de l'adquisició d'hàbits fonamentats en coneixements científics, per aconseguir el benestar físic i emocional i afavorir la convivència.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.1 Reconèixer i adoptar hàbits de vida saludable seguint pautes donades sobre higiene, alimentació variada i equilibrada, exercici físic i descans.</p> <p>4.2 Prendre decisions personals sobre alimentació, higiene i salut a partir de coneixements i criteris científics bàsics, per a la prevenció i guariment de malalties pròpies i usals.</p> <p>4.3 Diferenciar accions que afavoreixin el benestar i equilibri emocional i social,</p> | <p>4.1 Adoptar de forma autònoma hàbits de vida saludable valorant la importància de la higiene, l'alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic i el descans.</p> <p>4.2 Prendre decisions personals i col·lectives sobre alimentació, higiene i salut a partir de coneixements i criteris científics, per a la prevenció i guariment de malalties en el context proper.</p> <p>4.3 Mostrar actituds que fomenten el benestar i</p> | <p>4.1 Analitzar i fer propostes de millora justificades dels hàbits personals i col·lectius de vida saludables valorant la importància d'una alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic, el descans i la higiene.</p> <p>4.2 Prendre decisions personals i col·lectives sobre alimentació, higiene i salut relacionant diferents coneixements i criteris científics, per a la prevenció i guariment de malalties en l'àmbit global.</p> |

|                                                                               |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| reconeixent les emocions pròpies i alienes per generar relacions de respecte. | equilibri emocional i social, identificar les emocions pròpies i alienes, mostrant empatia i establint relacions afectives i saludables. | 4.3 Promoure actituds que fomenten el benestar i equilibri emocional i social, validant les emocions que activen relacions afectives saludables i resoldre amb criteri situacions diverses també relacionades amb l'ús de la tecnologia i la gestió del temps lliure. |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La presa de consciència del propi cos des de les primeres edats permet a l'alumnat conèixer-lo i controlar-lo, millorar l'execució dels moviments i la seva relació amb l'entorn, essent la via d'expressió dels sentiments i les emocions. La seva regulació i expressió enforteix l'optimisme, la resiliència, l'empatia i la recerca de propòsits i permet gestionar constructivament els reptes i els canvis que sorgeixen al seu entorn.

El coneixement científic que adquireix l'alumnat sobre el funcionament del cos humà i els riscos de certes conductes per a la salut ha de vincular-se a accions de prevenció, mitjançant el desenvolupament d'hàbits, estils i comportaments de vida saludables, i a l'educació afectivosexual, adaptada al nivell maduratiu, que són imprescindibles per al creixement, desenvolupament i benestar d'una persona sana en totes les seves dimensions físiques, emocionals i socials.

### Competència específica 5

**Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i la millora.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                | 3r i 4t                                                                                                                                                                                               | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.1 Reconèixer les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats de manera pautada. | 5.1 Identificar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats. | 5.1 Identificar i analitzar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats. |
| 5.2 Reconèixer connexions directes entre diferents                                                                                                                                                                     | 5.2 Reconèixer connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural,                                                                                                                | 5.2 Establir connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural,                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| elements del medi natural, social i cultural.<br>5.3 Mostrar actituds de respecte cap al patrimoni natural i cultural reconeixent-lo com un bé comú. | comprentent les relacions que s'estableixen i fent prediccions dels possibles efectes.<br>5.3 Valorar i protegir el patrimoni natural i cultural considerant-lo com un bé comú, adoptant conductes respectuoses per al seu gaudiment i proposant accions per a la seva conservació i millora. | analitzant les relacions que s'hi estableixen i fer prediccions dels possibles efectes.<br>5.3 Valorar i proposar accions de conservació, protecció i millora del patrimoni natural i cultural, a través de compromisos i conductes a favor de la sostenibilitat. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Conèixer els diferents elements i sistemes que formen el medi natural, social i cultural és el primer pas per comprendre i valorar-ne la riquesa i diversitat. Per això, aquesta competència pretén que l'alumnat no sols conegui els diferents elements del medi que l'envolta, de manera rigorosa i sistèmica, sinó que, a més a més, estableixi quines són les relacions que mantenen entre si la societat, la natura i l'economia. D'aquesta manera, es persegueix l'objectiu que l'alumnat conegui, compregui, respecti, valori i prengui decisions tot protegint el medi natural, social i cultural des de la perspectiva de l'espai i el temps. Això li permetrà adquirir un coneixement científic connectat i la capacitat de mobilitzar-lo enfront de les investigacions o projectes que realitzi. També ajuda a visibilitzar els problemes relacionats amb l'ús de l'espai i les seves transformacions, els canvis i les adaptacions protagonitzades pels humans a través del temps per a les seves necessitats, així com les diferents organitzacions socials que s'han anat desenvolupant. La presa de consciència del continu ús i explotació dels recursos del territori ha d'afavorir que l'alumnat desenvolupi accions d'ús, conservació i millora del patrimoni natural i cultural, considerant-lo com un bé comú, ja que el respecte per la naturalesa s'inicia en la incorporació d'un model de desenvolupament econòmic diferent. A més, ha de promoure el compromís i la proposta d'actuacions ètiques que responguin a reptes naturals, socials i culturals plantejats en els objectius de desenvolupament sostenible.

### Competència específica 6

**Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els objectius de desenvolupament sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                       | 3r i 4t                                                                                         | 5è i 6è                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.1 Identificar la relació de l'ésser humà amb el món que l'envolta en l'ús i | 6.1 Identificar i analitzar la intervenció humana en el món, en problemes ecosocials, proposant | 6.1 Analitzar la intervenció humana en el món i aportar opinions fonamentades per fer front a problemes |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| aprofitament dels elements i recursos de l'entorn.<br>6.2 Participar en activitats que permeten avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible de manera conscient i contextualitzada.<br>6.3 Mostrar comportaments i actituds de vida sostenible, conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció del planeta. | solucions possibles a escala local.<br>6.2 Escollir i realitzar accions cooperatives que facilitin afrontar els reptes i desafiaments proposats en els objectius de desenvolupament sostenible de manera crítica i contextualitzada.<br>6.3 Adquirir hàbits de vida sostenible i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta. | ecosocials i involucrar-se en la seva resolució.<br>6.2 Dissenyar propostes o activitats, cooperativament, per avançar cap a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible de manera crítica i contextualitzada.<br>6.3 Participar en la construcció de models de convivència sostenibles en el temps basats en la cooperació, la cura i protecció de l'entorn i el respecte a les persones i al planeta. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Saber com ha evolucionat la interacció de l'ésser humà amb el món que l'envolta en l'ús i l'aprofitament dels béns comuns mitjançant processos tecnològics cada cop més avançats resulta essencial perquè l'alumnat reflexioni i sigui conscient dels límits de la biosfera, dels problemes associats al consum accelerat de béns i de l'establiment d'un model energètic basat en els combustibles fòssils. D'aquesta manera poder afrontar els reptes i els desafiaments de la societat contemporània des de la perspectiva de la sostenibilitat. Comprendre les relacions d'interdependència i ecodependència, així com la importància que tenen per a nosaltres, com a éssers socials dependents, les cures que ens aporta la comunitat és el punt de partida per poder identificar i aprofundir les diferents problemàtiques que planteja el model de societat actual i el seu impacte a escala local i global. Cal, per tant, dotar l'alumnat d'eines que facilitin l'apoderament com a agents de canvi ecosocial des d'una perspectiva emprenedora i una actitud crítica i cooperativa. Això suposa que dissenyin, participin i s'involucrin en activitats que permetin avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible de manera conscient i contextualitzada. Així seran participants de la construcció de models de relació i convivència basats en l'empatia, la cooperació i el respecte a les persones i al planeta.

### Competència específica 7

**Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                        | 3r i 4t                            | 5è i 6è                          |
|--------------------------------|------------------------------------|----------------------------------|
| 7.1 Detectar i contextualitzar | 7.1- Identificar i contextualitzar | 7.1 Relacionar i contextualitzar |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>temporalment esdeveniments propis i propers emprant nocions de mesura i successió bàsiques.</p> <p>7.2 Observar i detectar canvis i continuïtats del medi en l'entorn proper en el pas del temps.</p> <p>7.3 Mostrar curiositat per la vida quotidiana de les persones al llarg del temps.</p> | <p>temporalment, esdeveniments de l'entorn proper per poder interpretar el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.</p> <p>7.2 Interpretar canvis i continuïtats del _medi establint relacions de causalitat en diferents moments històrics.</p> <p>7.3 Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que les persones han desenvolupat en la història.</p> | <p>temporalment, esdeveniments rellevants per poder interpretar els canvis el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.</p> <p>7.2 Analitzar els canvis i les continuïtats a partir de les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió de diferents moments històrics, culturals, socials i en el medi natural on les societats es desenvolupen.</p> <p>7.3 Relacionar les diferents èpoques de la història i identificar les accions i fets humans més destacats valorant els canvis que han provocat.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Els elements i esdeveniments de cada societat són l'expressió de la complexitat de les relacions econòmiques, socials i polítiques, així com dels valors, creences i idees que les sustenten, però també de les seves múltiples identitats, del talent dels seus integrants i de les relacions amb altres cultures. La investigació i la contextualització d'esdeveniments rellevants, des d'un punt de vista històric, és fonamental perquè l'alumnat compregui, establint relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre ells, i identificant els aspectes dinàmics i els més estables, la manera com contribueix el passat en la configuració del present. Aquesta xarxa dinàmica d'interaccions és el rerefons de tot valor crític i interpretació del passat.

Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que hi han exercit les persones com a protagonistes individuals i col·lectius de la història ha de servir a l'alumnat per relacionar les diferents èpoques i identificar les accions i fets més destacats a cadascuna, adquirint una comprensió més gran i millor de si mateix, de les seves relacions amb els altres i amb l'entorn, i adoptar una actitud objectiva i analítica pel que fa a l'actualitat i per assumir un compromís responsable i conscient pel que fa als reptes del futur.

### Competència específica 8

**Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa i equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>8.1 Mostrar actituds que fomenten l'equitat, la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius en l'entorn pròxim.</p> <p>8.2 Promoure actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, detectant i contrastant diferents models en l'entorn pròxim.</p> <p>8.3 Reconèixer les manifestacions i la diversitat cultural des d'una perspectiva de gènere.</p> | <p>8.1 Promoure actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.</p> <p>8.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat, amb accions que fomenten l'equitat, la igualtat de gènere i les conductes no sexistes, reconeixent models positius al llarg de la història.</p> <p>8.3 Valorar les manifestacions i la diversitat cultural i relacionar-les amb qui les ha creat des d'una perspectiva de gènere.</p> | <p>8.1 Posicionar-se críticament a favor actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.</p> <p>8.2 Actuar per la igualtat efectiva de les persones i desmuntar estereotips i rols en tots els àmbits.</p> <p>8.3 Valorar les manifestacions culturals i relacionar-les amb qui les ha creat i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.</p> |

L'alumnat ha d'adquirir comportaments i actituds basats en el respecte, la tolerància i l'empatia, per incloure la diversitat i la igualtat de gènere com un eix de riquesa i de transformació global. Tots aquests comportaments i valors s'han de desplegar a l'entorn familiar i social de l'alumnat, a través de l'exercici d'una ciutadania activa, responsable i compromesa amb la igualtat entre dones i homes.

Atenint-nos a la realitat de les societats contemporànies, hem de vetllar perquè l'alumnat superi els estereotips de gènere i contribueixi a promoure una societat igualitària des de la perspectiva dels valors dels drets humans.

**Competència específica 9**

**Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                     | 3r i 4t                                                                                                           | 5è i 6è                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>9.1 Participar en l'entorn social i en la comunitat escolar, de manera assertiva i constructiva, amb</p> | <p>9.1 Participar en la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i</p> | <p>9.1 Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>responsabilitat i utilitzant un llenguatge inclusiu i no violent.</p> <p>9.2 Respectar les persones, valorant la seva diversitat i riquesa, i apreciand-la com a font d'aprenentatge.</p> <p>9.3 Conèixer i interioritzar normes bàsiques de circulació, com a vianants i usuaris dels mitjans de locomoció implicats en el desenvolupament sostenible de la mobilitat de les persones.</p> | <p>establint acords de forma dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.</p> <p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat, analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat i mostrant empatia i respecte per les cultures.</p> <p>9.3 Prendre decisions responsables com a vianants i usuaris dels mitjans de locomoció, de la importància de la mobilitat sostenible de les persones, coneixent les normes i els senyals de trànsit fent-ne un bon ús.</p> | <p>acords i presentant propostes de millora de la vida al centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i dels infants i de les minories.</p> <p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu i a l'assoliment dels valors de la integració europea a través del coneixement dels processos geogràfics, històrics i culturals que han conformat la societat actual, valorant la diversitat cultural i mostrant empatia i respecte per les minories.</p> <p>9.3 Contribuir activament a la mobilitat segura pròpia i de les altres persones durant els desplaçaments i valorant-ne els riscos.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La societat demana una ciutadania implicada i crítica que participi de manera activa tant en l'àmbit escolar com en altres activitats per afavorir el benestar de la comunitat. En aquest marc de convivència, l'alumnat ha de prendre consciència de la importància de les normes de conducta social, juntament amb els principis i els valors que impliquen l'exercici d'una ciutadania responsable a favor de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, l'estat de dret i el respecte dels drets humans i de les minories. L'adopció expressa de valors com la justícia, la solidaritat i la igualtat entre persones prepara l'alumnat per afrontar els reptes i els desafiaments del segle XXI.

La interconnexió mundial, els processos d'integració cultural i els moviments migratoris connecten amb la realitat, múltiple i diversa, que cal fer front des dels principis d'equitat, de respecte als drets humans i dels infants, per prevenir prejudicis i actituds discriminatòries i afavorir la integració i la cohesió social.

### Competència específica 10

**Valorar el funcionament de les administracions públiques, a partir dels principis i els valors que es desprenen de l'ordenament jurídic que regula la nostra convivència, per protegir els drets civils i polítics i generar interaccions respectuoses i equitatives promovent la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.**

**Criteris d'avaluació**

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                  | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>10.1 Identificar institucions properes, assenyalant i valorant les funcions desenvolupades que promouen una bona convivència.</p> <p>10.2 Conèixer els propis drets i deures per promoure la cohesió social i els valors de la cultura de la pau.</p> | <p>10.1 Conèixer els òrgans de govern de diferents institucions municipals i valorar els seus mecanismes de funcionament per a la participació ciutadana i democràtica.</p> <p>10.2 Actuar en defensa dels drets i deures propis i dels altres per promoure la cohesió social i els valors de la cultura de la pau.</p> | <p>10.1 Identificar i analitzar el funcionament dels òrgans de govern de les comunitats autònomes, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, valorant les seves accions en la gestió dels serveis públics per a la ciutadania.</p> <p>10.2 Actuar per protegir els drets i deures propis i dels altres, reconèixer conductes no favorables i reaccionar en conseqüència per promoure la cohesió social i els valors de cultura de la pau.</p> |

L'anàlisi comparativa entre diferents societats i territoris al món mostra la coexistència de diferents formes d'organització social i política derivades de diversos factors geogràfics, econòmics i culturals. Comprendre i donar valor al funcionament d'una societat a partir de les administracions públiques és fonamental per a l'educació ciutadana. En aquest sentit, l'alumnat ha de ser capaç de respondre amb certesa a la distribució de drets i responsabilitats entre les persones de manera igualitària i dialogada, desenvolupant habilitats de comunicació, escolta activa, pensament crític i de resolució pacífica de conflictes.

**Sabers**

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial.

Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o

matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

### **Primer i segon curs**

#### **Cultura científica**

- Iniciació a l'activitat científica
  - Selecció de tècniques d'indagació adequades (observació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments, cerca d'informació, mesura, cerca de patrons, comunicació...) a les necessitats de la investigació.
  - Utilització d'instruments i dispositius apropiats per a l'observació i la mesura d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions plantejades.
  - Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques plantejades.
  - Valoració dels coneixements científics com a mitjà per entendre els fets i fenòmens de l'entorn natural i de la vida quotidiana.
  - Reconeixement de la ciència i la tecnologia com a activitats humanes, similituds i diferències en les professions relacionades amb la ciència i la tecnologia des d'una perspectiva de gènere.
- La vida al nostre planeta
  - Comprensió dels aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie, per distingir-los dels objectes inerts.
  - Producció i identificació dels nutrients, l'aigua i l'aire com les substàncies imprescindibles per a la vida.
  - Anàlisi de les adaptacions dels éssers vius a l'hàbitat per tal de classificar-los segons les característiques observables.
  - Valoració de les relacions entre els éssers humans, els animals i les plantes per aplicar normes de cura i respecte als éssers vius i a l'entorn en què viuen.
  - Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar físic de l'ésser humà: higiene, alimentació variada i equilibrada, consum de productes de proximitat, exercici físic, descans i cura del propi cos per prevenir possibles malalties.
  - Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social: estratègies d'identificació de les pròpies emocions per respectar i acceptar la diversitat present a l'aula i a l'entorn proper.
- Matèria, forces i energia
  - Reconeixement de la llum i el so com a formes d'energia que es poden percebre i de les seves propietats descobrint i experimentant el seu funcionament i ús en situacions de la vida quotidiana.
  - Distinció dels materials, les seves característiques, propietats i procedència en objectes de la vida quotidiana per justificar-ne l'ús.
  - Interpretació dels canvis d'estat de la matèria en interaccionar amb la calor per explicar fenòmens naturals.

- Comprensió de l'efecte de les forces de càrrega sobre estructures construïdes amb materials d'ús comú amb diferents seccions i geometria, per construir estructures resistents, estables i útils.

### **Tecnologia i digitalització**

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge
  - Ús de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge d'acord amb les necessitats del context educatiu (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digitals...).
  - Utilització de recursos digitals de forma segura per compartir contextos d'aprenentatge a través de la comunicació amb persones o entitats.
- Projectes de disseny i pensament computacional
  - Identificació de les fases del pensament computacional en reptes simples: aplicació d'ordres i seqüències bàsiques per a la resolució d'un problema senzill.
  - Aplicació de manera guiada i col·laborativa de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua.
  - Utilització de materials, objectes, eines i recursos analògics i digitals (plataformes digitals d'iniciació a la programació, robòtica educativa...) adequats per a la consecució del projecte.
  - Aplicació d'estratègies bàsiques pel treball en equip.

### **Societats i territoris**

- Reptes del món actual
  - Percepció dels elements, moviments i dinàmiques de la Terra a l'univers, recollint dades per interpretar les seqüències temporals i els canvis estacionals en la vida diària i en l'entorn.
  - Apreciació de les diferències i semblances en els elements geològics que constitueixen l'entorn proper per entendre les dinàmiques que es produeixen i els seus efectes en la vida quotidiana.
  - Creació guiada d'itineraris, trajectes, desplaçaments i viatges utilitzant el pensament espacial i temporal i les interaccions amb el medi.
  - Observació dels fenòmens atmosfèrics fent un registre de dades per determinar alguna regularitat i valorar la repercussió en els cicles biològics i en la vida diària.
  - Introducció als objectius de desenvolupament sostenible a partir de l'anàlisi de problemes i de les accions quotidianes.
  - Identificació i anàlisi dels rols de gènere en l'entorn proper per fomentar conductes no sexistes.
- Lliçons del passat
  - Reflexió sobre el pas del temps i la mesura del temps en el cicle vital i les relacions intergeneracionals des del present cap al passat per entendre els canvis en els fets i esdeveniments quotidians.
  - Ús de recursos i mitjans analògics i digitals, de les fonts orals i de la memòria col·lectiva per conèixer la història local i la biografia familiar.

- Iniciació a la investigació i als mètodes de treball per a la realització projectes que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància personal per explicar la seva història.
- Coneixement del patrimoni material i immaterial de la seva localitat per valorar-lo i preservar-lo.
- Alfabetització cívica
  - Valoració de la diversitat familiar com a element on aprofundir en els drets de les persones i els valors dels drets humans.
  - Adquisició de compromisos de participació i acceptació de normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar, per a la prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.
  - Reconeixement d'identitat i diversitat cultural: l'existència de realitats diferents i aproximació a les diferents ètnies i cultures presents en l'entorn, per afavorir la integració, rebutjar les actituds discriminatòries tot afavorint la cultura de la pau i no-violència.
  - Identificació de les principals activitats professionals i laborals d'homes i dones del seu entorn, valorant l'ocupació i el treball per entendre els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere.
  - Identificació de les normes bàsiques en els desplaçaments com a vianants i usuaris dels mitjans de transport, per afavorir una mobilitat sostenible i segura.
- Consciència ecosocial
  - Coneixement de l'entorn, dels paisatges naturals, dels humanitzats i dels seus elements, i estudi de les accions per a la conservació, millora i sostenibilitat dels béns comuns.
  - Comprensió de la relació del cicle natural i humà de l'aigua, per aconseguir un ús sostenible del recurs.
  - Reconeixement d'actuacions responsables orientades a la reducció, reutilització i reciclatge de residus en l'entorn proper.

### **Tercer i quart curs**

#### **Cultura científica**

- Iniciació a l'activitat científica
  - Selecció de tècniques d'indagació (observacions, identificació i classificació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments i recerques, cerca de patrons, creació de models, cerca d'informació i de dades, experiments amb control de variables, comunicació dels resultats...) adequades a les necessitats de la investigació.
  - Utilització d'instruments i dispositius (analògics i digitals) apropiats per a l'observació i la mesura precises d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions.
  - Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades.
  - Reconeixement dels avenços en el passat i en el present relacionats amb la ciència i la tecnologia que contribueixen a transformar la nostra societat i tot mostrant models des d'una perspectiva de gènere.
  - Valoració de l'ús de la ciència i la tecnologia per ajudar a comprendre les causes de les pròpies accions, prendre decisions raonades i executar tasques de forma més eficient.

- La vida al nostre planeta
  - Estudi i anàlisi de les característiques dels diferents ecosistemes com espais, on els factors abiòtics i biòtics es mantenen en equilibri per tal d'entendre i prendre bones decisions respecte a l'ús dels recursos naturals del planeta.
  - Identificació de les característiques pròpies de les plantes i els animals que permeten la classificació i diferenciació en subgrups relacionats amb la capacitat adaptativa al medi: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie, i varietats autòctones.
  - Comprensió dels aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.
  - Aplicació de pautes per a una alimentació saludable: menús saludables i equilibrats amb productes de proximitat, importància del cistell de la compra i de l'etiquetatge dels productes alimentaris per conèixer els nutrients i el suport energètic i així prendre decisions raonades.
  - Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social: estratègies d'identificació i gestió de les pròpies emocions per respectar i acceptar la diversitat present a l'aula i a la societat.
- Matèria, forces i energia
  - Reconeixement de les diferents fonts i formes de producció de calor, les interaccions amb diferents materials (conductors i aïllants) i la utilització d'instruments de mesura per aplicar aquests coneixements en la prevenció de riscos a la vida quotidiana.
  - Identificació i anàlisi de les propietats de l'aigua a partir de l'experimentació per entendre el seu paper vital en el medi i la necessitat de fer-ne un ús responsable.
  - Separació, mitjançant diferents mètodes, de mesclures heterogènies distingint aquestes de les mesclures homogènies i de substàncies pures identificant-les en el medi ambient.
  - Anàlisi de les forces de contacte i distància per entendre el seu efecte sobre els objectes, en funció de la seva mida, massa i forma i la interacció entre si.
  - Comprensió de les propietats de les màquines simples i els seus efectes sobre les forces per establir relacions amb la natura i usos en la vida quotidiana.

### **Tecnologia i digitalització**

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge
  - Selecció i utilització de dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.
  - Utilització de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digitals...).
  - Aplicació guiada d'estratègies de cerca, fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures i eficients.
  - Utilització de les normes bàsiques de seguretat, protecció i privacitat en navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...).
  - Aplicació de les regles bàsiques d'etiqueta digital, cortesia i respecte en establir comunicació digital amb altres persones.

- Projectes de disseny i pensament computacional
  - Identificació i aplicació de les fases del pensament computacional en reptes simples: descomposició d'un repte en parts més senzilles, reconeixement de patrons i elaboració de seqüències per a la resolució del problema o la creació d'un producte.
  - Identificació i aplicació de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua per donar resposta a una necessitat concreta.
  - Utilització de materials, d'eines i recursos adequats per a la consecució del projecte.
  - Selecció i utilització de materials, objectes, eines i recursos analògics i digitals (plataformes digitals de programació per blocs, robòtica educativa, sensors...) adequats en la consecució del projecte.
  - Aplicació de tècniques cooperatives per al treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives també en entorns digitals.

### **Societats i territoris**

- Reptes del món actual
  - Relacions entre els diferents elements que componen l'Univers i les seves dinàmiques per interpretar fenòmens físics que afecten la Terra i repercuteixen en la vida diària i l'entorn.
  - Representació de l'espai i de la terra en mapes i plànols a diferents escales emprant, entre altres, els recursos digitals. Utilització de diferents tècniques analògiques i digitals i estratègies d'orientació, a partir de l'observació dels elements del medi en la localització espacial.
  - Interacció entre la superfície terrestre i els agents externs (aigua, vent, éssers vius...) per entendre com canvien els paisatges en els diferents territoris al llarg del temps i anàlisi de la influència de l'activitat humana.
  - Anàlisi i registre de les dades meteorològiques a partir de la representació gràfica i visual i la utilització de les tecnologies de la informació geogràfica per entendre fenòmens i fer prediccions.
  - L'organització territorial de Catalunya, Espanya i Europa, estudi de les variables que influeixen en l'ocupació i distribució de la població en l'espai fent representacions gràfiques i cartogràfiques que posin de manifest els principals problemes i reptes demogràfics.
  - Comprensió del pas de la supervivència, economia de subsistència, a la sobreproducció, economia de consum global, analitzant les activitats productives, el valor, el control dels diners i mitjans de pagament per tendir a la igualtat social i garantir l'accés universal als recursos com a resposta a les problemàtiques subjacents als objectius de desenvolupament sostenible.
  - Identificació dels rols i els estereotips relacionats amb el gènere en diferents contextos com la publicitat, pel·lícules, etc., i fer actuacions per eliminar conductes sexistes i tendir a la igualtat de gènere.
- Lliçons del passat
  - Ubicació i relació de fets i esdeveniments de l'entorn proper en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric.
  - Classificació i ús de les fonts històriques: orals, escrites i patrimonials, com a via per a l'anàlisi dels canvis i les continuïtats a la localitat al llarg de la història.

- Ús de la investigació i els mètodes de treball científic per a la realització projectes que analitzin fets, esdeveniments de la localitat amb perspectiva històrica, contextualitzant-los a l'època corresponent (prehistòria i edat antiga), de la vida quotidiana de l'entorn.
- Interpretació de les accions de les persones com a subjectes en la història, dels diferents grups socials, relacions, conflictes, creences i condicionants per entendre que el present és el resultat de les accions del passat.
- Coneixement de les expressions culturals i artístiques de l'entorn per comprendre l'època en què va ser creat com a resultat d'una manera d'entendre el món en el seu context temporal.
- Coneixement del patrimoni natural i cultural per valorar-lo i preservar-lo.
- Alfabetització cívica
  - Aplicació de compromisos i normes per a la vida en societat per promoure una ciutadania que busqui una sortida als conflictes de forma pacífica i dialogada.
  - Identificació i valoració dels costums, tradicions i manifestacions etnicoculturals de l'entorn, mostrant respecte per la diversitat cultural que conviu entorn de la cohesió social per afavorir la cultura de pau i no-violència.
  - Identificació de l'estructura administrativa de l'Estat a partir de l'anàlisi de les principals institucions i entitats de l'entorn local, regional i nacional i els serveis que presten per entendre l'organització social.
  - Identificació de les normes de circulació, senyals i marques viàries, per afavorir una mobilitat segura com a vianants i usuaris dels mitjans de transport col·lectius o personals.
- Consciència ecosocial
  - Introducció a les causes i conseqüències del canvi climàtic, el seu impacte en els paisatges de la Terra identificant alhora mesures de mitigació relacionades amb l'activitat de les persones.
  - Coneixement de com l'activitat humana actua en la transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per aportar mesures de conservació i protecció presents i futures.
  - Desenvolupament d'actituds de consum responsable dels recursos naturals i de les fonts d'energia, en diverses facetes de la vida.
  - Esment i ús dels hàbits de consum responsable, els avantatges dels productes de proximitats i la defensa dels drets com a consumidor.

## **Cinquè i sisè curs**

### **Cultura científica**

- Iniciació a l'activitat científica
  - Selecció de tècniques d'indagació (observacions, identificació i classificació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments i recerques, cerca de patrons, creació de models, cerca d'informació i de dades, experiments amb control de variables, comunicació dels resultats...) adequades a les necessitats de la investigació.
  - Utilització d'instruments i dispositius (analògics i digitals) apropiats per a l'observació i la mesura precises d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions.

- Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades.
- Reconeixement de la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques com a activitats humanes, les professions relacionades amb aquests camps de coneixement en l'actualitat des d'una perspectiva de gènere.
- Valoració de l'ús de la ciència, la tecnologia, les matemàtiques i l'enginyeria per comprendre les causes de les accions pròpies i col·lectives i prendre decisions raonades.
- La vida al nostre planeta
  - Estudi del cicle de la matèria i del flux d'energia en els ecosistemes, reconeixement de les xarxes de relacions entre productors, herbívors, carnívors i descomponedors, per comprendre les dinàmiques de les poblacions.
  - Entesa dels aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.
  - Coneixença dels canvis físics, emocionals i socials que comporta la pubertat i l'adolescència per acceptar-los de forma positiva tant en un mateix com en altres.
  - Aplicació de pautes que fomenten una salut emocional i social adequada: higiene del son, gestió de l'oci del lleure, ús adequat de dispositius digitals i estratègies per al foment de relacions socials saludables.
- Matèria, forces i energia
  - Experimentació amb la flotabilitat dels objectes, investigant la relació entre massa i volum utilitzant instruments de mesura per construir el concepte de densitat i aplicar-lo a situacions quotidianes.
  - Experimentació amb els canvis reversibles i irreversibles que afecten la matèria des d'un estat inicial a un de final, per reconèixer els processos i transformació que passen en la matèria en situacions properes a l'alumnat.
  - Comprensió del funcionament de l'energia elèctrica amb relació a les fonts, les transformacions i la transferència, a través de l'experimentació de circuits elèctrics i estructures robotitzades, presents en l'entorn quotidià.
  - Anàlisi de les diferents fonts d'energia i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.
  - Identificació dels principis bàsics de l'aerodinàmica, indagant sobre les propietats de l'aire i la interacció amb objectes de diferents formes mides i materials per entendre les forces implicades en el vol.

### **Tecnologia i digitalització**

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge
  - Selecció i utilització de dispositius i de recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.
  - Aplicació d'estratègies avançades per a la planificació i la cerca d'informació (processos de millora de cerca, operadors lògics...) fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures, eficients i respectuoses amb la propietat intel·lectual.
  - Domini de les regles bàsiques de recollida, emmagatzematge, organització i representació de dades per facilitar la comprensió i anàlisi.

- Utilització de les normes bàsiques de seguretat, protecció i privacitat en navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...).
- Compliment de les regles bàsiques de seguretat, protecció de privadesa per navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...) i integració de les eines bàsiques d'etiqueta digital, cortesia i respecte en establir comunicació digital amb altres persones.
- Projectes de disseny i pensament computacional
  - Aplicació de les fases del pensament computacional en reptes complexos: descomposició del repte en parts més senzilles, reconeixement de patrons i elaboració de seqüències per a la resolució del problema o la creació d'un producte.
  - Planificació i aplicació de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua per donar resposta a una necessitat concreta.
  - Selecció i utilització de materials, objectes, eines (simuladors, editors de programació per blocs) i recursos analògics i digitals (senyors i actuadors, programes de disseny 2D i 3D...) adequats per a la consecució del projecte.
  - Utilització d'estratègies de resolució de problemes en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia quan calgui, valoració de l'error propi i dels altres com a oportunitat d'aprenentatge en el desenvolupament cooperatiu del projecte.

### **Societats i territoris**

- Reptes del món actual
  - Anàlisi crítica d'accions humanes a la Terra i l'univers com l'exploració, la contaminació espacial i lumínica per poder desenvolupar un criteri per actuar en conseqüència.
  - Anàlisi de la Terra com a sistema, relacionant els elements que la conformen, les interaccions entre aquests i els canvis que provoquen en la vida quotidiana i en l'entorn.
  - Introducció a la dinàmica atmosfèrica i les grans àrees climàtiques per relacionar la distribució dels ecosistemes i paisatges.
  - Coneixement de la diversitat geogràfica de Catalunya, d'Espanya i d'Europa. Representació gràfica, visual i cartogràfica a través de mitjans i recursos analògics i digitals usant les tecnologies de la informació geogràfica.
  - Utilització de les principals variables demogràfiques i la seva representació gràfica que permeten analitzar els comportaments de la població i la seva evolució, els moviments migratoris, l'apreciació de la diversitat cultural i el contrast entre zones urbanes i despoblació rural.
  - Identificació dels fonaments i principis per a l'organització política i gestió del territori de l'Estat espanyol adequats, per afavorir la participació social i ciutadana i la possibilitat de l'exercici d'una ciutadania activa.
  - Valoració dels efectes de l'economia global en la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible.
  - Anàlisi crítica dels estereotips i rols en els àmbits acadèmic, professional, social i cultural actuant per la igualtat efectiva de gènere i l'eliminació de conductes sexistes.
- Lliçons del passat
  - Ubicació i relació de fets i esdeveniments de les grans etapes històriques en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric.

- Anàlisi de diferents fonts històriques: orals, escrites i patrimonials per interpretar les accions individuals i col·lectives, de fets i esdeveniments rellevants de la història.
- Ús de la investigació per a la realització de projectes que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància actual amb perspectiva històrica, contextualitzant-los a l'època medieval, moderna i contemporània.
- Reflexió sobre el paper dels invisibles (dones, infants, pobres...) en la història per entendre els principals moviments en defensa dels seus drets, la situació actual i els reptes de futur.
- Anàlisi multicausal del procés d'instauració de la democràcia de l'Estat espanyol, amb l'aprovació de la Constitució de 1978, per entendre les fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.
- Interpretació i anàlisi de les expressions artístiques i culturals contemporànies i de la seva evolució per valorar la funció de l'art i la cultura al món actual.
- Valoració del patrimoni natural i cultural com un bé i un recurs per fer-ne ús des de la cura i la seva conservació.
- Alfabetització cívica
  - Valoració de la diversitat d'identitats, etnicocultural i de llengües de l'Estat espanyol, per afavorir una ciutadania més implicada en la defensa de les minories.
  - Identificació dels principis i valors dels drets humans i de l'infant i l'ordenament jurídic establert, els drets i deures de la ciutadania, per valorar la contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat i la cooperació internacional per al desenvolupament.
  - Aplicació de la cultura de pau i no-violència i ús del pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos.
  - Reconeixement de l'organització política, les principals entitats polítiques i administratives de l'entorn local, autonòmic i nacional a l'Estat espanyol i els sistemes de representació i de participació política, per promoure i protegir els drets civils i polítics.
  - Distinció de les principals institucions de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, dels seus valors i de les seves funcions, els seus àmbits d'acció i la seva repercussió en l'entorn, en la cohesió social i en els valors de cultura de la pau.
- Consciència ecosocial
  - Identificació i anàlisi de les causes i conseqüències del canvi climàtic, a escala local i global proposant mesures de mitigació i adaptació.
  - Anàlisi de la petjada ecològica en diferents parts del món i interpretació de les interrelacions entre les persones, l'economia i la natura amb criteri d'ecodependència.
  - Coneixement dels recursos limitats que ofereix el planeta, l'explotació que se'n fa i l'esgotament d'aquests.
  - Reconeixement de l'activitat econòmica i la distribució de la riquesa com a font de les desigualtats socials i regionals en el món.
  - Valoració d'actuacions que contribueixen a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible en l'orientació que donem al nostre estil de vida.
  - Coneixement del valor social dels impostos en relació amb els drets i deures de la ciutadania.
  - Estudi del funcionament dels mercats (de béns i serveis, financer i laboral) analitzant la responsabilitat ambiental i social de les empreses, de les cooperatives, l'economia verda i del consum responsable i de productes de proximitat.

## Educació Artística

A l'etapa d'educació primària, Educació Artística és una àrea de gran rellevància, ja que inclou les dimensions sensorial, intel·lectual, social, emocional, afectiva, estètica i creativa. Per aquest motiu, es generen mecanismes que permeten desenvolupar en l'alumnat diferents capacitats amb una projecció educativa que influeix directament en el seu desenvolupament integral.

L'Educació Artística afavoreix la millora de l'atenció, estimula la percepció, la intel·ligència, la memòria a curt i llarg termini i potencia la imaginació, l'emotivitat i la creativitat.

La podem considerar una eina poderosa de canvi social que promou la conscienciació i ofereix oportunitats per encarar problemàtiques ecosocials actuals, des de la perspectiva de la sostenibilitat i la superació de visions etnocèntriques.

Des de l'Educació Artística es pretén col·laborar en el desenvolupament integral de l'alumnat i apropar-lo al coneixement i gaudi de les principals manifestacions culturals i artístiques del seu entorn. Així mateix, es promou una gran quantitat i varietat de coneixements, destreses i actituds que involucren i impliquen l'alumnat de manera directa o indirecta. S'inicia en la creació de les seves pròpies propostes de manera autònoma i es contribueix a la formació del sentiment de pertinença i identitat, del gust estètic i del sentit crític.

Es considera fonamental l'exploració dels diversos llenguatges, arts i disciplines, a més a més de l'aproximació a les propostes artístiques a partir d'eines, instruments i materials variats amb la finalitat que l'alumnat s'interessi per la indagació i s'endinsi en la dimensió lúdica, creativa, comunitària i social.

Tots aquests aspectes es tractaran a partir d'una mirada que incorpori la contribució de les dones a l'evolució dels àmbits i de les àrees artístiques des d'una perspectiva de gènere.

Per una banda, els i les aprenents han de prendre consciència que les formes culturals i artístiques transmeten i projecten de manera directa actituds, creences, idees i sentiments de persones concretes, difoses a través d'uns mitjans determinats i en una societat i un moment específic. També revelen identitats individuals i socials, fet que els permetrà evitar estereotips, mitificacions i prejudicis diversos, propis de l'etnocentrisme.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. L'Educació Artística pretén donar continuïtat a l'aprenentatge valuós adquirit per l'infant, durant l'etapa d'educació infantil en relació amb l'experimentació, l'expressió, la creació i la producció, processos en constant evolució en el transcurs dels tres cicles en què s'organitza l'educació primària.

Pel que fa a l'estructura d'aquesta àrea, s'han establert quatre competències específiques. L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació.

Les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells. S'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i a l'acció. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers.

Els criteris d'avaluació es vinculen directament a les competències i permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències específiques, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar i concretar els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho.

Els i les docents han de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i es converteixen en els referents per a l'avaluació, tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els i les docents poden connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els sabers s'organitzen en quatre blocs fonamentals: *educació musical, educació visual i plàstica, educació audiovisual i educació en arts escèniques i performatives*.

Cadascun d'aquests blocs de sabers es relaciona amb àmbits culturals i artístics específics i concrets, amb característiques pròpies, com ara l'art contemporani..., i que estan relacionats entre si. Per tant, aquests sabers han d'estar inclosos en una educació i capacitat integral i diversa que atengui múltiples manifestacions culturals i artístiques dels nostres dies i provinents d'altres èpoques. Alhora, cadascun d'aquests blocs de sabers s'articula en dos eixos principals, que són, per una banda, la percepció i anàlisi i, per l'altra, la creació i interpretació.

En el primer eix s'hi inclouen tots aquells aspectes vinculats amb el desenvolupament de sabers, destreses i actituds relacionats amb el reconeixement, la recepció i l'observació sensitiva, visual, auditiva i corporal. Aquests aspectes permeten una aproximació a l'entorn per analitzar-lo i comprendre'l, juntament amb les diferents manifestacions culturals i artístiques.

El segon eix fa referència a l'expressió creativa d'idees, sentiments i sensacions mitjançant l'exploració, el coneixement, l'experimentació i la utilització creativa de diferents codis, elements, eines, instruments, materials, mitjans, programes, aplicacions i tècniques culturals i artístiques.

Les situacions d'aprenentatge contextualitzades a l'àrea d'Educació Artística han d'englobar els àmbits comunicatiu, analític, expressiu, creatiu i interpretatiu. L'alumnat s'ha de convertir en el protagonista del seu propi aprenentatge, sempre que sigui possible, a través d'experiències, processos, projectes, reptes i tasques que desenvolupin la capacitat d'observació, experimentació, anàlisi-reflexió, imaginació, creativitat, expressió i sensibilitat que requereixi la planificació i la documentació.

En essència, els i les aprenents poden accedir als coneixements, les destreses i les actituds culturals i artístiques des d'una perspectiva activa, crítica i participativa a partir dels principis fonamentals en el desenvolupament competencial, entre els quals podem destacar el compromís, l'empatia, l'esforç, la implicació, el valor del respecte a la diversitat, el gaudi, la responsabilitat i el compromís, en el creixement personal i en la transformació de les societats.

## Competències específiques

En l'àrea d'Educació Artística es treballen un total de 4 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

### Competència 1

**Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.1 Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès.</p> | <p>1.1 Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.</p> | <p>1.1 Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Analitzar manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les seves característiques establint relacions entre elles i valorant la diversitat que les genera.</p> |

El coneixement, l'accés, l'anàlisi, la descripció, la recepció i la comprensió de propostes artístiques diverses procedents de diferents cultures mitjançant la cerca, l'escolta, l'observació i el visionament d'una gran varietat i riquesa d'aquestes propostes són processos fonamentals per a la formació d'éssers humans crítics, empàtics, curiosos, respectuosos, sensibles i que mostrin una actitud d'interès i de valoració davant d'aquestes manifestacions.

Per una banda, la descoberta de les produccions del passat aporta elements essencials per a la interpretació del present i també afavoreix la presa conscient de decisions rellevants en relació amb la conservació del patrimoni. Per l'altra banda, el reconeixement i l'interès per les manifestacions culturals i artístiques emblemàtiques i singulars a partir de l'exploració de les seves característiques proporcionen una base sòlida per descobrir i valorar la diversitat de manifestacions culturals i artístiques procedents dels diferents contextos.

És essencial que l'alumnat compregui les diferències culturals i generi la necessitat de respectar-les, conegui les especificitats i les intencionalitats de les manifestacions culturals i artístiques més destacades del patrimoni, estableixi relacions entre elles i aprengui la seva diversitat per enriquir i construir la seva pròpia realitat. En l'anàlisi de les diferents propostes artístiques s'hi incorporarà la perspectiva de gènere a través de les quals es reconeixeran les produccions creades per dones.

## Competència específica 2

**Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.**

### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2.1 Utilitzar de forma col·laborativa les estratègies treballades per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Identificar múltiples lectures, tècniques i/o elements de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i trobar diferències i similituds entre elles amb respecte i interès.</p> <p>2.3 Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p> | <p>2.1 Usar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.</p> <p>2.3 Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p> | <p>2.1 Desenvolupar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte.</p> <p>2.3 Valorar i compartir les sensacions i emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.</p> |

Un primer pas imprescindible per apropar-se a les noves propostes culturals i artístiques és l'obertura, la curiositat i l'interès de l'alumnat. A més a més, la possibilitat d'accedir a una oferta cultural diversa a través dels mitjans considerats tradicionals i el desenvolupament

d'estratègies per a la recerca d'informació amb múltiples canals i mitjans, amplia les possibilitats de gaudir-ne i aprendre'n.

La capacitat de desplegar el pensament propi, l'autoconfiança i la col·laboració amb els seus iguals són tres pilars fonamentals per al desenvolupament personal de l'alumnat, així com el fet d'identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques. També conèixer-les, relacionar-les i respectar-les contribueix a crear i consolidar progressivament un sentit de pertinença i d'identitat.

La indagació permet a l'alumnat reconèixer i valorar els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic, analitzant-ne els principals elements, desenvolupant criteris de valoració propis i evidenciant una actitud oberta, dialogant i respectuosa.

Així mateix, aquesta competència implica respectar el fet artístic, els drets d'autoria i la tasca de les persones professionals encarregades de conservar-los, crear-ne i difondre'ls.

De la mateixa manera, és oportú que l'alumnat compregui les diferències entre les propostes culturals i artístiques, la necessitat de respectar-les i gaudir del coneixement de les especificitats i intencionalitats més destacades del patrimoni, a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports.

### Competència específica 3

**Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte envers les dels altres i acceptant-ne</p> | <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i</p> | <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i</p> |

|                                           |                                                        |                                                        |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| les diferents lectures i interpretacions. | acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions. | acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions. |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|

Avui en dia, experimentar, explorar, conèixer i descobrir les possibilitats dels elements d'expressió de les diferents arts es mostra com una necessitat imprescindible per assimilar i gaudir de tota producció cultural i artística.

A més, es poden emprar una àmplia quantitat, varietat i diversitat de mitjans i materials en els processos educatius d'ensenyament i aprenentatge, i en la creació i recepció de propostes artístiques, que permetin un enorme ventall de possibilitats expressives amb els quals poder comunicar i transmetre qualsevol idea o sentiment, ja que es considera molt rellevant subratllar el vincle existent amb l'educació emocional i afectiva.

En els àmbits audiovisual, plàstic, escènic, performatiu i musical han anat sorgint mitjans, eines i aplicacions relacionats amb les noves tendències socials, que poden ser emprats en el marc educatiu.

Així doncs, l'accés, al coneixement i el maneig dels instruments i eines d'aquests àmbits afavoreix la relació de l'alumnat amb el món cultural i artístic actual, que, en col·laboració amb les aportacions anteriors, ofereix un ampli, divers i interessant univers al seu abast.

#### Competència específica 4

**Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.**

#### Criteris d'avaluació

| 1r i 2n                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3r i 4t                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5è i 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.1 Participar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat i la perspectiva de gènere, i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2 Participar activament, experimentant diferents rols en el procés de creació, utilitzant elements de</p> | <p>4.1 Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2 Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges</p> | <p>4.1 Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2 Implicar-se i participar activament assumint i experimentant diferents rols en el procés de creació, fent</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>diferents llenguatges artístics, mostrant interès i respecte.</p> <p>4.3 Compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, identificant les parts del procés creatiu realitzat i valorant les opinions i sensacions dels altres.</p> | <p>artístics i mostrant interès i respecte.</p> <p>4.3 Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p> | <p>servir elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat i mostrant respecte.</p> <p>4.3 Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

La participació en la creació, el disseny, l'elaboració i la difusió de produccions culturals i artístiques és primordial per al ple desenvolupament de la persona. De la mateixa manera, a través d'un enfocament coeducatiu, la participació en propostes i projectes grupals es fa imprescindible, ja que el treball col·laboratiu implica l'acceptació i la comprensió de l'existència de rols diversos que cal conèixer, respectar i valorar.

Sens dubte, el treball en equip contribueix a l'enriquiment i la construcció de la identitat personal a través de l'expressió artística creativa i de la utilització de diferents representacions i expressions realitzades mitjançant l'ús de tècniques plàstiques, visuals, multimodals, sonores, dramàtiques i corporals.

En definitiva, els i les aprenents han de planificar les seves propostes per assolir en grup els objectius establerts a l'inici del procés i, en conseqüència, poder aconseguir un resultat final d'acord amb aquests objectius.

Per això, cal que s'involucrin en el procés de creació i utilitzin elements de diferents disciplines, manifestacions i llenguatges artístics evidenciant el compromís amb el projecte, la participació activa en totes les fases, el respecte per la pròpia tasca i la dels seus companys, el sentit emprenedor, la sensibilitat davant del debat del canvi climàtic, la sostenibilitat i els reptes del segle XXI.

També és rellevant documentar i compartir l'experiència creativa en diferents espais educatius i de l'entorn, canals i mitjans i rebre l'opinió dels altres i les idees en forma de retroalimentació per ser valorades, assumides i respectades com a font de creixement i millora.

## Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

## **Primer i segon**

### **Educació musical**

- **Percepció i anàlisi**
  - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical, amb perspectiva de gènere, en les audicions i obres treballades.
  - Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
  - Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
  - Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el *tempo* en audicions en viu o gravades i en les interpretacions pròpies.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.
- **Creació i interpretació**
  - Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
  - Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
  - Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals, practicades a l'aula, les representacions i/o els concerts, reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
  - Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament en creacions musicals tant personals com de grup per expressar idees o emocions.
  - Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

**Educació plàstica i visual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació i cerca d'imatges de l'entorn associant-les al valor comunicatiu compartint múltiples lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació, en els àmbits de creació plásticoartística, amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
  - Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudi, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
  - Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració d'aquests espais en activitats i visites culturals.
  - Identificació dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
  - Percepció i expressió de les sensacions i els sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades amb respecte.
  - Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en diversitat de contextos.
  - Planificació i experimentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Utilització d'aplicacions digitals per a la captura, creació, manipulació i creació de produccions plàstiques i visuals de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

**Educació audiovisual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
  - Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades.
  - Reconeixement d'elements propis del llenguatge audiovisual mitjançant el visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

- Creació i interpretació
  - Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar i/o a l'entorn més proper.
  - Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so d'ús a l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
  - Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge en els processos de cerca d'informació.
  - Planificació i experimentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup a partir de presentacions, seqüenciant so i imatges estàtiques o en moviment per narrar o documentar processos viscuts o petites històries creades.
  - Experimentació en la creació i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes vinculades a projectes del grup que es proposen a l'entorn escolar.

### **Educació en arts escèniques i performatives**

- Percepció i anàlisi
  - Descobrimet i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques i performatives de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, a partir d'espectacles enregistrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades, compartint-les amb respecte.
  - Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de professions vinculades a les arts escèniques, a partir de les obres i espais treballats.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques -en diferents espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Interès en l'experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió de sentiments a través d'accions individuals i de grup vinculades amb els diversos gèneres escènics.
  - Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques i performatives a través de l'expressió i la improvisació.
  - Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.

### **Tercer i quart**

#### **Educació musical**

- Percepció i anàlisi
  - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere a les audicions i obres treballades.
  - Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
  - Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
  - Identificació i descripció del caràcter, el compàs i el *tempo* en audicions en viu o gravades i en les pròpies interpretacions.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.
- Creació i interpretació
  - Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
  - Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
  - Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, a les representacions i/o concerts reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
  - Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo registrant creacions musicals personals o de grup per expressar idees o emocions o fent-les servir per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
  - Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, identificant i documentant les diferents fases del procés respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

#### **Educació plàstica i visual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns associant-les al valor comunicatiu compartint lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plasticoadrística amb perspectiva de gènere de les obres treballades.

- Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració d'aquests espais en activitats i visites culturals.
- Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
- Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en diversitat de contextos.
  - Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.
  - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

### **Educació audiovisual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
  - Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades- (ràdio, televisió i videojocs multimodals).
  - Adquisició de les nocions pròpies de llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
  - Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament i valoració de creacions audiovisuals de referència.
  - Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

- Creació i interpretació
  - Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual, en el context escolar i/o a l'entorn proper.
  - Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, a l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
  - Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.
  - Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius experimentant diferents gèneres i formats assumint diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses facilitant el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
  - Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el grup.

### **Educació en arts escèniques i performatives**

- Percepció i anàlisi
  - Descobriments i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
  - Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques, en les obres i espais treballats.
  - Aproximació a diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.
  - Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia a les obres i espectacles treballats.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
  - Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques.
  - Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.

- Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.
- Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius realitzats, descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

## Cinquè i sisè

### Educació musical

- Percepció i anàlisi
  - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere a les audicions i obres treballades.
  - Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies convencionals i no convencionals durant l'audició i la pràctica musical.
  - Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals digitals o analògics de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
  - Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el *tempo* en audicions en viu o gravades i en les interpretacions pròpies...
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.
- Creació i interpretació
  - Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
  - Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
  - Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, a les representacions i/o concerts reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
  - Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo registrant creacions personals o de grup per expressar idees o emocions o fent-les servir per al descobriment i l'anàlisi d'obres.

- Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, identificant i documentant les diferents fases del procés respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

### **Educació plàstica i visual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns associant-les al valor comunicatiu compartint lectures i interpretacions amb visió crítica en les pràctiques observacionals.
  - Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plasticoadrística amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
  - Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
  - Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valorant-los en activitats i visites culturals.
  - Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
  - Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
  - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals, tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.
  - Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup per expressar idees o emocions.
  - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

### **Educació audiovisual**

- Percepció i anàlisi
  - Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.

- Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades. (ràdio, televisió, multimodal, videojocs).
- Adquisició de les nocions pròpies de llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
- Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament, anàlisi i valoració de creacions audiovisuals de referència.
- Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar i/o l'entorn més proper.
  - Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
  - Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.
  - Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius experimentant diferents gèneres i formats assumint diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses facilitant el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
  - Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el centre.
  - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

### **Educació en arts escèniques i performatives**

- Percepció i anàlisi
  - Descobriments i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
  - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evocuen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
  - Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques en les obres i espais treballats.
  - Aproximació als gèneres escènics i valoració de la importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic i del patrimoni vinculat a aquestes arts, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.

- Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia per a la valoració d'un espectacle.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
  - Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
  - Coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques a través de l'expressió i la improvisació corporal en actes performatius.
  - Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
  - Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.
  - Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius realitzats descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

## Educació en Valors Cívics i Ètics

L'Educació en Valors Cívics i Ètics constitueix un requisit per a l'exercici crític i responsable de la ciutadania i per a l'educació integral de les persones. En el primer cas, proporciona les eines perquè l'alumnat adopti un compromís actiu i autònom amb els valors, principis i normes que articulen la convivència democràtica. En el segon, contribueix a la formació intel·lectual, ètica i emocional necessària perquè les nenes i els nens comencin a construir el seu propi projecte vital i reflexionin de forma autònoma al voltant dels reptes del segle XXI.

En termes generals, i d'acord amb els objectius educatius en finalitzar l'educació bàsica, la formació en valors cívics i ètics implica mobilitzar un conjunt de coneixements, destreses, actituds i valors que permeten a l'alumnat prendre consciència de la seva identitat personal i cultural, d'algunes qüestions ètiques i socials relatives a la convivència, i del caràcter interconnectat i ecodependent de la seva vida en relació amb l'entorn; tot això amb l'objectiu de poder apreciar i aplicar amb autonomia aquelles normes i valors que regeixen la convivència en una societat plural i democràtica.

Els alumnes, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, han d'aprendre a ser competents per viure i conviure d'acord amb els valors propis d'una societat democràtica, plural i diversa. Ser competent en aquesta àrea significa poder detectar situacions de la vida quotidiana, a casa, a l'escola, al barri, etc., que permetin respondre i actuar de forma ètica, respectant també la perspectiva de gènere.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. La progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatiu, connecta així amb l'etapa d'educació infantil, facilitant la transició i afavorint el desenvolupament de la capacitat del pensament abstracte.

L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. Les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells. S'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i a l'acció. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers.

Els criteris d'avaluació es vinculen directament a les competències i permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències específiques, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar i concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho.

Els i les docents han de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i es converteixen en els referents per a l'avaluació, tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els i les docents poden connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

L'àrea d'Educació en Valors Cívics i Ètics comprèn el desenvolupament de quatre camps competencials fonamentals. El primer és el de l'autoconeixement i l'autonomia moral. El segon, el de la comprensió del marc social de convivència i el compromís amb els principis, valors i normes que el regeixen. El tercer es refereix a l'adopció d'actituds compatibles amb la sostenibilitat i l'ètica mediambiental des de la comprensió de la relació d'interdependència i ecodependència amb l'entorn. I, finalment, el quart, més transversal i dedicat a l'educació de les emocions, posa el focus a desenvolupar la sensibilitat i l'actitud afectiva adequada respecte als valors i problemes ètics, cívics i ecosocials que ens planteja el nostre temps.

Cada un d'aquests camps competencials es desplega en dos nivells integrats: un de més teòric, dirigit a la comprensió significativa de conceptes i qüestions rellevants, i un altre, més pràctic o procedimental, orientat a promoure, des de la reflexió i el diàleg, conductes i actituds d'acord amb determinats valors ètics i cívics.

Cal assenyalar que els aspectes cognitius de la competència estan al servei dels aspectes actitudinals. En altres paraules, els sabers que s'hi inclouen estan orientats a l'acció. L'àrea té com a nucli la fonamentació dels valors ètics que han d'inspirar els criteris per tal de jutjar fets i accions. I aquestes accions a promoure són aquelles imprescindibles per viure i conviure en la societat actual, complexa i diversa.

El currículum de l'àrea d'Educació en Valors Cívics i Ètics s'estructura en quatre blocs de sabers, que són els següents:

El bloc *autoconeixement i autonomia moral* té a veure amb el fet de motivar l'alumne a investigar sobre allò que el defineix i allò que el diferencia com a persona a través de la presa de consciència i l'expressió de diverses facetes de la seva personalitat. Aquest exercici d'autodeterminació exigeix afrontar algunes qüestions ètiques de rellevància, com les referides a l'autonomia i heteronomia moral i, entre d'altres, la reflexió entorn els valors, principis i normes que han d'orientar les nostres vides com a persones i ciutadans. Així mateix, per entendre el pes que la reflexió ètica té en la nostra vida, convé que els alumnes i les alumnes posin a prova el seu judici i capacitat de criteri afrontant qüestions que afecten més directament la seva vida personal, com les vinculades a la llibertat d'expressió, el respecte per la perspectiva de gènere i altres drets individuals, les conductes addictives o la influència dels mitjans i xarxes de comunicació.

El bloc *societat, justícia i democràcia* té com a finalitat que l'alumnat entengui la naturalesa social i cultural de la seva pròpia identitat com a persones, reconeixent les diferents estructures i relacions sobre la seva dimensió normativa, ètica i afectiva. Per aquesta raó és convenient que l'alumnat compregui certes nocions bàsiques de caràcter polític i interpersonal, que identifiqui i pugui explicar les principals característiques del nostre marc democràtic de convivència i que contrasti els seus coneixements i judicis amb els dels altres (la situació dels drets humans en el món, la pobresa, la igualtat efectiva entre homes i dones, el valor del tracte amb respecte a la diversitat i a les minories, el fenomen migratori, etc.) avaluant críticament diferents maneres d'afrontar-les i justificant els seus propis judicis al respecte.

El bloc *sostenibilitat i ètica ambiental* pretén que l'alumnat compregui la complexa relació entre les nostres formes de vida i l'entorn, identifiqui els grans problemes ecosocials que marquen l'agenda mundial i debati al voltant de la manera d'afrontar-los, amb l'objectiu que adoptin un compromís ètic i afectiu, individual i col·lectiu, amb hàbits de coexistència sostenible amb la natura.

El bloc *educació emocional* se centra en el desenvolupament de l'autoestima com a font de benestar, així com en la presa de consciència de les emocions per a la seva regulació efectiva i positiva, amb l'objectiu d'afavorir les relacions entre iguals de forma empàtica i assertiva per tal de prevenir les relacions abusives i el maltractament entre iguals, tenint també en compte la perspectiva de gènere.

Pel que fa al disseny i la proposta de les situacions d'aprenentatge, han d'estar orientades metodològicament seguint els principis dels valors que pretén transmetre l'àrea. Cal assegurar que a les aules es fomenta l'anàlisi, l'avaluació de les situacions, la inferència, l'explicació dels perquè i l'autoregulació mitjançant la investigació i el diàleg entorn de qüestions ètiques de rellevància a través del treball cooperatiu perquè els alumnes assoleixin les competències específiques de l'àrea.

D'aquesta manera es convidarà l'alumnat a la participació activa i raonada, al diàleg respectuós i la cooperació amb els altres, a la lliure expressió de les idees, al pensament crític i autònom, al respecte per les normes i valors comuns, a la mediació i resolució

pacífica dels conflictes, al desenvolupament d'hàbits de vida saludables i sostenibles, a l'ús segur de les tecnologies de la informació i la comunicació, a la gestió assertiva de les seves emocions i relacions afectives amb els altres i amb l'entorn, a partir de propostes didàctiques d'aula interdisciplinàries i inserides en la vida del centre i el seu entorn de manera que es promogui el desenvolupament d'una ciutadania global, conscient, lliure, empàtica, respectuosa, participativa i compromesa amb els reptes del present.

### Competències específiques

En l'àrea d'educació en valors cívics i ètics es treballen un total de 4 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

### Competència específica 1

**Identificar aspectes vinculats a la pròpia identitat i a les qüestions ètiques relatives a un mateix, en el seu entorn proper, buscant la informació a l'abast i interpretant-la de forma reflexiva i crítica per promoure l'autoconeixement i el desenvolupament de l'autonomia moral.**

#### Criteris d'avaluació

| 5è o 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.1 Reconèixer les pròpies capacitats físiques, sensorials i cognitives tenint en compte els punts forts i febles de la pròpia identitat promovent l'autoconeixement.</p> <p>1.2 Identificar trets personals que facilitin el procés de construcció de la pròpia identitat amb responsabilitat i autonomia.</p> <p>1.3 Interpretar críticament la informació de l'entorn afavorint la construcció de la pròpia identitat.</p> <p>1.4 Mostrar conductes que evidencin autonomia moral en un context social amb gran diversitat d'interessos.</p> <p>1.5 Mostrar una actitud responsable, respectuosa i assertiva amb relació a problemàtiques diverses i riscos derivats de l'ús acrític i de l'abús de les xarxes socials, com a factors de prevenció de situacions de ciberassetjament entre iguals i en el context educatiu.</p> |

Aquesta competència fa referència a la capacitat de l'aprenent de prendre consciència tant de les seves potencialitats com de les seves mancances en els diferents àmbits de la vida. L'autoconeixement i el procés progressiu d'adquisició d'autonomia reforcen la seguretat i la confiança en ell mateix per poder resoldre reptes personals i materialitzar projectes, tant individuals com col·lectius.

Les nenes i els nens han d'aprendre progressivament a dirigir la seva conducta segons criteris propis, a equilibrar els seus impulsos i a gestionar les seves emocions per esdevenir ciutadanes i ciutadans lliures i responsables, amb domini dels seus actes i de les seves vides.

Cal tenir en compte que l'autonomia de què disposen els infants i la responsabilitat que se'ls

pot exigir depenen del moment evolutiu en què es troben i que estan mediatitzades pel context familiar i social en què viuen. Les circumstàncies familiars i ambientals són condicionants a l'hora de proporcionar exemples i models d'actuació autònoma i responsable. L'autonomia i la responsabilitat es van adquirint en un procés que es desenvolupa al llarg de la vida.

Cal fer un treball sobre els problemes que afecten la seva existència i el seu entorn quotidià, freqüents en el mateix àmbit escolar, perquè l'alumnat desenvolupi els seus propis judicis, reflexioni sobre els seus desitjos i afectes i hi vagi construint al voltant la seva pròpia identitat i projecte personal. És imprescindible tant l'ús rigorós i crític de la informació sobre els problemes a tractar com el desenvolupament d'habilitats argumentatives, l'anàlisi d'alguns conceptes bàsics de caràcter ètic i cívic (*bé, valor, virtut, norma, deure, llibertat, responsabilitat, ciutadania*) i la pràctica del diàleg col·laboratiu i respectuós amb els altres, tenint també en compte la perspectiva de gènere.

### Competència específica 2

**Actuar i interactuar atenent a normes i valors cívics i ètics, reflexionant sobre la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, per aplicar-los de manera efectiva i argumentada en diferents contextos i amb la finalitat de promoure una convivència pacífica, respectuosa, democràtica i justa.**

#### Criteris d'avaluació

| 5è o 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2.1 Investigar sobre la naturalesa social i política de l'ésser humà en el marc d'una convivència democràtica.</p> <p>2.2 Interactuar amb els altres adoptant conductes cíviques i democràtiques en un marc de respecte, empatia i consideració adequada de les relacions afectives que s'estableixin.</p> <p>2.3 Manifestar actituds alineades amb valors com la justícia, la pau i el rebuig a la violència, la solidaritat i el respecte per les minories i les diferents identitats humanes i personals en el seu entorn.</p> <p>2.4 Analitzar el paper de les institucions públiques, dels organismes internacionals i les organitzacions no governamentals en la promoció de la pau, la solidaritat i la cooperació entre nacions a través del diàleg argumentatiu.</p> <p>2.5 Reflexionar sobre la defensa d'una efectiva igualtat de gènere i sobre el problema de la violència contra les dones i la conducta sexista, a través de l'anàlisi de les mesures de prevenció de la desigualtat, la violència i la discriminació per raó de gènere i orientació sexual.</p> |

Respectar les persones significa tenir en compte la seva dignitat, la seva condició humana i el reconeixement dels seus drets com a individu. Aquests drets estan reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans i en la Convenció dels Drets de l'Infant, impulsades per l'Organització de les Nacions Unides i acceptades per la majoria d'estats del món.

El respecte pels altres no significa que les seves idees, opcions i creences no hagin de ser qüestionades ni acceptades de manera acrítica. Especialment cal ser crítics amb les que són fruit d'egoismes i de prejudicis.

En el món actual globalitzat en què les cultures es troben especialment en contacte, el respecte a la diversitat és necessari per no generar discriminacions.

A l'escola el respecte es concreta en la consideració cap a tots els altres membres de la comunitat i en l'acceptació dels seus drets.

Per contribuir a la millora de la nostra societat les persones han de desenvolupar actituds de servei i estar disposades a assumir compromisos que facilitin i promoguin la convivència.

Els infants viuen els casos d'injustícia amb una gran sensibilitat. Cal vehicular aquest sentiment perquè derivi en una acció d'ajuda, de col·laboració, de reflexió, d'escolta...

El fet de prendre consciència de la riquesa que aporta la convivència, així com la necessitat d'establir i respectar normes cíviques i ètiques que exclouin tot tipus de violència i discriminació, respectin la intimitat de les persones i promoguin una conducta inclusiva, solidària i no sexista, implica l'adequat desenvolupament de pràctiques d'interacció, reconeixement mutu i educació en valors (com a tasques i jocs cooperatius, debats, processos de presa de decisió, exercicis de mediació en conflictes o activitats de serveis a la comunitat) que generin una comprensió significativa de la importància de l'educació ètica i cívica en les relacions humanes.

### Competència específica 3

**Interpretar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura, així com la importància de l'acció local i les seves conseqüències en l'entorn proper, per desenvolupar un paper actiu i conseqüent amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.**

#### Criteris d'avaluació

| 5è o 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3.1 Identificar propostes per afavorir l'aturada del canvi climàtic a partir de l'anàlisi de les problemàtiques en el context local i argumentant el deure ètic de protegir i tenir cura de la natura.</p> <p>3.2 Realitzar accions que afavoreixen l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a través d'acords i actuacions individuals i col·lectives.</p> <p>3.3 Desenvolupar actituds i valors de compromís basats en el respecte, cura i protecció de les persones, dels animals i del planeta, a través d'accions individuals, en l'àmbit local, vinculades al consum responsable i de productes de proximitat, l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, la gestió dels residus i el respecte per la diversitat ètnica i cultural.</p> |

La nostra vida es construeix en relació amb un context social i cultural, però també a través de complexes relacions d'interdependència i ecodependència amb la resta dels éssers vius i la natura. Per això aquesta competència fa referència a la capacitat dels i les alumnes per comprendre i valorar la dimensió ecosocial de la nostra existència.

Actualment es fa evident la necessitat d'adquirir una perspectiva ètica i biocèntrica de la nostra relació amb l'entorn, perquè es generin pràctiques i hàbits responsables amb el medi ambient, actituds empàtiques i respectuoses amb la resta d'animals i sensibilitat davant les injustícies.

Cal que els i les alumnes desenvolupin els seus propis criteris i judicis, i reflexionin sobre la seva responsabilitat tant individual com col·lectiva. Han de ser capaços de reconèixer les condicions i límits ecofísics del planeta i d'avaluar críticament la petjada ecològica de les accions humanes. Per això han de conèixer i descriure els principals problemes i amenaces que comprometen la conservació de la biodiversitat i les condicions de la vida humana, amb especial incidència en la crisi climàtica.

És necessari que l'alumnat cerqui i analitzi informació i que domini alguns conceptes clau com *sistema*, *procés*, *global-local*, *tot-part*, *causa-conseqüència*, *mitjà-finalitat*, per tal de dur a terme pràctiques i actuacions que promoguin de manera concreta el coneixement, cura i afecte pel planeta, la reflexió sobre les nostres accions en aquest planeta i la consolidació d'estils de vida saludables i sostenibles, com, entre d'altres, els dirigits a una gestió responsable de l'aigua, l'energia i els residus en la vida quotidiana.

#### Competència específica 4

**Desenvolupar l'autoestima i l'estima de l'entorn, a partir de la identificació, expressió i gestió de les emocions i sentiments propis i reconeixent i valorant els dels altres, amb la finalitat d'assolir una actitud empàtica i respectuosa envers un mateix, els altres i la natura.**

#### Criteris d'avaluació

| 5è o 6è                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.1 Expressar de manera respectuosa les pròpies emocions manifestant una ajustada autoestima en activitats creatives individuals i de grup.</p> <p>4.2 Regular adequadament les pròpies emocions a partir de la identificació d'aquestes i les dels altres, en activitats de reflexió tant individuals com col·lectives.</p> <p>4.3 Manifestar una actitud empàtica i respectuosa envers un mateix, els altres i la natura, en activitats realitzades en l'entorn escolar.</p> <p>4.4 Identificar i prendre consciència de fets i accions dirigides a membres de la comunitat educativa que, si persisteixen en el temps, poden derivar en relacions abusives, situacions d'assetjament i maltractament entre iguals en el context educatiu i, en aquest cas, prendre-hi partit des d'un posicionament proactiu com a factor de prevenció.</p> |

L'educació emocional és imprescindible per formar individus equilibrats i capaços de mantenir relacions plenes i satisfactòries amb els altres i amb un mateix. Així, la manera com tractem afectivament les altres persones i com som tractats per elles, i també com ens tractem a nosaltres mateixos, són factors essencials per establir relacions socials adequades, harmonioses i constructives, i també per desenvolupar la pròpia autoestima, i una millor actitud i aptitud per a la conducta cívica i ètica.

Per tot això, resulta necessari dotar l'alumnat de les estratègies cognitives i els hàbits d'observació i anàlisi que es necessiten per identificar, prendre consciència, gestionar i expressar assertivament les seves emocions i sentiments, a més de promoure el contacte afectiu i empàtic amb els altres i amb el medi natural.

La vivència i expressió assertiva i compartida d'emocions i sentiments pot donar-se en múltiples contextos relatius a situacions quotidianes, a dilemes morals i als de l'experiència

estètica, entre d'altres. Les activitats per desenvolupar aquesta competència poden integrar-se a la perfecció en gairebé qualsevol tipus de procés que fomenti la creativitat, el diàleg, la reflexió i el judici autònom.

En tot cas, l'educació emocional implica la reflexió al voltant del paper que les emocions i els sentiments poden tenir per entendre i trobar l'explicació adequada de determinades conductes i experiències humanes, així com la seva relació amb els valors, les creences i les idees.

Aquesta competència manté una ferma vinculació amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre.

### **Sabers**

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, les persones docents poden valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

### **Cinquè o sisè**

#### **Autoconeixement i autonomia moral**

- Desenvolupament del pensament crític i ètic en situacions de debat a l'aula.
- Construcció de la pròpia identitat personal en un context plural des del reconeixement de les diferències individuals tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Desenvolupament de l'autonomia i la responsabilitat, en funció dels propis desitjos i raons, amb voluntat i judici moral en un entorn amb gran diversitat d'interessos.
- Valoració de l'ètica com a principi de les nostres accions en entorns propers relacionats amb la vida quotidiana.
- Reconeixement de la importància de l'ètica en l'establiment de normes presents a la societat.
- Coneixement i prevenció dels riscos que implica l'ús acrític, l'abús i la sobreexposició a les xarxes socials en la preservació de la privacitat i la vulneració de la pròpia identitat i la dels altres, en la relació entre iguals.
- Coneixement i prevenció de les conseqüències d'un mal ús i abús de les noves tecnologies, en el temps de lleure, que poden derivar en conductes addictives relacionades tant amb l'ús dels dispositius com amb els continguts que ofereixen.

**Societat, justícia i democràcia**

- Valoració del diàleg i de l'argumentació en la presa democràtica de decisions i en la resolució pacífica de conflictes en la relació entre iguals i en contextos propers.
- Comprensió i ús dels conceptes de *lleï, Estat, democràcia, justícia, ciutadania i drets humans* en el context social proper.
- Presa de consciència de la conducta cívica, les lleis, els principis i valors democràtics i la justícia en les interrelacions a l'aula i en el centre educatiu.
- Coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans i la Convenció sobre els Drets de l'Infant i la seva rellevància ètica en la relació entre les persones tant a l'escola com fora.
- Anàlisi de les causes de la pobresa i l'explotació infantil en la societat globalitzada.
- Recerca de solucions locals i globals en situacions properes de desigualtat econòmica.
- Promoció de la cultura de la pau i la no-violència a favor de la convivència en l'entorn proper.
- Identificació del paper i valoració de les actuacions de les organitzacions no governamentals i les organitzacions no governamentals per al desenvolupament en l'entorn proper.

**Sostenibilitat i ètica ambiental**

- Desenvolupament de l'empatia, la cura i el respecte als éssers vius i el medi natural, en actuacions quotidianes relacionades amb l'entorn proper.
- Valoració i reconeixement de l'impacte de l'activitat humana en el planeta a partir d'accions quotidianes.
- Anàlisi del grau de sostenibilitat d'un determinat mode de vida amb relació als ecosistemes i les societats en el territori més proper.
- Anàlisi dels límits del planeta i el canvi climàtic en el món actual en el marc de projectes realitzats a l'aula.
- Identificació de mecanismes i estratègies per al desenvolupament sostenible en el context local.
- Realització d'accions individuals vinculades a l'economia circular, al consum responsable i de productes de proximitat, a l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, i a la gestió dels residus, en l'àmbit local.
- Presa de consciència del deure ètic i l'obligació legal de protegir i tenir cura del medi natural en la construcció d'un compromís col·lectiu.
- Desenvolupament d'hàbits i actuacions individuals i col·lectives en el marc dels objectius de desenvolupament sostenible en el context proper i en l'orientació que donem al nostre estil de vida.

**Educació emocional**

- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes, basades en una autoestima ajustada, com a aspecte determinant en la millora del benestar individual i col·lectiu en la relació amb un mateix i amb els iguals.
- Construcció de relacions afectives saludables a partir del reconeixement de la igualtat i del respecte mutu com a factors que les determinen en la relació entre iguals.
- Coneixement de la interrelació entre els aspectes afectius i el desenvolupament de la